

ПОЛИТИКИ

8

динара

БРОЈ

1451

ЗАБАВНИК

19.10.1979. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XL

Риплеј

Веровати или не!

ТЕТОВИРАЊЕ

ЈЕ КАЖЊИВО
У ЈАПАНУ
ОД 1880.
ГОДИНЕ,
ПА ИПАК,
НА ТАЈ
ЗАКОН ВИШЕ
СЕ НИКО НЕ
ОБАЗИРЕ.

КАПЕТАН ГРОМОВНИК,

АУСТРАЛИЈСКИ ПЛЈАЧКАШ ПОШТАНСКИХ КОЧИЈА, БИО
ЈЕ ТАКО ПАЖЉИВ ПРЕМА ЖЕНАМА ДА ЈЕ ЈЕДНОМ
СПРЕЦИО СВОГ ПРАТИОЦА ДА ИСПРАЗНИ ЏЕПОВЕ
ПУТНИЦИМА - ЈЕР БИ ТО
„УЗНЕМИРИО
ДАМЕ“!

ПОЛ РОБЕРТС

ИЗ САКРАМЕНТА
(САД),
ИГРАО ЈЕ ОД 16. ДО 25.
МАРТА ОВЕ ГОДИНЕ
205 ЧАСОВА
НЕПРЕКИДНО!

ЏИНОВСКЕ КОРЬСЧЕ

СА ГАЛАПАГОСА ТУКУ СЕ
МЕЂУСОБНО САМО
СИМБОЛИЧНО - ГУРАЈУЋИ
СЕ ГЛАВАМА.

ПОНЕКАД ЈУРИШАЈУ ЈЕДНА
НА ДРУГУ И СУДАРАЈУ
СЕ ОКОПИМА У
КОЈЕ ПРЕТХОДНО
УВУКУ
ГЛАВУ.

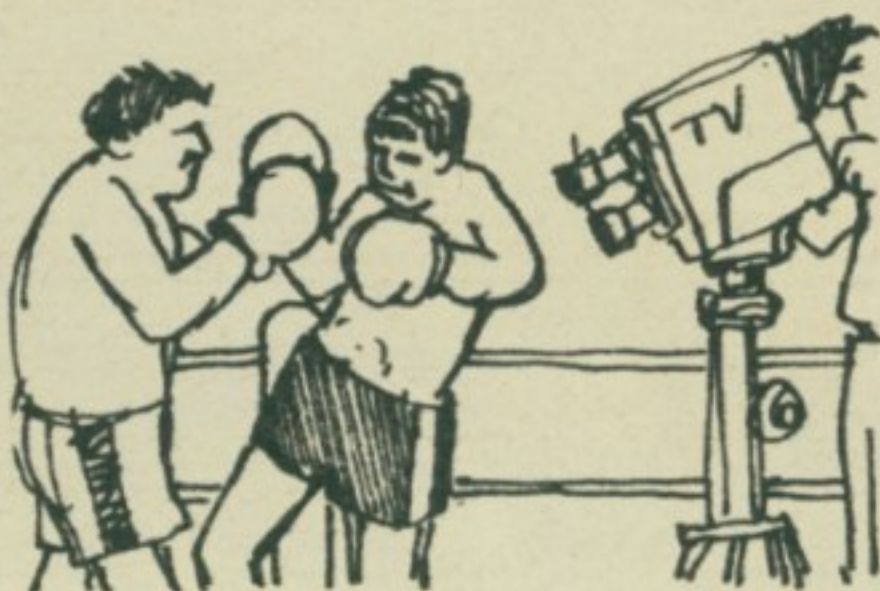
© 1979 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● афричка дводихалица је је-
дина позната врста рибе која
ван воде може да живи и до
четири године. Када се вода
повуче ова риба образује око

тела слузаву чауру која се брзо
стврдне и постаје кожаста и
отпорна. У оваквом стању о-
бамрлости дводихалице могу да
преспавају леђо и сачекају ки-
ше. Мада у природи живи и у
блату, стручњаци су установи-
ли да ова риба брзо угине у
води градског водовода ако се
ова не дестилише.

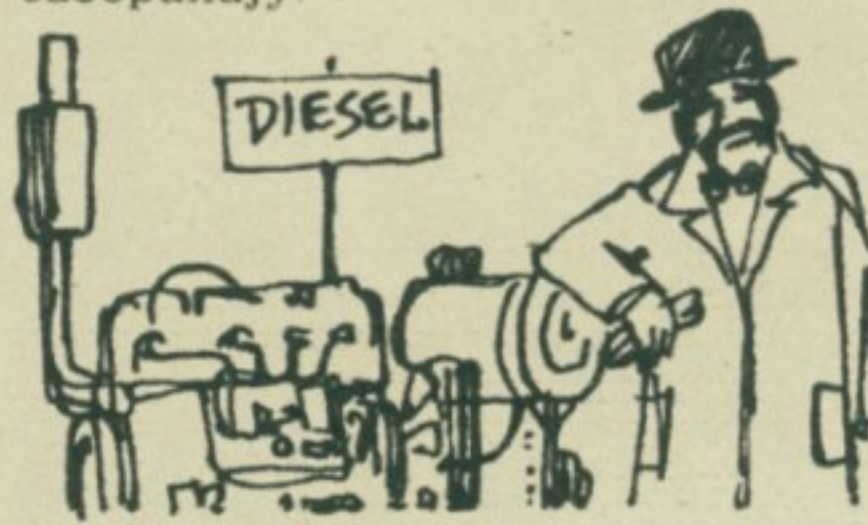

● први директан телевизијски
пренос једног спортског догађа-
ја био је сусрет између Џоа
Луиса и Лу Нове 1. јануара
1939. године у Њујорку. У ше-
стој рунди победио је Џоа Лу-
ис.

● у Сахари, у близини маро-
канског града Ел Ајун, засади-
ће се сто хиљада стабала. По-
шумљавање пустиње је већ за-
почето а одабране су оне врсте
дрвећа које су отпорне на то-
плоту и пешчане олује.

● дизел мотори су добили име
по Рудолфу Дизелу (1858—1913),
немачком инжењеру који је
својим изумом 1897. године
направио праву револуцију у
саобраћају.

● обелиск у енглеском граду
Нотхесту подигао је 1749. годи-
не сер Томас Арчер у знак
сећања на срећни тренутак ка-
да је његова супруга пристала
да се уда за њега.

● у Аугсбургу је 1507. године
пронађена једна римска карта
путева за коју је установљено
да потиче из 4. века. Израђена
је на једанаест листова перга-
мента.

● прва аутомобилистичка трка
на свету одржана је 22. јула
1894. у Француској на путу из-
међу Париза и Руана (126 км).
Учествовао је 21 аутомобил а
на циљ је стигло свега петна-
ест. Победио је Де Дион који је
возио просечном брзином од
20,5 километара на час.

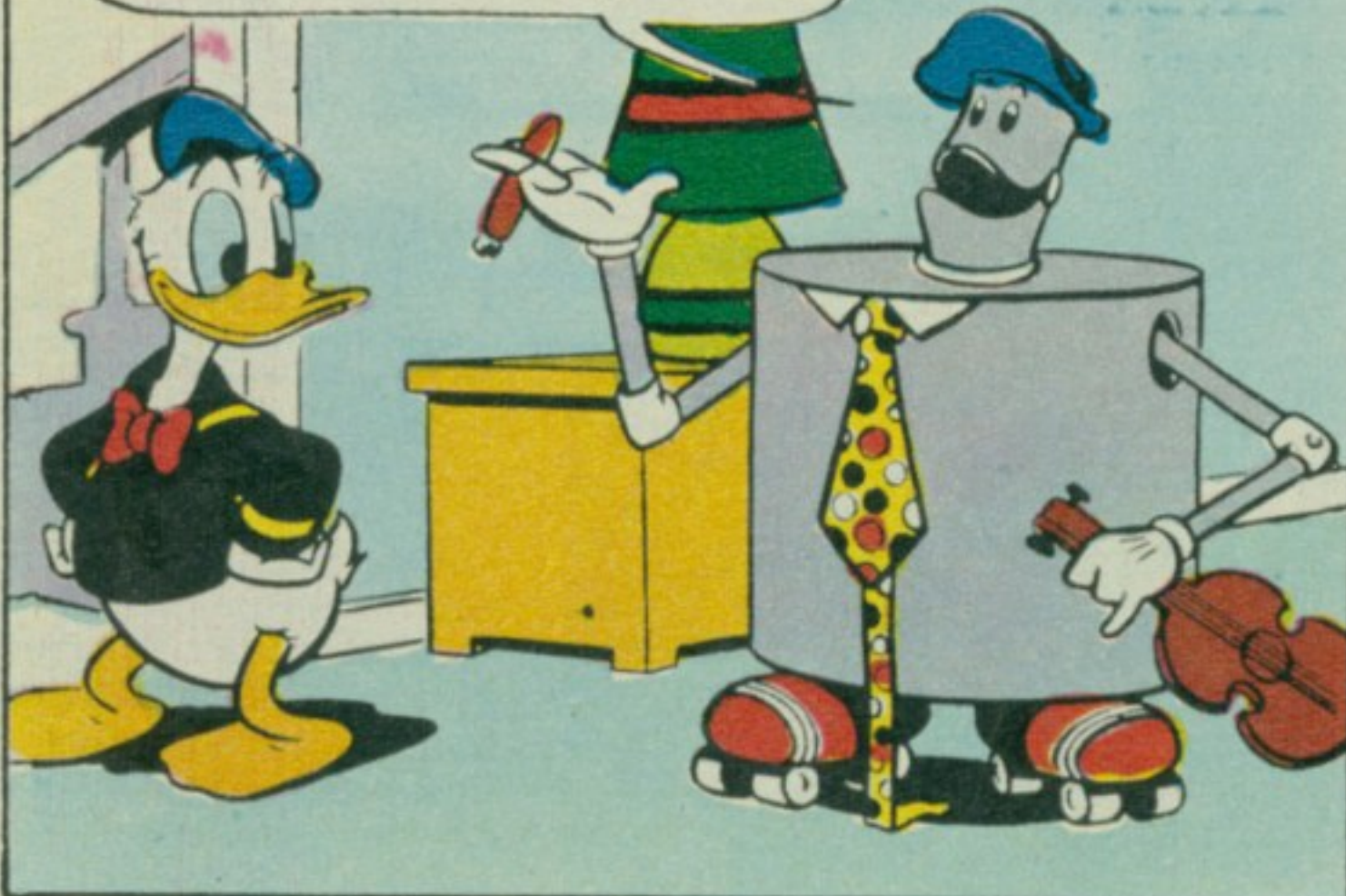
● да би лакше пронашли своје
харпуне ескимски рибари их
везују за дугачко ује на чијем
се крају налази надувана ме-
шина од фокине коже.

● установљено је да на север-
ној хемисфери пролеће и лето
грају седам дана дуже него на
јужној.

WALT
DISNEY

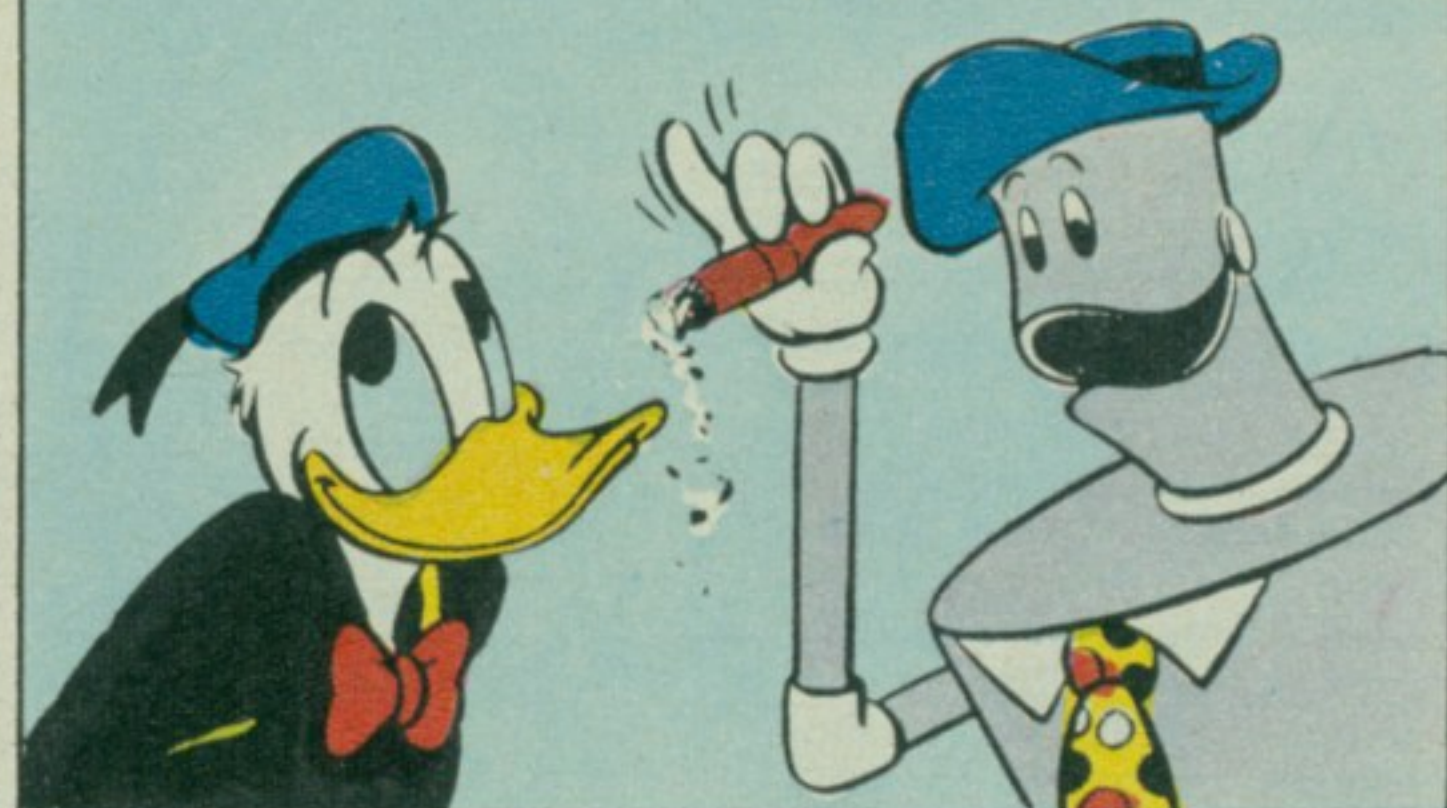
ПАЈА ПАТАК

БАШ ИМАШ УПАД-
ЉИВУ ФАЦУ!

ОХ...ХВАЛА!

КАО ДА СИ
ПАД'О НА
НОС СВАКИ
ДАН!

ТВОЈ РОБОТ
-ШАЉИВЦИЈА МЕ
СТАЛНО ВРЕ-
БА!

ПРИЗНАЕШ
ДА ЈЕ ДУ-
ХОВИТ!

НЕКУ ДА МЕ ПРАВИ БУ-
ДАЛОМ? ЈА САМ ПАМЕТ-
НИЈИ ОД ЊЕГА!

СЛУШАЈ! РОБОТ ЈЕ
ПРОГРАМИРАН ДА ПРА-
ВИ ВИЦЕВЕ НА СВА-
КУ ТЕМУ!

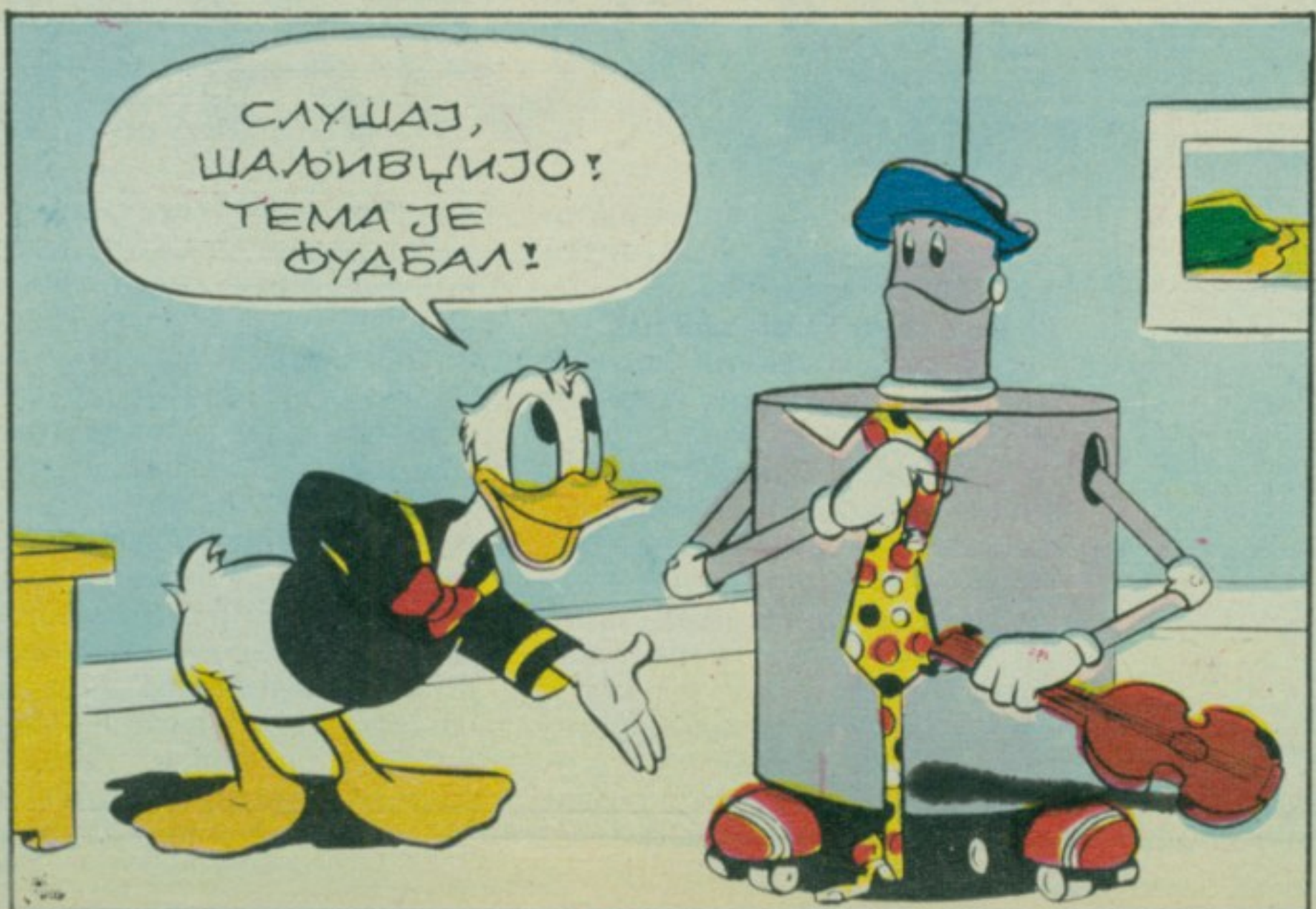

НАДМУДРИ ГА!
ЗАДАЈ МУ НЕКУ ОТР-
ЦАНУ ТЕМУ... ФУД-
БАЛ НА ПРИМЕР!

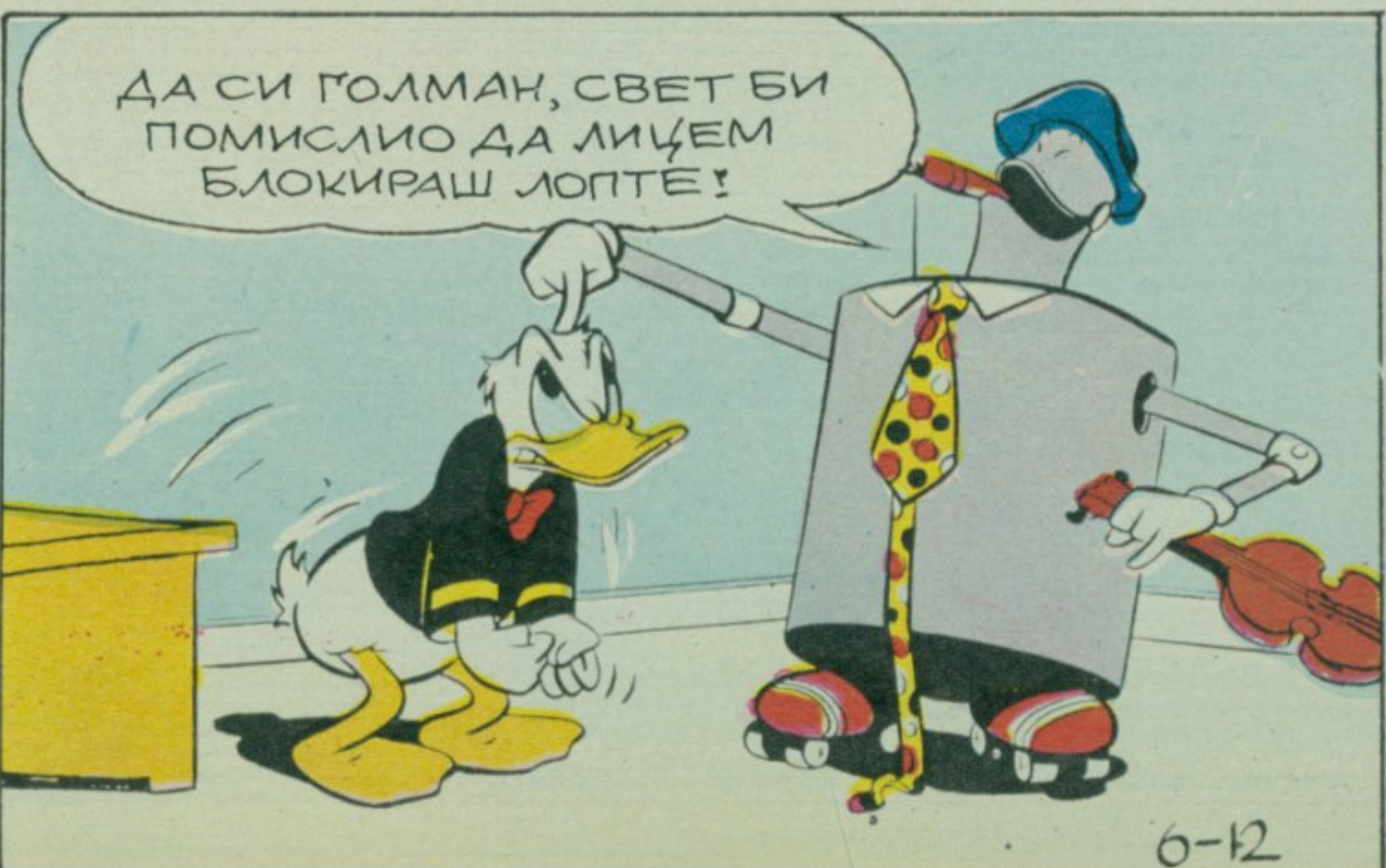
ОДЛИ-
ЧНО!

СЛУШАЈ,
ШАЉИВЦИЈО!
ТЕМА ЈЕ
ФУДБАЛ!

ДА СИ ГОЛМАН, СВЕТ БИ
ПОМИСЛИО ДА ЛИЦЕМ
БЛОКИРАШ ЛОПТЕ!

ИЗМЕЂУ
ИСТИНЕ
И ЛЕГЕНДЕ

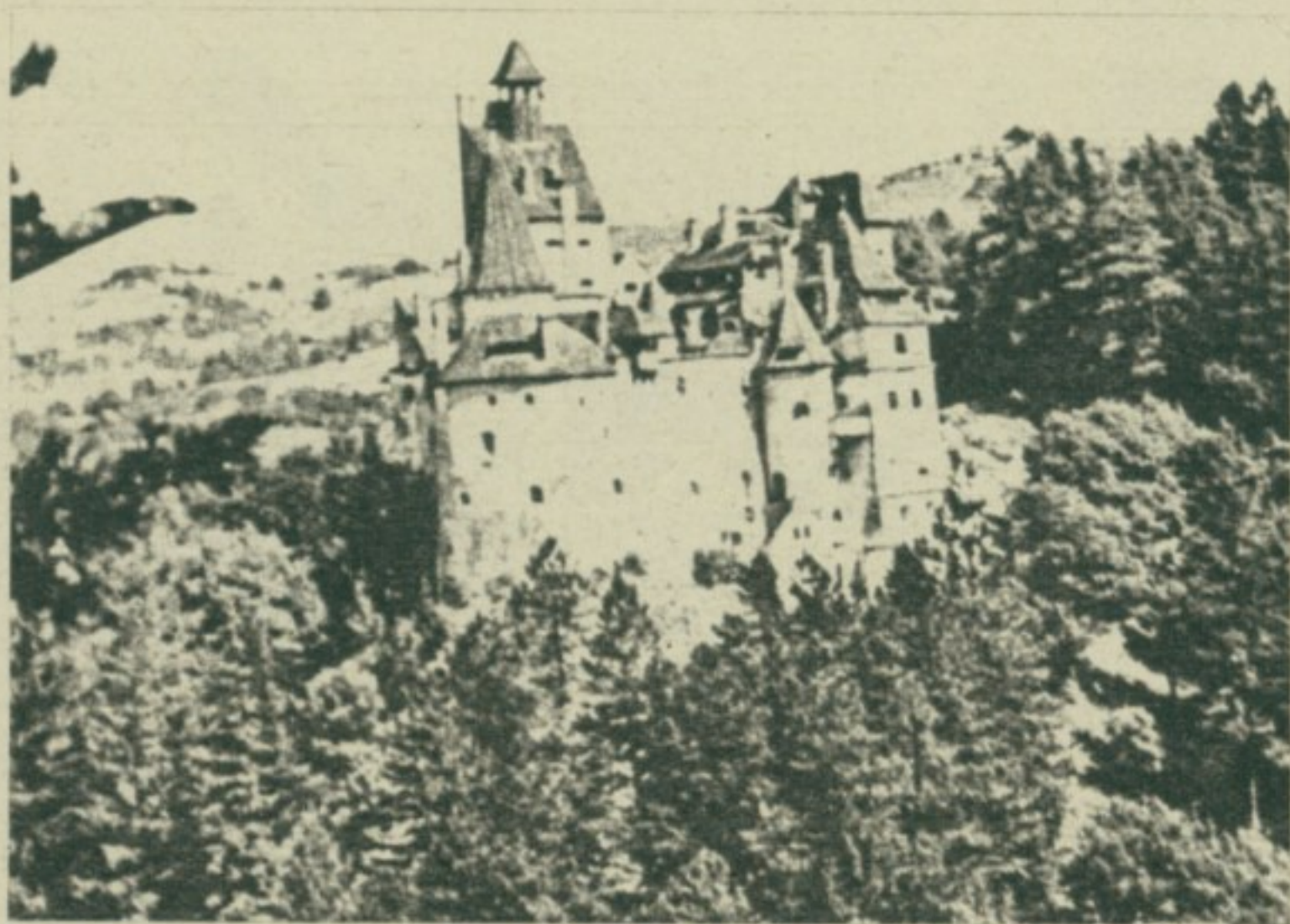
ДРАКУЛИНА

Ако ослободен на оград-
ду терасе највише
куле свог добро у-
тврђеног замка Бран, ста-
јао је принц Дракула, ви-
сок, сувољав човек бледог,
испијеног лица и огромних
црних очију. Будно је пра-
тио окупљање званица које
је позвао на велику гозбу:
било је ту племића, трго-
ваца, занатлија, сељака и
служинчади. Празнично од-
евени, један по један, у-
лазили су у тек саграђену,
стотинак метара дугачку
бараку где су их очекива-
ли столови претрпани сва-
којаким ђаконијама.

Тек што су поседали, за-
чуо се рог: знак да гозба
може да почне. Пошто је
поздравио госте, принц се
изговорио главобољом и
вратио у замак наредивши
претходно да се на сто из-
несе све што за јело у
утврђењу постоји и да се
вино у потоцима точи.

Целог дана трајала је
гозба. Из бараке на ливади
до принчеве собе допирали
су одједи песме и смеа.
Дракула их је са задо-
вољством ослушкивао:
приредио је својим госта-
ницима велико славље. Се-
би ће то — тек учинити.

Сунце се клонило западу
кад се принц огрнуо црним
плаштом обрубљеним цр-
веном свилом и кренуо у-
ским каменим степеницама
ка врху куле. Задихан, из-
збио је на терасу и за тре-
нутак застало да се одмори.

Смештен на високој, стрмој стени окруженој гу-
стим столетним шумама, замак Бран и данас ус-
пешно одолева зубу времена.

Тамо га је већ очекивао

командант његове страже.
— Можете да почнете! —
наредио је нестрпљивим,
помало пискутавим гласом.

— По Вашој вољи, го-
сподару! — одговорио је
командант страже и пожу-
рио да изврши заповест.

ПИР ЂАВОЉЕГ СИНА

Увивши широки плашт
око мршаваг тела, Дракула
је чекао. Очи су му гореле
неком необичном ватром а
танке, бескрвне усне по-

дрхтавале од нестрпљења.
Сваки секунд чинио му се
дужим од вечности.

— Сад' ће! — шапутао је
себи. И заиста, није морао
дуго да чека: на ливаду је
истрчао командант страже
и замахао рукама. Истог
тренутка из шуме су изро-
ниле повијене прилике са
бакљама и упутиле се ка
бараки.

Дракула још није избро-
јао до десет кад су људи
из шуме стигли до бараке
и завитлали бакље у кров
од сламе. Ватра је запуц-
кетала и висок пламен
сукнуо у небо.

СЛАВЉЕ КОЈЕ ЈЕ ПРИРЕДИО ПРИНЦ ДРА-
КУЛА БИЛО ЈЕ НА ВРХУНЦУ КАДА ЈЕ ГО-
СТЕ ПОЧЕО ДА ГУШИ ДИМ КОЈИ СЕ ПРО-
БИЈАО ИЗМЕЂУ ЗИДОВА.

Унутра још нико ништа
није примећивао. Славље
је било на врхунцу. Тек
кад је љут дим почео да се
пробија између греда,
принчеви гости схватили
су да се нешто необично
догађа. Похрлили су вра-
тима али она су била —
закована! Напоље се није
могло а ватра је све више
освајала.

Ужаснути људи дивље су
ударали по зидовима по-
кушавајући да голим пе-
сницама пробију десетак
сантиметара дебеле греде.
Узалуд. Једино што су по-
стигли било је да им попу-
ца кожа на шакама.

Горе, на кули, принц је,
са сатанским осмехом на
лицу, ослушкивао запома-
гање, крикове, врисак. Би-
ла је то најлепша музика
за његове уши. Усхићивала
га је и чинила моћним. Је-
дино што му је у овом
тренутку недостајало била
је чаша свеже, топле крви.

ЗАДРЖИТЕ ТУРБАНЕ

Дракула је остао на кули
све док ветар са планине
није однео собом мирис

спаљених тела и борових
греда од којих је барака
саграђена. Није било више
ничег што би га подсећало
на страшни пир, само се
понеки угарак жаро у та-
ми. Принц је зевнуо по-
спано и одлучио да пође
на спавање. Из села су се
већ чули први петлови а
то је било време кад је
ишао на починак. Знао је
да га тих дана очекује пу-
но посла, између осталог и
пријем посланика турског
султана. Шта ће учинити с
њима још није смислио а-
ли се уздао у то да га
машта ни овог пута неће
изневерити.

— Зар не знате да се
налазите пред лицем једног
владара? — упитао је, кад
су недељу дана касније и-
зишли пред њега.

— У нашој земљи обичај
је да се задржи турбан на
глави кад се излази пред
султана — објаснио је
најстарији међу послани-
цима.

— Ох, онда их слободно
задржите — узвикнуо је
помирљиво Дракула и до-
дао љубазно — Штавише,
ја ћу вам у томе помоћи!

Турци нису могли ни да
наслуће каква ће то помоћ

Италијан из Калабрије
кренуо је на дуги
пут. Тек му је 22. го-
дина, а већ је сигурно нај-
јачи шахиста света. Била
је година 1622. Шах се у то
време и не игра тако мно-
го. Сем у земљама из којих
је потекао (Индија, Перси-
ја, Византија, Турска, Ара-
бија) овом игром се заба-
вљају још Италијани,
Шпанци, Французи, Енгле-
зи и још мало ко. Али, и
то је довољно да се стекне
слава одличним играњем
шаха, ако се наравно има
талента какав има Ђоаки-
но. И не само слава, већ и
новац, читаво богатство.

ПОКАЖИТЕ НОВАЦ

Из оближње шуме поја-
вила се група људи.

— Господине, куда иде-
те? — питали су путника.

— У Лондон — одговорио
је Греко.

— Одакле идете? Где сте
били?

— Био сам у Паризу.
Играо сам шах по дво-
рима, учио сам војводе и
грофове, побеђивао сам све
играче Париза.

— Имате ли новаца? По-
кажите!

Били су то разбојни-
ци. Пошто је шаховски
шампион имао и превише

новаца код себе, опљачка-
ли су га. И премлатили до
бесвести. Оставили су га да
лежи на путу мислећи да
је мртав. Ђоакино Греко се

НЕОБИЧНА
СУДБИНА
НАЈВИШИХ
НАГРАДА
У ШАХУ

MAT

ЗА БОГАТСТВО

после извесног времена о-
свестио. Сав изубијан,
најпре се запитао:

— Где је мој новац?

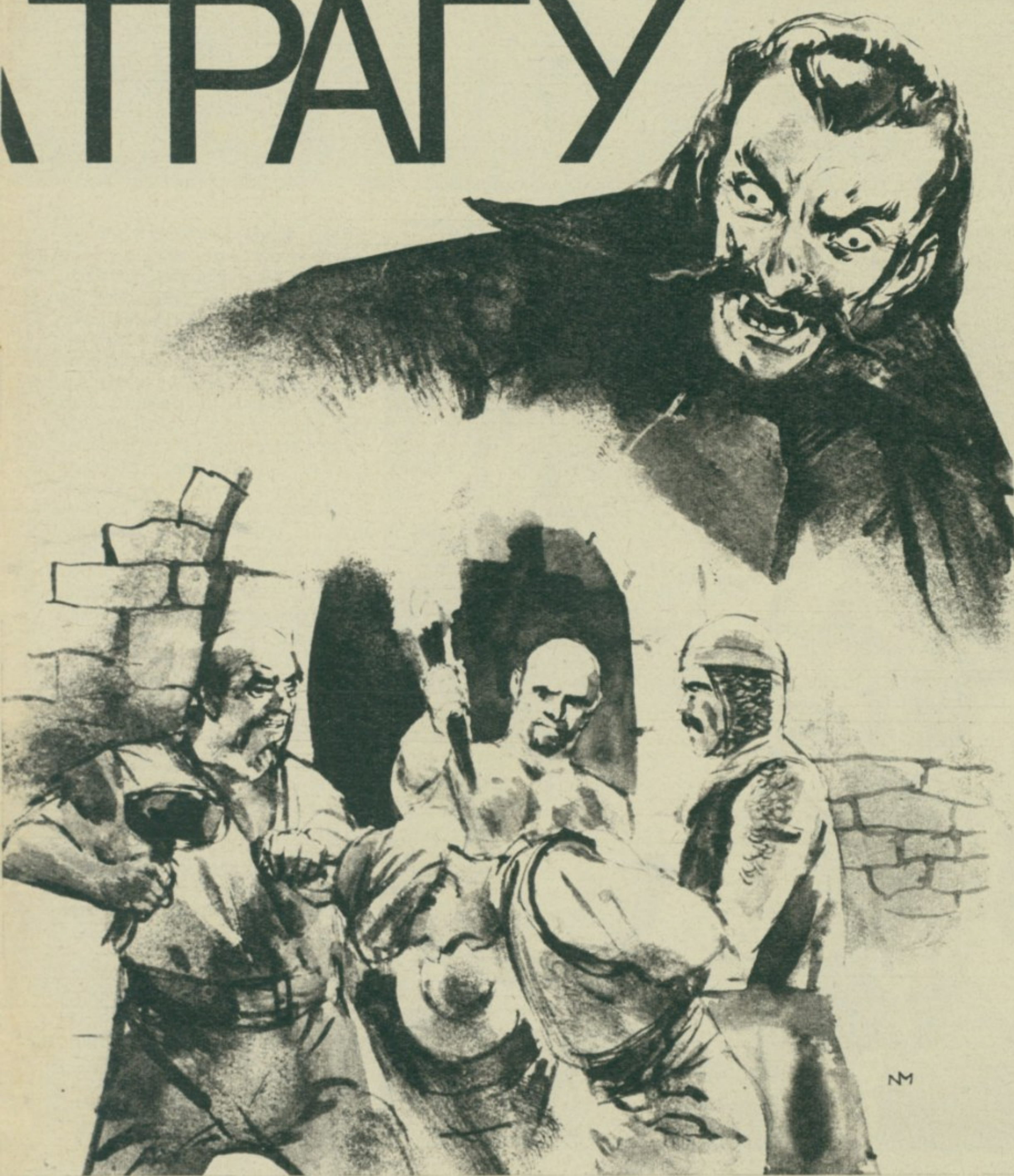
Све су му узели. Све што
је за годину дана зарадио
у Паризу.

Ђоакино Греко био је
први шаховски професио-
налац. Претеча многих ко-
ји ће се касније појавити
по целом свету. Али, нико
се после њега неће тако
брзо обогатити играјући
шах. Само за једну годину
боравка у Паризу Греко је
стекао 5000 талира, односно
30 хиљада златних франка-

ка! Вредност тога новца у
1622. години била је потпу-
но друкчија него данас.
Прерачунато у злато и да-
нашњи новац, то је огром-
на сума. И све је то оти-
шло тог дана када је Греко
био близу Лондона.

Греко је писао о шаху,
играо га и учио друге. Ње-
гови ученици били су бога-
ти и пасионирани шахисти.
Његове рукописе и лекције
плаћали су често више не-
го што данас плаћају прве
награде на многим међуна-
родним турнирима. Најви-
ше је зарађивао на дво-

ТРАГУ

бити све док у дворану нису упали војници, шчепали их и усијаним гвозденим клиновима прикуцали им турбане за главу. Пријем је био завршен: султанови изасланици урлали су од бола док се принц задовољно смеђуљо уврћући дугачки брк.

ЈАДНИ ВЛАД ЦЕПЕШ

За само двадесетак минута стиже се од Брашова до села Бран. И већ код првих кућа човек и нехотице почиње да загледа лево-десно, очекујући сваког тренутка да угледа чувени замак још чувенијег Дракуле, већ столећима мртвог али не и заборављеног „карпатског чудовишта“. Међутим, упркос уверењу да се још издалека мора видети, замак остаје невидљив све док се, следећи путоказе, не скрене с главног друма и стигне готово до краја уске асфалтне траке.

Смештен на високој стени, замак изгледа управо онакав каквог га знамо из стрипова о вампиру и крвопији Дракули, сину самог ђавола. И док се широко пошљунчаном стазом, засвојеном густим боровим гранама, пењемо ка замку, осећамо како се сем радозналости у нама буди и нека чудна нелагодност. Мора да је истим овим путем тај страшни принц полазио у потрагу за жртвом из чијег ће се врата напити крви.

Сам улаз у шест векова старо здање начичкано кулама прилично је неутледан: човек мора да се сagne да би прошао кроз велики отвор у каменом

зиду. Стрме, спиралне стенице воде до омањег каменом поплочаног дворишта. Одатле се, овог пута дрвеним степеницама, стиже до стамбених просторија замка. И ту посетиоца дочекује изненађење: уместо мрачних, влажних двора на он улази у мале, с укусом намештене одаје које је, уз помоћ маште, тешко замислити као место где је дивљао страшни Дракула.

Идући из собе у собу, радознано завирујемо у сваки ћошак: где су те справе за мучење, усијане менгеле, направе за истежање руку и ногу? Нигде ничег што би макар и подсећало на то. И тако смо стигли до „тајних“ врата и степеница широких једва да човек прође. Можда се њима стиже до неке собе у којој је принц држао заточене жртве? Али кад смо стигли до врха, нашли смо се у малом салону, спрат више од оног на којем смо били.

— Па, зар баш ничег нема из Дракулиних времена? — питамо водича.

— Ничег — одговара и објашњава: у замку Бран Дракула, односно Влад Цепеш, како му је било име и презиме, никад није ни живео! Догађаји чија се радња дешава у замку пука су измишљотина енглеског писца Абрахама Стокера. Пустивши машти на вољу, он је лик влашког владара Влада Цепеша претворио у лик „карпатског монструма“ за кога историја тврди да није постојао. Захваљујући њему и Стокеру име постало је познато у читавом свету.

Олга Вукадиновић

ГРЕКО ЈЕ ИГРАО ОШТРО, КОМБИНАТОРНО: ЗА ПИОНА БИ ЖРТВОВАО ТОПОВЕ, ДАМУ, ДА БИ ПОСЛЕ ДАО СЈАЈАН МАТ. ТО ЈЕ ОВОМ ПРВОМ ШАХОВСКОМ ПРОФЕСИОНАЛЦУ ДОНЕЛО ДОСАД ВЕРОВАТНО НАЈВЕЋЕ БОГАТСТВО СТЕЧЕНО ИГРОМ НА 64 ПОЉА.

ТВО

вима. Међу племством је владао велики интерес за шах. Племићи су били одушевљени његовим рукописима који су обилovali шаховским замкама и триковима. Посебно им је задовољство било да гледају његове партије са најјачим играчима Париза. Лако је побеђивао париске шампионе. Трудио се да то буде што ефектније, да изазове што веће дивљење богатих посматрача.

Играо је врло оштро, комбинаторно. Жртвовао је

фигуре за пешаке, топове, даму... што је шаховској игри могло дати сјај лепоте. Јер, после тих неочекиваних жртви његов противник је бивао матиран. Његове партије и рукописи остали су сачувани. И показују да је Греко сигурно био најјачи играч свога времена.

Опљачкан на путу за Лондон, Греко почиње све изнова. Енглеске племиће заинтересовао је за своје рукописе, богато их је продавао, играо је са њима за новац и полако се богатио. Године 1624. Греко се враћа у Париз. Ту наставља рад са старим муштеријама и зарађује богатство веће од опљачканог.

И данас остаје питање: да ли је ико од шаховских шампиона касније достигао

Грека? Ако се мисли на супериорност међу савременицима, онда су је Пол Морфи и Роберт Фишер сигурно показали. Надмоћно су побеђивали све своје противнике. Питање остаје отворено ако се мисли на богатство стечено играњем шаха... Чини се да у томе Грека нико није достигао. На путу да то учини био је Американац јеврејског порекла Боби Фишер. Освојио је титулу првака света 1972. године. Победио је Спаског у Рејкјавику са 12,5:8,5 у поенима. Меч је завршен 1. септембра 1972. године и Фишер се отада више није појавио на шаховским такмичењима.

ФИШЕРОВА ЗАГОНЕТКА

Побеђивао је све такмаче, Петросјана, Тајманова, Ларсена, Спаског, али нешто се у њему преломило после освајања шампионске титуле. Нешто што нико не разуме. Фишер је оставио шах.

Данас велемајстори крећу на турнир само ако им је унапред обезбеђен изузетан хонорар. Освојена награда на турниру само је

додатак на хонорар. Ниједан велемајстор на свету не жели да игра бесплатно ни за мало новаца.

За то је заслужио Фишер. Он је за сваки свој наступ тражио посебан хонорар. Неки су га одбијали. Ипак је остајао упоран у својим захтевима. Временом је пробио лед. Данас су екстра хонорари уобичајена пракса.

Фишер је могао да буде врло богат. А није. Наградни фонд меча за светског првака у Рејкјавику износио је укупно 250 хиљада долара. Фишеру је као победнику припао лавовски део. А њему су огромне зараде тек могле да уследе! Једна филмска компанија понудила је Фишеру да буде саветник у шпијунско-криминалном филму заснованом на шаху. Радило се о своти долара која се пише са... шест цифара! После меча са Спаским 1972. Фишер је добио више понуда да се појави за једну ноћ као личност забавног света. Да само мало поразговара пред публиком или да свако вече одигра неколико брзих партија за 100 хиљада долара. Јавила се и телевизија. Јавили су се силни послови. Бизнис је могао да цвета.

Међутим, Фишер је све то одбацио и отишао у анонимност. Остао је загоретка...

Фишер је игнорисао и могућност зараде у мечу против Карпова. Филипини су понудили наградни фонд од 5 милиона долара. С тим да победник добије три милиона, поражени два.

Филипини су прошле године организовали меч за светског првака између Карпова и Корчноја. Без Фишера је наградни фонд био далеко мањи. Износио је 500 хиљада долара, али услед инфлације свота је увећана.

Карпов је као победник лапправио јединствен потез. Преко 300 хиљада долара поклонили су комитету за спорт СССР. Рекао је да то чини за развој совјетског спорта.

Поражени Корчној по извесним информацијама још није подигао своју награду у знак протеста због пораза у последњој. 33. партији меча. Он тврди да је ту партију изгубио под нерегуларним околностима, али међународна шаховска федерација ФИДЕ то није прихватила.

Драгољуб Ђирић
велемајстор

БИСЕР АТА

НАРОДНА
РЕПУБЛИКА
АНГОЛА

Народна Република Ангола, ненадашња Португалска Западна Африка, налази се на обали Атлантског океана и заузима површину од преко милион квадратних километара. Иако је њена територија велика као Шпанија, Португалија и Француска заједно, у њој живи само око пет и по милиона становника, ницео Париз или Лондон, на пример! Ангола је висораван где преовлађују саване и степе. Клима тропска. Рудног блага има много, пољопривредних производа танање, нарочито нафте, шећерне трске, памуна, нунуруза ... Ангола је постала португалска колонија 1575. Прво је на обали Атлантика основан град Сан Пауло де Луанда, а онда се колонијална власт све више ширила. На челу управе стајао је генерални гувернер. Домаће становништво било је обесправљено: преко осамдесет одсто најбоље обрадиве земље и целовитну експлоатацију рудног блага држали су Португалци. После другог светског рата развио се народни покрет за ослобођење који је 1961. године прерастао у народни устанак. Ангола је добила независност крајем 1975. Данас гради сопствени пут у социјализам. Новчана јединица: ескудо (1 ескудо = 100 центавоса).

Текст: М. Тодоровић

НЕБО КАО ПОКРИВАЧ — Четири стотине година владали су Португалци Анголом и црпili из ње све што се могло узети. А, онда, 4. фебруара 1961. припадници Народног покрета за ослобођење Анголе (MPLA) извршили су напад на затвор Сан Пауло у Луанди најавивши тиме почетак краја португалског присуства. Од тада више није било мира за колонизаторе. Тешка и беспштедна борба Анголаца изискивала је оружје, одећу, покриваче, храну. Свега тога у почетку није било. Уместо пушке многи су имали само лук и стрелу, униформа су биле кратке панталоне и подерана кошуља, покривач — небо, кревет — гола земља. Напредујући постепено из дистрикта Моксико и Куандо-Кубанго западно од замбијске границе, припадници MPLA на челу са лекаром и песником Агостињом Нетом надирали су према централним областима и ширили устанак држећи се гесла: „Издржати мало дуже од противника“! Касније су никла још два покрета: Фронт националног ослобођења (FNLA) Роберта Холдена и Унија за потпуно национално ослобођење (UNITA) Џонаса Савимбија. Нису имали широку подршку као MPLA.

ДУЖИ КОРАК ЈЕ БОЉИ — Вековима је саобраћај био невоља Анголе, јер га готово није ни било. Ноге „пребацују“ домаћег човека с једног краја на други. У ослободилачком рату пријатељске земље дотурале су оружје и муницију герилцима Агостиња Нета, одакле су ови преносили сандуке на леђима у унутрашњост земље. Није било необично да борац пешачи и тридесетак дана да би само на кратко видео породицу! Ношење ствари на леђима или глави и пешачење свакодневна је слика у тој младој држави. За сатируће савлађивање хиљада километара герилци су имали свој „патент“ — дужи корак који, како су говорили, умањује напор.

СРЕЋНИК СА АВИОНСКОМ КАРТОМ — Чим се априла 1974. власт у Португалији променила, одлучено је да се прекине крвопролиће у Анголи. Независност те намучене земље била је на прагу. Колони су почели масовно да напуштају поседе. Стотине њих свакодневно су чекали у дугим редовима не би ли се некако домогли авионске карте, јер су због непрестаних борби летови били ретки и нередовни. Они који су је добили сматрани су срећницима. Од пртљага повратници су често носили само торбе. Фарме, куће, хотеле, нудили су у бесцење. Права вештина била је анголске ескудосе, добијене од продаје, претворити у другу валуту: банке у Луанди одбијале су да их замењују, а у матици земљи били су безвредни, јер их Португалија није признавала.

АНТИКА

ПРАЗНИК ЗА СТОМАК — Просечни век Анголаца трајао је једва 40 година, док је 80 одсто становника неписмено. Главна храна је касава или маниок, нешто слично кромпиру. Једе се сирово. Од ње се прави качамак зван „мили-мили“. Касава се суши и туца. Комад печења од антилопе, чак и нилског коња, доскора је био празник за стомак! У рату је свако село било мали свет за себе: исхранивало је своје људе и борце који су се кретали у тој зони.

ЛИЦЕ И НАЛИЧЈЕ — Са широким булеварима правим као да су повучени лењиром, модерним зградама и лепим парковима, престоница Луанда је град-лепотан. Запљускују га таласи океана и влажан, топао ваздух — дах тропске вегетације. Бујно зеленило среће се на сваком кораку. Наличје прада, међутим, другачије је. То су „музекас“ насеља, или кућерци склепани од лима, картона и блата на периферији у којима је некада станао анголски живаљ.

ЖЕНА СЕ КУПУЈЕ — У Анголи, иначе четири пута већој од Југославије, живе племена Овимбунду, Кимбунду, Баконго и Чокве. Припадају групи Банту Црнаца. Служе се португалским или својим племенским језиком. На челу племена је поглавица (собас). Сеоско становништво живи у колибама (цангоима) од трске чији је кров исплетен од траве, али тако вешто да кроз њега не може проћи ни кап кише. Иако су се припадници ослободилачког покрета борили против многоженства и куповине жена, ову појаву нису успели да искорене.

БУДУЋИ БОГАТАШ — Када буде почела максимално да искоришћује своја природна богатства, Ангола ће вероватно бити једна од најбогатијих земаља Африке. Она је већ сада по производњи кафе четврта у свету. Само 1973. године из рудника у области Луанда извађено је дијаманата у вредности од преко два милиона карата! Од тога су две трећине искоришћене директно у производњи накита! Поред великих количина нафте, има гвожђа — резерве се процењују на две хиљаде милиона тона! — бакра, мангана, фосфата, угља... Црнац је некада од јутра до сутра диригачио за 1000, а бели надзорник на имању белог господара за 7.000 ескудоса месечно! Рат је донео неспокојство плантажерима, па је свака плантажа имала и кулу са радио-одашљачем и блиндираним вратима где су се склањали у случају напада.

ШПИЈУНАЖА
ЗБОГ
ТОПОЛИВНИЦЕ

ВАЖНА ПОРУКА ЗА КНЕЗА

Кола су се полакс труцкала разлоканим путем према Крагујевцу, а угледни гост аустријски генерал Мајерхофер као да није осећао неугодност. Само повремено бацао је поглед на таљиге иза себе у којима је лежао његов пртљак и повећи сандук заључан катанцем. С њим су се возили и људи из српског Министарства унутрашњих дела које му је министар Илија Гарашанић доделио као пратњу. За разлику од њега они су тешко подносили пут.

— Господине генерале, кола нису баш удобна, а и друм... знате! — неколико пута су приметили извињавајућим тоном.

— Ништа, ништа, тога има и код нас! — узвраћао је гост.

Поглед му је лутао по шумадијском пејзажу. Навици, мислио је, само ми мене лепо доведите у Крагујевац, пола посла ћете ми завршити.

Заиста, људи из генералове пратње деловали су простодушном. Само неко са стране, ко не би скидао ока с њих, приметио би да се лукаво претварају, а да у ствари будно мотре на Мајерхофера.

МИНИСТАР СЕ СЕТИО

Мајерхофер се изненада обрео у Београду 1853. године. Стигао је као аустријски изасланик са важном поруком за кнеза Александра Карађорђевића. Пошто се владар налазио у Крагујевцу одакле је требало да се врати тек за десетак дана, генерал је инсистирао да га кнез прими тамо. Надлежни нису имали ништа против.

Пре него што је госту одређена пратња и поворка кренула с њим у Крагујевац, проциљиви Гарашанин пажљиво је размотрио ситуацију. Какву то поруку носи генерал у ова немирна времена. Руско-турски рат само што није избио, велике силе су се комешале, Аустрија и Русија су, свака за себе, хтеле да привуку Србију на своју страну, а ниједна од те две земље није јој мислила добро. Најзад, зашто аустријски изасланик не сачека повратак кнеза у Београд, шта је то тако хитно што захтева неодложно виђење владара... Питања су се ројила. У неко доба Гарашанин се досетио:

— Крагујевац... то је, само то! — узвикнуо је. За генералове пратиоце

одређени су проверени људи.

Глумећи радост што му Аустрија шаље тако истакнуту личност, кнез Александар дочекао је изасланика раширених руку. Обавештен у међувремену о генераловом доласку и вероватном циљу његове посете, владар није очекивао никакву значајну поруку. Био је у праву: генерал је изразио Србији аустријску лојалност и то је било све. Зар само због тога оволики пут, хтео је да каже кнез, али се уздржао. Позвао је Мајерхофера на ручак.

Обед је текао у ведром расположењу. Док је генерал ћаскао, а кнез га разговором задржавао, у просторије које су Мајерхоферу стављене на располагање кришом је упало неколико Гарашанинових људи одређених за тај задатак. Посетиоци су се ба-

цили на претраживање Мајерхоферових ствари, али нису нашли ништа што би могло да открије тајну генералове посете.

ДОКУМЕНТ ПОД КАТАНЦЕМ

И кад су већ мислили да се изгубе, једноме је пало на памет да завири у сандук у којем се обично носе личне ствари, веш и одећа.

— Ма, хајдемо, не носе се тајни папири у толикој сандучини! — нестрпљиво је прогунђао вођа групе.

Катанац је ипак отворен калаузом. Најзад! Међу генераловим стварима нађен је документ са инструкцијама његовог пута: отићи у Крагујевац, на сваки начин ући у тополивницу и утврдити које врсте и колико оружја се у њој производи,

ДОК ЈЕ АУСТРИЈСКИ ГЕНЕРАЛ БИО НА СВЕЧАНОМ РУЧКУ КОД АЛЕКСАНДРА КАРАЂОРЂЕВИЋА, НЕКОЛИКО ЉУДИ УПАЛО ЈЕ У ПРОСТОРИЈЕ ГОСТА

колико има радника, какве су машине... Разуме се, Мајерхофер је још пре поласка знао да је кнез у Крагујевцу и зато је баш тада и стигао у Србију. Рачунао је да ће, кад већ буде у Крагујевцу, лако ући у тополивницу чију је праву величину српска влада крила.

Агенти су брзо преписали документ, вратили га на место и нестали.

При крају ручка генерал је изразио жељу да посети тополивницу. Кнез му је изашао у сусрет. Обилазак је заказан за сутрадан.

Сутрадан, међутим, посета је обављена брзо. Једноставно, у тополивници није било ничег вредног пажње. Производна одељења зврјала су празна, машина никаквих, нешто ручног алата, неколико радника чепркало је нешто око старудија од пушака, једном речју — бедан утисак.

Извештај Мајерхофера Бечу био је кратак: „То није никаква тополивница, већ радионица која не може да наоружа ни обичну чету!“

Руска обавештајна служба сазнала је за овај извештај, али је била уверена да јој га супарничка Аустрија намерно подмеће и да са Србијом нешто кује иза њених леђа. Одлучила је да пошаље свог човека у Крагујевац и

рашчисти ствар. О тополивници се много причало, помињао се тако рећи војни завод, а сад, одједном, није тополивница него проста радионица!

ОБИЧНА ИЗМИШЉОТИНА, ГОСПОДИНЕ!

Ускоро се у Србији обрео руски изасланик господин Фонтен. И он је носио „поруку“ своје владе српском кнезу, али како је кнез овога пута био у Београду. Фонтен је науумио да стигне до Крагујевца на тај начин што ће српском владару изразити жељу да обиђе Србију о чијим је лепотама „толико слушао“. И њему је кнез учинио повољи, па је поворка кола на челу са Фонтеном кренула од града до града: Пожаревац, Свилајнац, Јагодина, Крагујевац. Овога пута у пратњи госта био је начелник Полицајног одељења Попечитељства Атанасије Николић.

У Крагујевцу је руски изасланик с родољубивим заносом западнуо разговор о предстојећем рату, позивао на наоружавање, а онда, као узгред, рекао Николићу:

— Кажу да и ви имате добро оружје овде у Крагујевцу. Волео бих да видим ту вашу тополивницу!

— Обична измишљотина, господине, — одмахнуо је руком полицијски начелник — пушкарница је то, мала, сасвим мала!

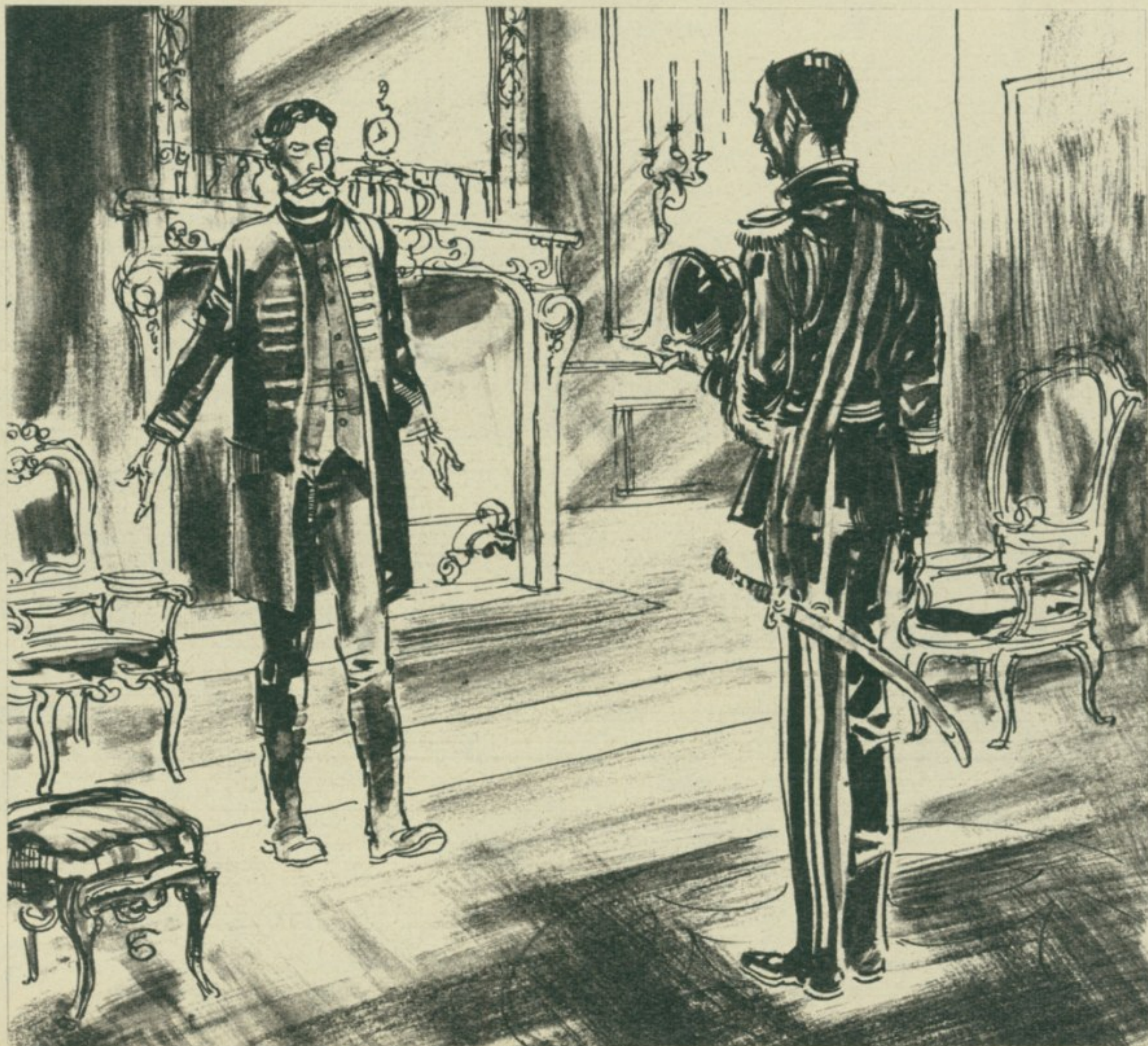
Фонтенова посета тополивници није се разликовала од Мајерхоферове. угледао је исти приказ, својој влади послао исти извештај.

Оба шпијуна била су задовољна. Задовољна је била и Србија. Шпијуни — мислећи да су успешно обавили мисију, српска влада — што је сачувала тајну тополивнице

★★★

Превара је откривена много касније. У Крагујевцу је заиста радила тополивница која је производила за оно време позамашну количину муниције, пушака и топова. Уочи посете аустријског и руског „изасланика“ радници су целе ноћи износили оружје, склањали и камуфлирали машине и сировине, а радне просторије преправљали у „бедне радионице“. У време посете на посао би дошло само неколико десетина радника. После је све враћено на место и тополивница је настављала са нормалним радом.

М Годоровић

DIK
BROWNE

ХОТАР СТРАШНИ

У ПОТРАЗИ ЗА БЛАГОМ

ЗАРОНИЛИ СУ И ТРЕЋИ ПУТ

КАДА ЈЕ ПУНА ВИЉУШКА ТРЕСНУЛА НА ПАЛУБУ
„АРТИЉА II“ И ОТВОРИЛА СЕ, У БРКЉАЧИ СЛАНЕ
ВОДЕ, МЕЂУ МУЉЕМ НАБУБРЕЛИМ ДРВЕТОМ И ЗАРЂА-
ЛИМ ГВОЖЂЕМ, ЗАСЈАЛЕ СУ ДВЕ ЖУТЕ ПОЛУГЕ.

Такве се несреће ретко догађају, па ипак... теретни пароброд „Сена“ зарио се кљуном у бок „Египта“ који само што је кренуо на прву пловидбу после ремонта. У магли белој као млеко, око седам увече, на пучини близу француске луке Брест, сирена са „Египта“ послала је једно очајничко СОС. У близини није било никог осим „Сене“. Од 338 усплахирених путника и чланова посаде са „Египта“ на француски теретњак успело је да прескочи мање од 90. Остали су потонули у Атлантук заједно са бродом на делу океана где је дно крцато олупинама због ђудљивих струја и честих, изненадних олуја.

КОПАЊЕ РУПЕ У ВОДИ

„Египат“ је припадао морнарици Велике Британије. После првог светског рата када је био брод-болница, нашао се на доку бомбајског бродоградилшта где је преуређен за путнички саобраћај. Пловио је на линији Лондон — Индија. Трагедија се догодила другог дана прве пловидбе 22. јуна 1922. године.

Вест о несрећи ужаснула је не само родбину пострадалих, него и — британски Лојд, најстарије и једно од највећих осигуравајућих друштава у свету. Јер, са „Египтом“ је, чинило се у неповрат, отишло 1.089 златних полуга, затим 37 ковчега са 164.979 златних фунти, као и 1.229 сребрних лингота! Укупно, пет и по тона злата и 43 тоне сребра у вредности од преко милион тадашњих фунти стерлинга! Ту суму имали су да исплате осигураницима Лојд и неколико мањих лондонских друштава.

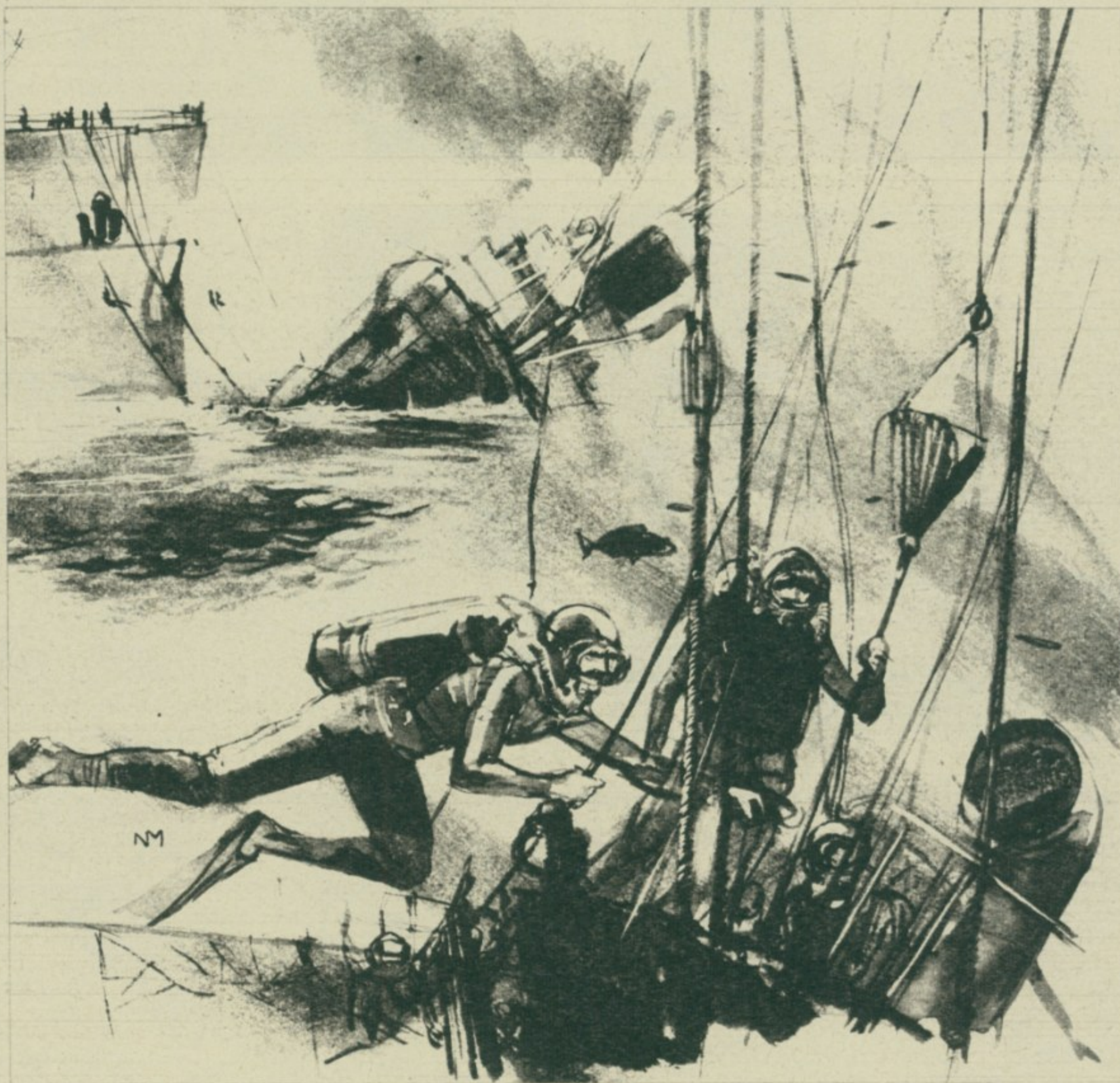
Било је тешко помирити се са толиким губитком, а знати где се злато налази.

Зато је Лојд склопио уговор са компанијом Готенберг за вучу и спасавање — спремно да багерује морско дно на месту судара, на дубини од око 130 метара!

Компанија је именовала за руководиоца радова капетана Хедбеха који је одмах приступио тражењу

тражења „Египта“ и извлачења злата.

Протекле су три године. Тада се у јавности наједном поново почело говорити о злату на дну океана: Лојд ће опет покушати да га извуче! Овога пута послао је поверен француској фирми „Здружена предузећа за радове под морем“.

кота са којих је „Египат“ упутио последње СОС. Хедбех је одредио зону у којој би могла лежати олупина и његова екипа дала се на посао — доцније назван копањем рупе у води... После шест седмица Хедбех је дигао руке од

Иако је усплила немачке рониоце, снабдевене за оно време најмодернијом опремом, фирма је разочарала и Лојда и јавност која је са узбуђењем очекивала да у новинама угледа фотографију на којој се из мутних вода Атлантика по-

јављују ковчези са златом. То се није догодило и „Египат“ је поново пао у забрав.

НОВИ ПАТЕНТ, НОВЕ НАДЕ

Лојд је 1928. пронашао и трећу фирму заинтересовану да зарони у океан. Била је то „Сорима“ — друштво за помоћ на мору — из Бенове.

Гњурци овог италијанског друштва испробавали су тих година нове, нарочите скафандре које је патентирала немачка фирма „Нојфелд и Кунке“ из Кила. Италијани су експериментисали систематски и дошли до закључка да би ове скафандре требало прилагодити када се ради у дубоким басенима са јаким струјама — баш какво је било и место на којем је лежао „Египат“.

Такав скафандер састојао би се из челичног „торња“ са овалним „прозорима“, из којег гњурац телефоном даје упутства онима на броду што рукују багерима, „виљушкатама“ и другим справама за извлачење терета са дна.

Пошто су тако употпунили патент „Нојфелд и Кунке“, италијански рониоци постигли су први успех који је далеко одјекнуо. Извукли су баш из Атлантика читав товар са

„Сорима је и овога пута рачунала да разнесе брод експлозивом, па да из мора вади само скупочени терет. А он се налазио на самом дну „Египта“, испод четири палубе, у трезору дугачком 8,6 метара, високом 2,35, а широком једва 1,37! Значи, требало је разарати брод веома пажљиво и прецизно тако да се не оштети драгоцене комора.

„Сорима“ је упутила према Бресту добро опремљене бродове „Артиљо“ и „Ростро“. Имали су веома снажна сидра — због јаких струја и ветрова — затим различите чекрке и челичну ужад на нарочитим калемовима који се не одмотавају у води сами од себе. Специјалне скафандре за рониоце и осталу потребну опрему.

Јуна 1929. „Артиљо“ и „Ростро“ усидрили су се у зони где је лежала олупина. Опет је требало почети из почетка, односно, од багеровања дна. Јер, пронаћи тачно место на којем је лежао „Египат“ није био лак задатак. Кад год би „виљушка“ била извучена и њен садржај прегледан, следило је ново разочарање: у њој су се налазили делови ко зна којих све олупина, само не оне праве... Тако је протекла година узалудног претраживања.

КАПЕТАНОВА КАСА

У току 1930. године „Сорима“ је употребила нови тип багера са челичним ужетом дугачким 2 километра, позвала је капетана „Сене“ Ле Барзика да својим личним прорачунима помогне у одређивању места несреће, користила је најновије електромагнетске уређаје једне шведске фирме.

Када је нада да ће се „Египат“ пронаћи поново постала мутна колико и Атлантук на том месту — уследио је успех! Извучена је каса из капетанове кабине за коју је непобитно утврђено да је припадала „Египту“.

Већ је била јесен и море тако таласасто да „Артиљо“ и „Ростро“ нису успевали да се одрже на вертикали изнад драгоцене олупине ни уз помоћ својих јаких лантера тешких по тону, нити је користило везивање за 12 бова прикованих за дно цементним блоковима тешким 5 до 6 тона. Завршила се и друга година „Сориминог“ рада на тешком послу који је сада обећавао успех.

За време зимске паузе „Артиљо“ и „Ростро“ налазили су се на другим задацима. И док је „Артиљо“ покушавао да извуче терет са једног пароброда потопљеног крај острва Ховарт, експлозивни који су се на њему налазили изненада су се активирали. „Артиљо“ је разнет, а 12 од 19 чланова посаде изгубило је животе.

„Сорима“ је после тога опремила други брод и назвала га „Артиљо II“. Он је наредног пролећа, са по-

садом од 25 људи, заплонио заједно са „Ростром“ према сидришту на пучини крај Бреста.

Седам месеци, од маја до децембра 1932, трајало је минирање горњих делова „Египта“. Морало се ради-ти полако и веома прецизно израчунавати количине експлозива. Утрошено је 5 тона тритола. Најзад се допрло до трезора.

Требао је још само разорити његов горњи део. Стране су морале да остану неопштењене како би се „виљушка“ могла увући међу њих и извлачити садржај. Али, ваљало је чекати следеће пролеће.

ГДЕ ЈЕ ТО ЗЛАТО?

У мају 1932. уклоњена је и последња препрека — целу деценију после несреће! Приближио се велики тренутак. У море је спуштена „виљушка“ израђена нарочито за ову прилику са сигурносним зупцима који се нису могли растро-рити у води када је садр-жај већ заграбљен.

Када је „виљушка“ из-звучена на палубу „Арти-ља II“ и отворена, мукло „аааа“ отело се из неколи-ко грла, док су се сви тискали да виде драгоцени садржај. Уместо злата, из „виљушке“ су поиспадали мокри меци и пукне и-скривљене од влаге!

Било је то шверцовано оружје за чије се укрца-вање није уопште знало. Да се ипак не ваља обе-скрабрити од прве, доказа-ли су „Соримини“ гњурци решени да још једном за-роне и наместе виљушку у правцу трезора.

Уследило је још веће изненађење: овога пута међу зупцима су се нашле рупе-је које су лондонске банке биле послале у Индију, доста добро очуване и — неважеће. Екипе „Артиља“ и „Ростра“ почеле су да губе наду. Где је, доврага, то злато!? Већ сутрадан по новинама се могло прочи-тати како је „Сорима“ цео рад засновала на погрешним прорачунима и да се њени бродови уопште не налазе изнад „Египта“ већ код ко зна које олупине.

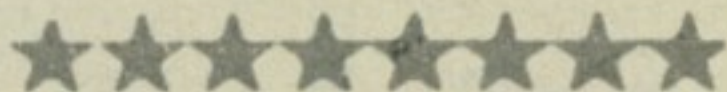
У таквој атмосфери гњурци су 22. јуна зарони-ли и трећи пут. Када је пуна „виљушка“ треснула на палубу „Артиља II“ и отворена, у бркљачи слане воде, међу муљем, набу-брелим дрветом и карто-ном, засијале су две жуте полуге... Злато!

Овога пута људи су неколико минута немо испро-бавали тежину полуга и у неверици разгледали тај вишест од деценије тражени терет који се најзад нашао пред њиховим ногама. Он-да је настало клицање, гр-љене, честитање.

Четири дана касније „Артиљ II“ је први три-јумфално упловио у Пли-мут. „Соримини“ гњурци успели су да извуку 865 златних полуга, 83.300 златних фунти и 53 квин-тала сребра. Укупна вред-ност износила је 740 хиља-да ондашњих фунти стер-линга.

М. К

60 ГОДИНА

Још два часа до по-ноћи. Чета Фране Бубића почела је да се повлачи остављајући за собом утврђени Сумар-тин на Брачу. Немачки торпедни чамци кружили су дуж обале засипајући је жестоком паљбом. На обали је изненада букну-ла ватра. Уз прасак смрека и борова почела је да се шири несносна јара.

— Пожури! — стигло је наређење са чела колоне.

НАЛЕТ УСТАША И НЕМАЦА

Борци су хитали преко спржене земље кроз дим који је штитао за очи, гушио. Требао је зауста-вити усташе управо при-стигле из Макарске.

У априлском рату 1941. године Брач су окупира-ли Италијани, а по капи-тулацији Италије, сеп-тембра 1943, острво су за-посели Немци и изгради-ли јака упоришта код Супетра, Нерезишћа и Сумартина.

Први батаљон Прве далматинске бригаде ук-ључио се у борбу за о-слобођење Брача у ноћи између 1. и 2. јуна 1944. Че-та Фране Бубића добила је задатак да зађе Нем-цима за леђа и у угово-рено време пређе у на-пад.

Али, због изненадне ватре немачких торпед-них чамаца и искрцавања усташа, стигло је наре-ђење о повлачењу. На че-лу је била колона којом је командовао Фране. Не-колико бораца пало је покошено рафалима из непријатељских митраље-за. Тројица из челне па-троле су погинула, четво-рица рањена. Међу рање-ницима налазио се и ко-мандир.

Чета је на јуриш зау-зела положај.

Фране је још у току ноћи пребачен трабаку-лом у болницу на Вису.

Са четне конференције одржане после троднев-них борби за ослобођење Брача Фране је упућено писмо са извештајем о губицима: чета је остала без 12 бораца.

Ускоро је стигла по-хвала друга Тита. Најхрабријима су додеље-не одликовања. Група рањеника која је са Пе-љешца стигла у болницу на Вису уручила је де-ветнаестогодишњем Фране Орден за храброст.

Франина чета учество-вала је и у ослобођењу

ПОТЕКЛА ЈЕ КРВ

Фране је разјарено бацио шта-ке, зграбио бомбе погинулог друга и сам кренуо на митра-љез који је зауставио јуриш ње-гове чете.

битке приликом напада на село Цвијановићи. О томе су га обавестили рањеници пребачени у шибенску болницу.

ДРУГА БОМБА

Храбри ратник забора-вио је своје ране. Кри-шом се извукао из бол-нице, нашао возача бол-ничких кола и наредио му да га одвезе у Книн. Кола су га довезла до санитетског прихвати-лишта, а онда је продуж-ио на штакама. Журио је, колико је могао, да нађе своју чету. Ослу-шкујући пажљиво арти-љеријску ватру, ускоро је наишао на пратећу чету која је штитила борце у јуришу.

У јеку борбе, његови другови нису могли да га примете.

— Напред, другови мо-ји! — довикнуо им је Фране ослоњен на штаке.

Борци препознаше ње-гов глас. Поздравише га и пошоше напред.

Када је после неколико стотина метара јуриш за-

уостављен, болничарка је потрчала да превиде те-шко рањеног десетара Стипу. Пожурио је и Фране да помогне другу. Стипе је издахнуо на ње-говим рукама...

Фране је разјарено ба-цио штаке, зграбио бомбе погинулог друга и сам кренуо на непријатељски митраљез који је зауста-вио јуриш његове чете.

— Не, друже команди-ре... немојте... — пре-клињала је болничарка.

Вукући рањену ногу почео је да пузи. Неко-лико бораца кренуло је за њим. Када је бацио другу бомбу, покосио га је рафал. Из старе ране потекла је крв...

Био је то последњи ју-риш деветнаестогодишњег поручника Фране Бубића, командира чете.

А. Роси

БИТКА *КОД АЛЕЗИЈЕ*

1

БОЛЕШЉИВ, АЛИ ПРЕДУЗИМЉИВ — Савременици Гаја Јулија Цезара забележили су да је он био сувоњав човек, беле и нежне коже, мучен честим нападима главобоље и падавице. Сушта супротност оном мишићавом ратнику и државнику чији лик знамо са слика. Тај нејаки човек био је чувен по предузимљивости, енергији и — хробрости. Слабост тела није му сметала да у римској државној управи обезбеди значајне положаје, почне да кује планове о диктатури и упусти се у освајања Велике Галије, територије на којој се данас налазе Француска и Белгија. Галска племена пружала су жесток отпор и то не само појединачни.

4

ЛОГОР ОКО ГРАДА — Пошто је његов непријатељ прикупио сву своју војску, Верцингеториг је одлучио да не прихвата борбу на отвореном пољу: био је уверен да се римске легије под Цезаровом командом не могу потући. Требало је надмудрити Римљане. У једном тренутку вођи Гала учинило се да је најбоље да опустоши крајеве којим се кретао непријатељ. Али убрзо се показало да то није најбоља тактика јер су галски градови имали развијену привреду. Зато је, после неколико сукоба, Верцингеториг одлучио да се повуче у Алезију, град на брду Осоа. Цезар је на то одговорио дизањем утврђеног логора око града.

2

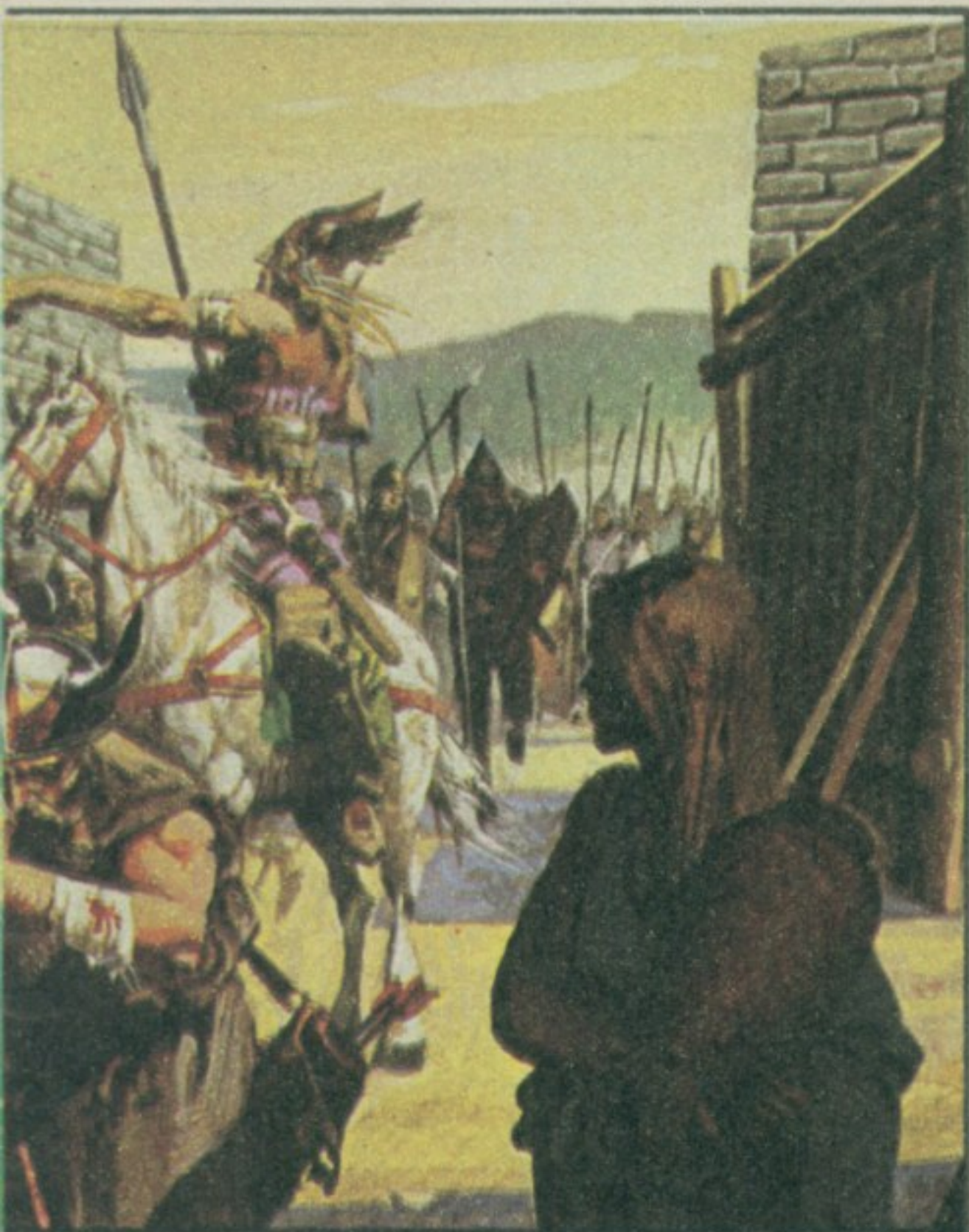
ЗБОГ ГРАМЗИВИХ ОФИЦИРА — Незадовољство у Галији расло је сваким даном и поробљена племена, обавезна да издржавају огромну римску армију која се налазила на њиховој територији, била су сита давања. Римски официри показивали су незајажљиву

5

КОЊИЦА ТРАЖИ ПОМОЋ — У тренутку кад је остао блокиран у Алезији, Верцингеториг је, по неким подацима, располагао са 80 хиљада војника. Град, са свим својим резервама, није могао да исхрани толике људе па галском војсковођи није преостало ништа друго до

НИЈЕ ЛАКО ПОТУЋИ ЦЕЗАРА

грамзивост. Гали су, чим је у јесен 54. године пре н. е. Цезар организовао експедицију на Британију, искористили његово одсуство да подигну устанак. Али, упркос успешном почетку, устанак је пред зиму замро. Цезар, плашећи се да би његово ново одсуствовање било прилично опасно, одлучио је да и сам презими у Галији. Ни његово присуство није примирило Гале.

да коњицу пошаље по — помоћ! У међувремену, Цезар је 4 коњичка и 4 пешадијска логора утврђивао кулама и насипима од земље. Подигао је и две одбрамбене линије, једну на 16 а другу на 20 километара од града. До првог сукоба — напад је извела галска коњица — дошло је на пољу западно од града. Победа је припала германским војницима који су били у римској служби.

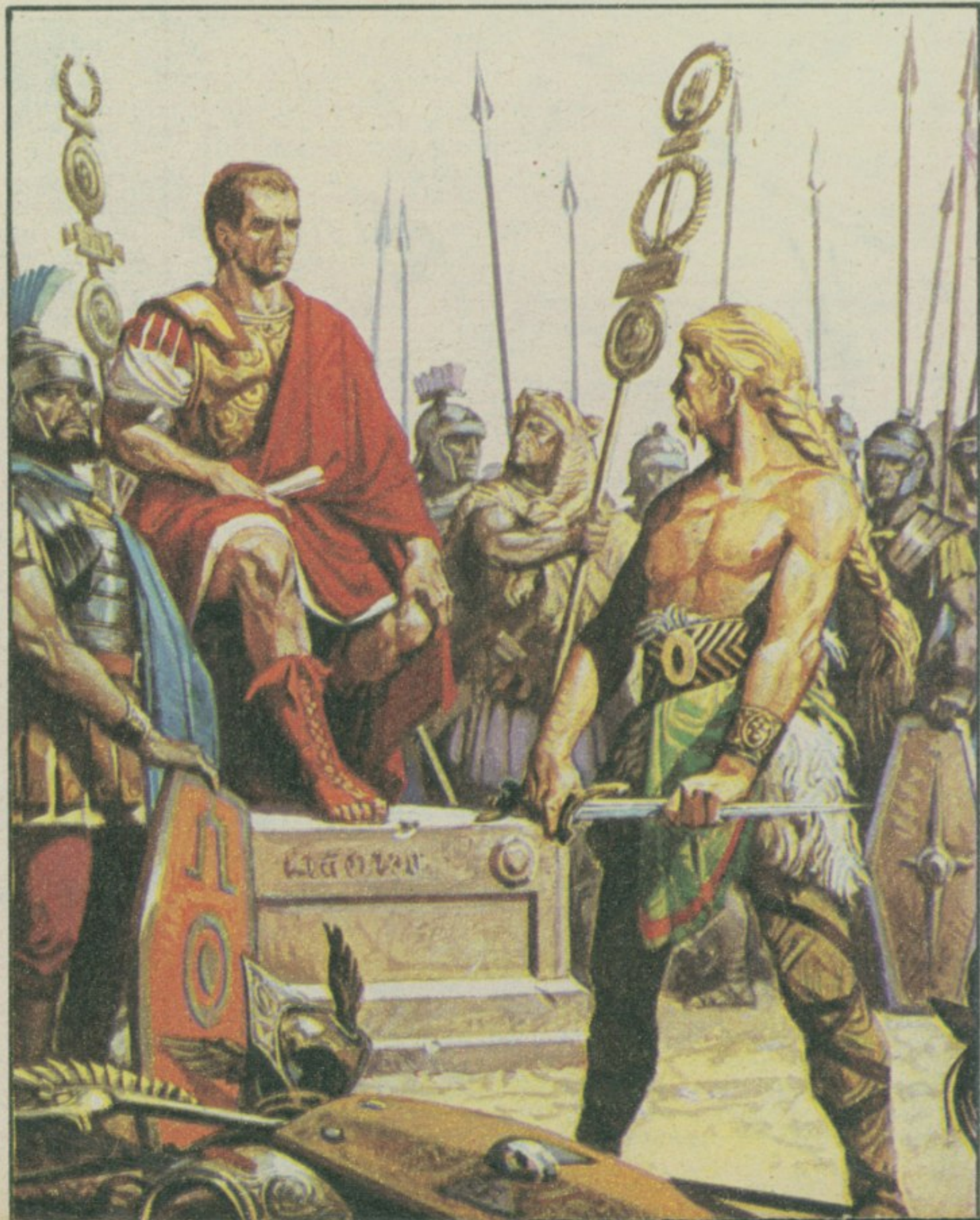
3

ПОГОДНА ПРИЛИКА — За избијање новог устанка чекала се погодна прилика, а до ње је дошло оног тренутка кад је Цезар оставио своје легије на горњој Сени и кренуо у Цисалпијску Галију, узнемирен вестима о хаосу који је захватио Рим. Оваква прилика није била за пропуштање: у средњој Галији избио је устанак на чије је чело стао Верцингеториг, млад али веома угледан и храбар човек. Са главнином војске он је кренуо на римске легије желећи да искористи одсуство Цезара. Међутим, овај се изненада вратио, успешно се пробивши кроз устаничку област. Тако су се два јунака нашла „очи у очи“.

6

ЈОШ ЈЕДАН ПОРАЗ

— Две ноћи касније, опет на западном сектору, Гали су поновили напад али овог пута учешће у борби узела је пешадија. Римљани су их спремно дочекали и напад је одбијен. Петог дана битке Верцингеториг је пошао на „све или ништа“: његове јединице које су чинили комбиновани одреди коњице и пешадије нилале су успех за успехом, али не задуго. Њихова снага сломила се у клештима двокраког противнапада Римљана. Обесхрабрани устаници почели су да се повлаче. Алезија је капитулирала. Изгубивши битку, Верцингеториг се лично предао Цезару. Било је то 52. године пре н. е.

ЧИСТАЧИ ТЕЛА - БУБРЕЗИ

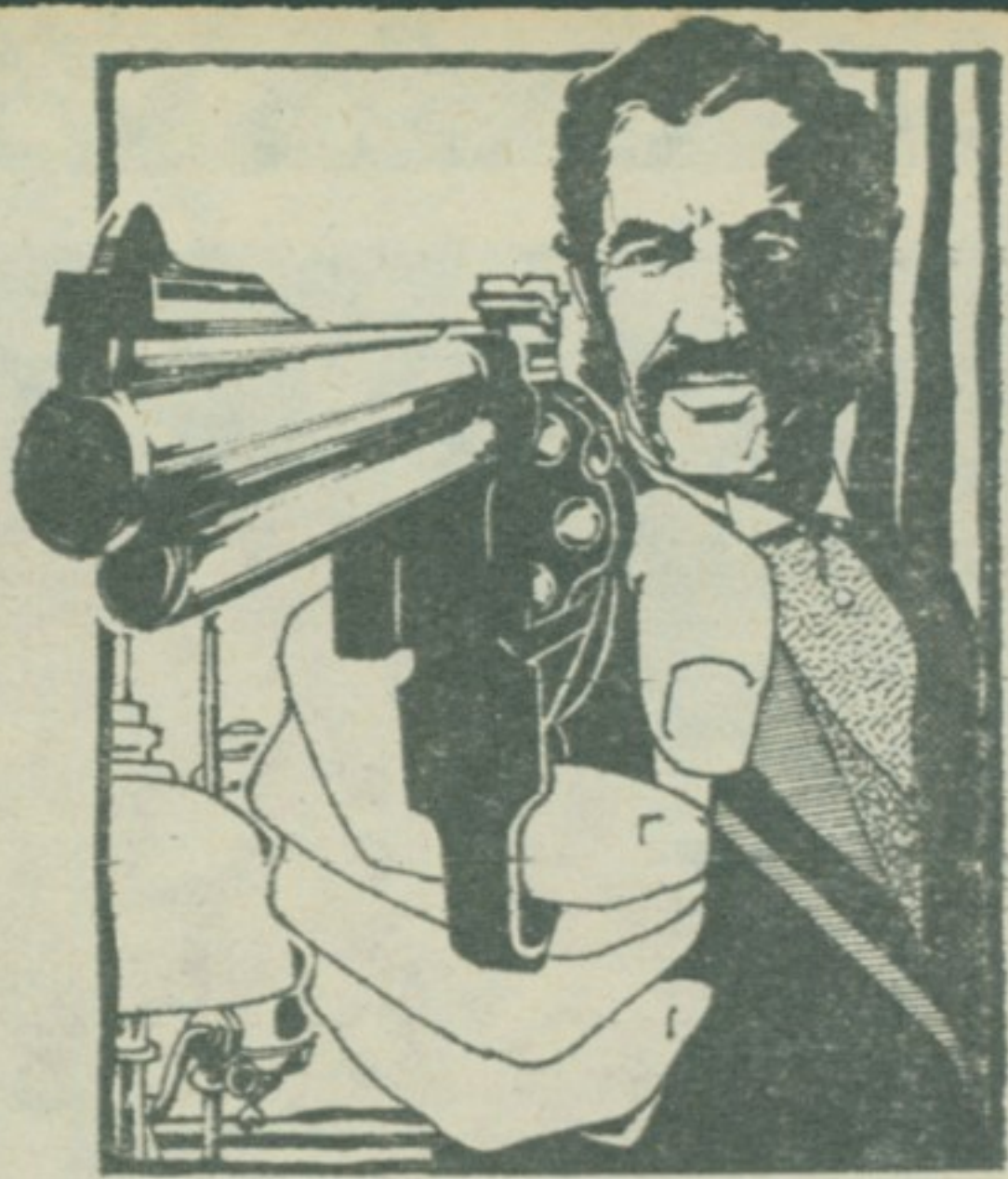
★★

НЕУЗВРАЋЕНА ЉУБАВ

Из полицијској
досијеа

Чим је стигло писмо из Швајцарске, инспектори су се упитали коме је ишло у рачун да се отараси Бернеја. Зли језици су одговорили.

Таштина је нагнала Армана Пелцера, успешног младог инжењера, да дојур 1881. године из Буенос Ајреса натраг у Брисел, чим је добио вест да му се браћа Леон и Жан налазе пред банкротством. Чак, били су осумњичени за поткрадање својих трговачких партнера у Антверпену, њиховом родном граду.

КУЋНИ ПРИЈАТЕЉ

Арман, најенергичнији од браће Пелцер, најмио је сјајног младог адвоката Гијома Бернеја да их брани. Процес му је однео и последњу пару, али је породична част била спасена, што је Арману било важније од свега.

Леон Пелцер отишао је у Америку да живот почне из почетка. Убрзо је трговао одећом у Њујорку.

Арман је остао у Антверпену и наставио инжењерску каријеру. У међувремену лудо се заљубио у лепу супругу адвоката Бернеја. Али, то је испала једнострана љубав.

Јулија Бернеј, плавориће косе и коже боје слоноваче, волела је да се забавља. Она и њен ћутљив, закопчан и увек заузет муж често су се свађали. Упркос Армановом шарму и отмености, за Јулију он је био само кућни пријатељ.

Честе Арманове посете Бернејевима нису прошле незапажено у високом антверпенском друштву и, када је Арман пратио Јулију на излет док јој се муж налазио на службеном путу, почело је шапутање. Оговарање се претворило у скандал. Бернеј је пребацно Јулији неверство, што је она ватрено порицала, а Армана Пелцера избацио је из куће.

Узалуд је Арман писао Јулији писма — враћана су

му неотворена. Узалуд је слао поруке преко поверљивих пријатеља. Чак је адвоката Бернеја позвао на двобој, али овај није ни одговорио! Тада се у Арману повампирила сујета коју није био у стању да обузда. Она му је дошапнула да Гијом Бернеј мора нестати.

ХЕНРИЈУ ОД ЛУСИ

Тада је начињен план за савршено убиство, пажљиво простудирани до последњег детаља. Он је имао да врати „част“ и љубав Арману Пелцеру. План је имао само једну слабу тачку која је промакла Армановој пажњи. Леон Пелцер, његов млађи брат и саучесник, био је стидљив, повучен, скроман и слабе воље. Ни бледа слика свога брата.

Леон је, обавештен тајном поруком, допутовао из

Њујорка у Париз под лажним именом. Браћа су неколико дана провела у разговорима, а затим је Леон посетио радњу позоришних костима. Из ње је изишао са брковима и црном периком, у тамним наочарима и сдељу типичном за било ког енглеског центлмена тога времена.

Леон, који је течно говорио енглески, одсео је у најбољем хотелу под именом Хенри Вон. Сваком новом познанику говорио је да је Енглеиз и да тражи крупне бродоградитељске послове да би инвестирао новац свог послодавца господина Марија, богатог енглеског посредника. У ствари, посао му је био да набави одговарајуће оружје и унапред осигура алиби.

Купио је седам револвера у потрази за оним који би убио ефикасно и без велике буке. Како Арман ниједним од револвера није био задовољан. Леон је тркнуо до Лондона. Тамо је

код чувеног пушкарка Бејкера купио осми револвер. Код златара је купио печатни прстен и дао да се угравира посвета „Хенрију од Луси 1871.“ Шифрована порука обавестила је Армана да је све спремно.

Издајући се за Хенрија Вона, Леон је писао адвокату Бернеју како, у име свог послодавца, разматра где најбоље да уложи новац и тражио је његов стручни савет. Бернеј му је заказао састанак у својој канцеларији у Антверпену, али је сусрет у последњем тренутку отказан због болести Воновог детета. Договорено је да Бернеј дође у кућу Хенрија Вона. „Кућа“ се налазила у Бриселу.

Једнога јутра врата броја 159 Улице де ла Лоа Бернеју је отворио човек црне косе, са тамним наочарима. Адвоката нико више није видео живог.

МЕТАН КРОЗ ПОТИЉАК

Десет дана је нестанак чувеног адвоката био на првим новинским странама, док је полиција безуспешно трагала. Једанаестог дана стигло је из Швајцарске писмо у којем је Хенри Вон објашњавао како је дошло до „ужасне несреће“.

„Господин Бернеј“, писао је Вон „дошао је код мене, у Улицу де ла Лоа 159, на пословни разговор. Док смо причали, ја сам се играо револвером који је случајно опалио. Прва мисао ми је била да позovem полицију. Затим сам се сетио да се налазим у туђој земљи, без пријатеља и да су ми жена и дете болесни. Тако сам заједно с њима побегао у Швајцарску.“

Полиција је у Воновој кући нашла Бернејев леш скриван у фотељи. Метак му је прошао кроз потиљак. Револвери су се налазили на оближњем столу. На новом тепиху било је мрља крви и нејасан траг нечијег стопала или колена.

Свуда унаоколо налазили су се предмети који су припадали Хенрију Вону: писма, разни рачуни на његово име, визит-карте, прстен са урезаном посветом. Али, нешто је било чудно.

Само једна соба новоиз-
најмљене куће била је
намештена, остале одаје
звјрале су празне. Бали-
стички стручњаци устано-
вили су да је Бернеј, када
му је метак просвирао гла-
ву, стајао и да је, према
томе, револвер из којег је
убијен морао бити држан у
висини рамена. Осим тога,
како је човек кога су мно-
ги познавали могао тек та-
ко да ишчезне без трага и
то још са женом и дететом!

Следеће питање наметало
се само од себе: коме је
ишло у рачун да Бернеј
нестане? Зли језици дали
су одговор — Арману Пел-
церу, заљубљеном у Јулију
Бернеј.

Арман Пелцер је све по-
рицао. Имао је и необорив
алиби. Државни тужилац
Кетелс запитао се тада ко
би могао да буде изнај-
мљени убица, јер је било
јасно да Арман није пову-
као обарац.

ИЗВЕШТАЈ СКОТЛАНД ЈАРДА

Апотекар, који је видео
факсимил Воновог писма у
новинама, решио је тајну
изјавом да је то рукопис
његове муштерије Леона
Пелцера. Графолози су
потврдили.

Тужилац Кетелс добио је
од Скотланд јарда изве-
штај да у Енглеској нема
никакве евиденције о по-
стојању господе Марија и
Вона, али да је идентифи-
кован пушкар који је про-
дао револвер, као и златар
који је продао прстен.

У зиду Арманове дневне
собе нађен је метак испа-
љен из једног од револвера
нађених на месту убиства.
Преко поште ушло се у
траг шифрованим порука-
ма које су браћа својевре-
мено размењивала.

Леон је из Швајцарске
побегао у Француску и,
док је Арман тврдио да му
је брат у Америци, Леона
су ухапсили.

Браћа Пелцер суочена су
у канцеларији тужиоца
Кетелса. У драматичној си-
туацији Арманов поносни
израз није се ни за плаку
променио. Све је порицао.
Али, Леон је оборно очи и
тихо рекао: „Да...“

На суђењу обојица су
проглашена кривим. Обо-
јица су осуђена на смрт,
што је била пука формал-
ност, јер у Белгији није
постојала смртна казна. Ле-
он је изјавио: „Ја сам убио
Бернеја, а осуда мога брата
прави је злочин.“

Затвор је био нешто што
Арманова таштина није
могла да поднесе. Умро је
после две године. Леон је
остао у затвору 30 година.
Изишао је као осушен
хром старца. Живео је
још 10 година.

Једнога јутра отпутовао
је до Остендеа. Нашао је
пусту плажу и у одећи у-
шао у море. Два дана ка-
сније таласи су избацили
тело на обалу. Неки сељак
који је туда пролазио увио
је леш у пољаву и својим
теретним колима пребацио
га до мртвачнице.

Ј. М.

МАРАТОНЦУ ТО- МАСУ ХИКСУ БИ- ЛО ЈЕ ПОТРЕБНО ЧЕТВРТ ЧАСА ДА СЕ ОПОРАВИ ОД НАПОРА, ПОВРА- ТИ ОД РАЗОЧА- РАЊА И — УЛО- ЖИ ПРОТЕСТ!

Барон Пјер де Кубер-
тен, најзаслужнији
човек за обнављање
класичних олимпијских
игара, преварио се када
је тврдио да су сви хе-
ленски спортисти били а-
матери чисти попут сузе.

На првих двадесет пет
олимпијада забележен је
само један случај свесног
кршења светих олимпиј-
ских правила. До 50. о-
лимпијаде врховне суди-
је, агонотети, казнили су
за теже прекршаје само
четири такмичара.

ЖЕЉА ЗА ЗАРАДОМ

Што је време одмицало,
неправилности на олим-
пијадама постајале су све
бројније. Судије су имале
све више посла, песници
и филозофи све су се ре-
ђе одушевљавали побед-
ницима, а све чешће уз
горке критике жалили за
прошлошћу.

Сиракушки тиранин
Гелон „купио“ је познату
гркачку звезду Астилоса
из Кротона и он се на 74.
и 75. олимпијади није бо-
рио за свој град-држави-
цу већ је био професио-
налац у туђини. На једној
од последњих олимпијада
класичног доба тесалиј-
ски боксер Еуполис под-
митио је своје конкуренте
не би ли се домогао по-
бедничког венца и награ-
да, али је откривен и
дисквалификован.

Олимпијске игре по-
следњих векова боловале
су од свих мана од којих
пати данашњи спорт. И-
сторичар Филострат пи-
ше:

„Све се изменило. У-
место бораца имамо атле-
те који никада нису били
војници. Уместо људи од
акције имамо лењивце.
Уместо чврстих и одлуч-
них имамо мекушце. А-
тлете су изгубили жељу
за успехом у борби, наро-
чито откад је уметност
ласкања постала прави
спорт. Благостање у којем
живе пробудило је код
атлета недопустиве жеље
и навело их да продају и

ИЗ ИСТОРИЈЕ ОЛИМПИЈСКИХ ИГАРА

АУТОСТОПОМ ДО ПОБЕДЕ

купују победе. Не издва-
јам ни тренере, јер су то
постали једино из жеље
за зарадом.“

Византијски цар Теодо-
сије, борећи се против
свега што је паганско, за-
бранио је олимпијске
игре 394. године.

ПРЕСТИГАО СВЕ

Прве две олимпијаде
модерног доба 1896. и
1900. године протекле су
у највитешкијем аматер-
ском духу. Већ на Трећим
играма 1904. у Сент Луису
у САД један такмичар
упрљао је успомену на а-
тинског гласника Фили-
пида у чију је част у
олимпијски програм уве-
дена маратонска трка.

Са старта је кренуло 26
такмичара. Американац
Фред Лорц остао је већ
на првим километрима на
репу дугачке колоне. Би-
ла је ужасна врућина. Лорц
се купао у зноју и
трчао све спорије. Око
дванаестог километра у-
чинио му се бесмислено
да по врелом сунцу трчи
сам, далеко иза свих о-
сталих.

Изишао је са стазе и
комотно се испружио у
сенци грма. Када се лепо
одморио, поново је изи-
шао на пут. У том часу
наишао је један аутомо-
бил. Фред Лорц га је за-
уоставио, почео се до шо-

фера и разбашкарио на
седишту.

У тим тренуцима није
ни помишљао на подвалу.
За њега је Олимпијада
била завршена. У аутомо-
билу је сустигао и пре-
стигао једног такмичара
за другим. Најзад је у-
гледао свог земљака То-
маса Хикса како сам тр-
чи далеко испред свих.
Лице му се грчило од на-
пора и Лорц је био зало-
вољан што је на време
одустао од убитачне трке.

На десетак километара
испред циља мотор ау-
томобила је кашључнуо,
чула су се два-три праска
и ауто је стао. Лорц је
захвалио шоферу и иско-
чио из кола.

ПОЧАСНИ КРУГ

Почео је да трчи. Кр-
цата олимпијска арена
дочекала га је урнебе-
сним овацијама. Људи су
се дивили човеку који је
после 42 километра имао
толико снаге да трчи ду-
гачким равномерним ко-
рацима с осмехом на ли-
цу.

Фред Лорц је прошао
крз циљ тријумфално
дижући руке. Људи су га
опколили, љубили га, сте-
зали му руке, тапшали га
по плећима.

— Пустите ме да оптр-
чим почасни круг! — у-
звикнуо је Лорц незнат-
но задихан.

— Јесте ли полудели,
младићу?! И то што сте
досад издржали је пре-
више. Још један круг мо-
гао би да буде погубан за
ваше срце! — успротивио
се дежурни лекар.

Томас Хикс је оловних
ногу утрчао у стадион
добрих двадесетак минута
касније. Био је изненађен
што га гледаоци, његови
земљаци, дочекују мла-
ким аплаузом. Када је
последњим снагама про-
трчао кроз циљ, сазнао је
да је — други!

Запрепастио се. Био је
сигуран да је више од
двадесет километара гр-
чао сасвим сам на челу
колоне, далеко испред о-
сталих. Хиксу је требало
четврт часа да се опорави
од напора, поврати од ра-
зочарења и уложи про-
тест.

Судије су хитно испи-
гале случај. Пронађен је
шофер који је око дваде-
сет километара возио ау-
то-стопера Фреда Лорца.
Овога није било ни од
корова.

Годину дана касније
Лорц је по свим прави-
лима победио у мара-
тонској трци за првенство
Америке, а затим у још
неколико тешких трка.
Никада није успео да о-
бјасни шта га је навело
да изведе ружну комеди-
ју у Сент Луису и поку-
ша највећу превару у и-
сторији олимпијских ига-
ра.

А. Р.

BABALU

СТРИП

ЦЕПНА
АРМИЈА

Маџионичар

СВЕМИРСКИ БРОД
СА ПЛАНЕТЕ ЛИ-
ТУРНУС ПРИНУД-
НО СЕ СПУСТИО
НА ЗЕМЉУ КОД
ГРАДИГА ВИТ-
ФОРДА. ПОСАДИ,
КОЈУ САЧИЊА-
ВАЈУ ШЕСТ, СИ-
КУШНИХ ВИГА, ПРИ-
ТЕКАО ЈЕ У ПО-
МОК ДЕЧАК ПИТ
ПАРКЕР КОЈИ ЖИ-
ВИ СА СВОЈОМ
ТЕТКОМ МЕР. ЈЕД-
НОГА ДАНА У ПО-
СЕТУ ИМ ЈЕ ДОШ-
ЛА ЏУТИ, ПИ-
ТОВА СЕСТРА
ОД
СТРИЦА...

ТА ЏУТИ СЕ МНОГО
ПРАВИ ВАЖНА И ПА-
МЕТНА? ТРЕБАЛО
БИ ЈЕ СПУСТИТИ
НА ЗЕМЉИ?

АКО
ЈЕ ОЗ-
РАЧИМ
СВОЈИМ
АНТИГРА-
ВИТАЦИО-
НИМ ПИШТО-
ЉЕМ, ЛЕБДЕ-
ЋЕ У ВАЗДУ-
ХУ? ТО БИ ЈЕ
СИЛНО УПЛА-
ШИЛО?

ПОМОЋУ ОВЕ КАПСУ-
ЛЕ ЊЕНА КОЖА БИ
БИЛА ОБОЈЕНА У
ЗЕЛЕНО?

ИЛИ ДА
УЧИНИМО
ДА
ОБЕ-
ЛЈА-
ВИ
?

НЕКА, ХВА-
ТАЈ СВЕ МИ ТО
ЗВУЧИ МНОГО
ЗАСТРАШУЈУ-
ЋЕ?

ТЕТКА ЈЕ УШ-
ЛА СА ЏУТИ...

ЊЕНИ РОДИТЕЉИ ОД-
ЛАЗЕ У АМЕРИКУ ЗБОР
ПОСЛА? ТАКО ЋЕ ЏУТИ
ОСТАТИ С НА-
МА ГОДИНУ
ДАНА?

А ЧОСТАТОМ,
КРОЗ НЕКОЛИКО
ДАНА ЏУТИ СЕ
ВРАБА КУБИ?

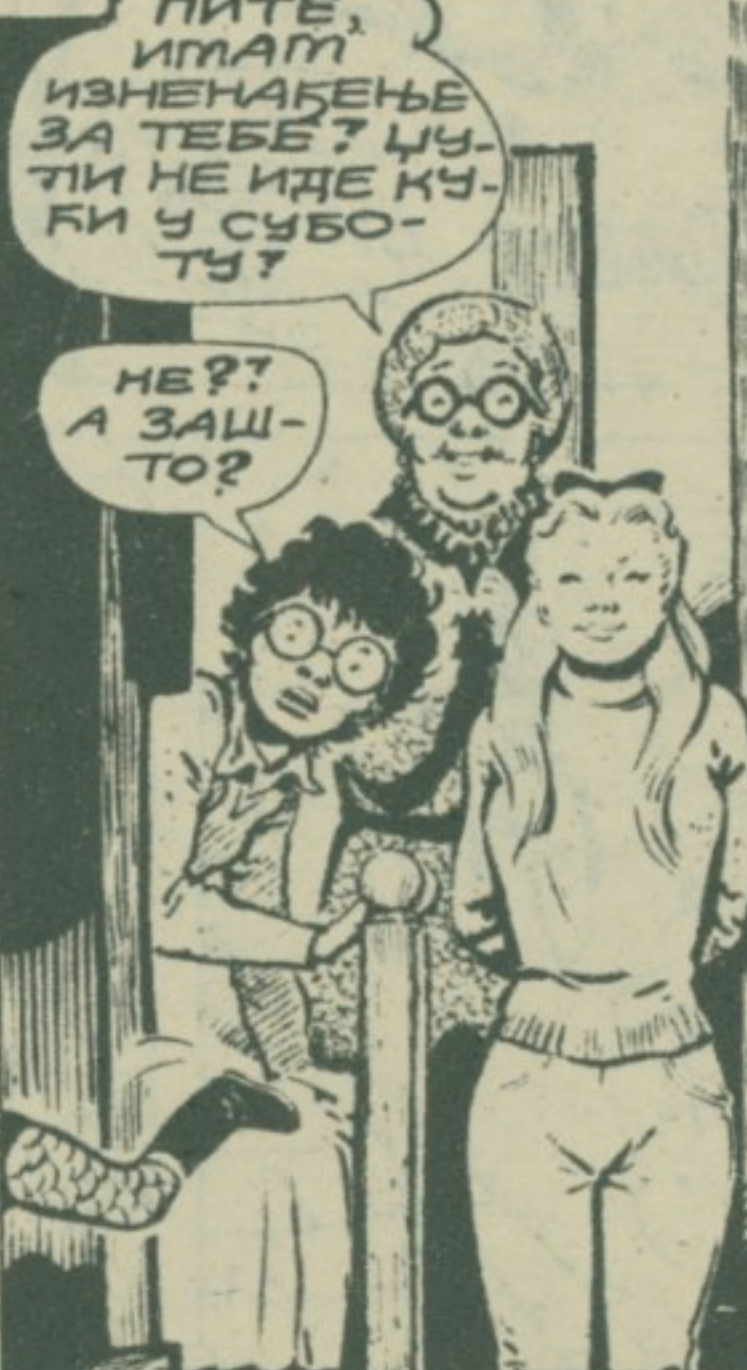
ЈУХУУ?

Али, у том тренутку...

ПИТЕ,
ГДЕ СИ?

ЗОВЕ МЕ
ТЕТКА МЕР?
САКРИЈТЕ СЕ
БРЗО?

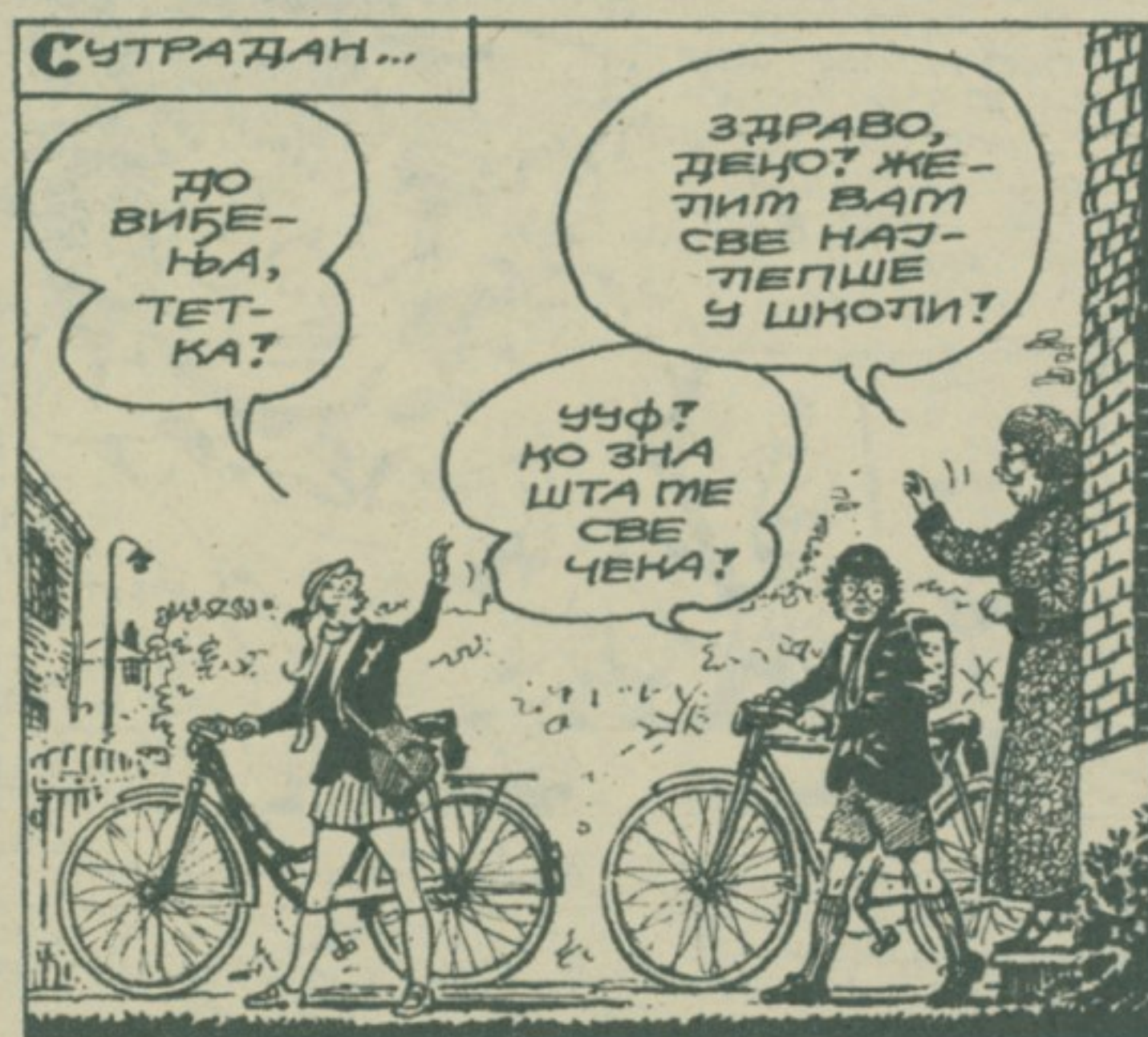
ПИТЕ,
ИМАМ
ИЗЕНАЂЕЊЕ
ЗА ТЕБЕ? ЏУ-
ТИ НЕ ИДЕ КУ-
БИ У СУБО-
ТУ?

НЕ?!
А ЗАШ-
ТО?

ТЕТКА
МЕР МЕ
ЈЕ ВЕР
УПИСАЛА
У ТВО-
ЈУ ШКО-
ЛУ?

НЕЕ?

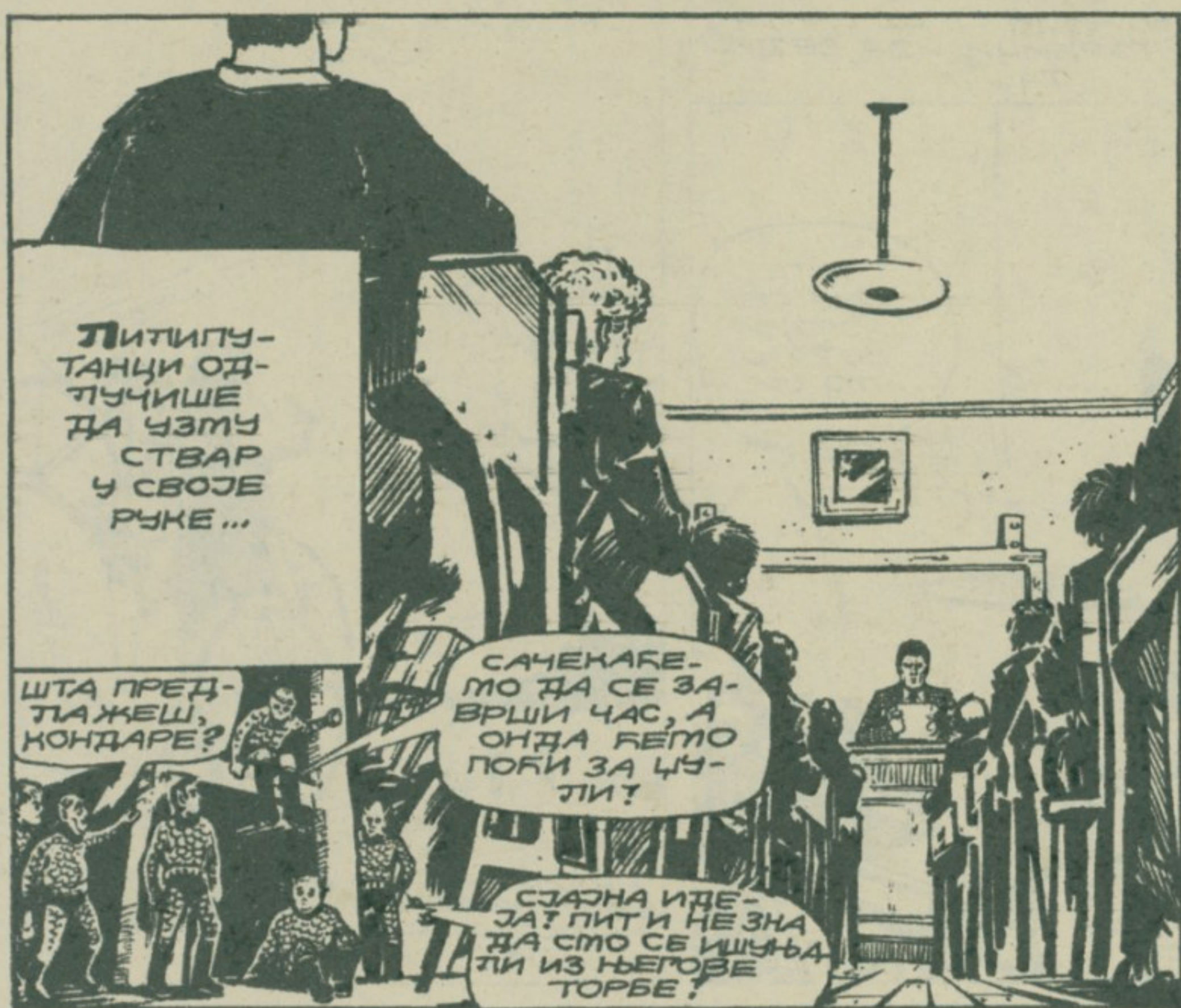

ЗА ТРЕНУТАК, ПИТ ЈЕ ЗАБОРАВИО НА СВОЈ ТОЧАК...

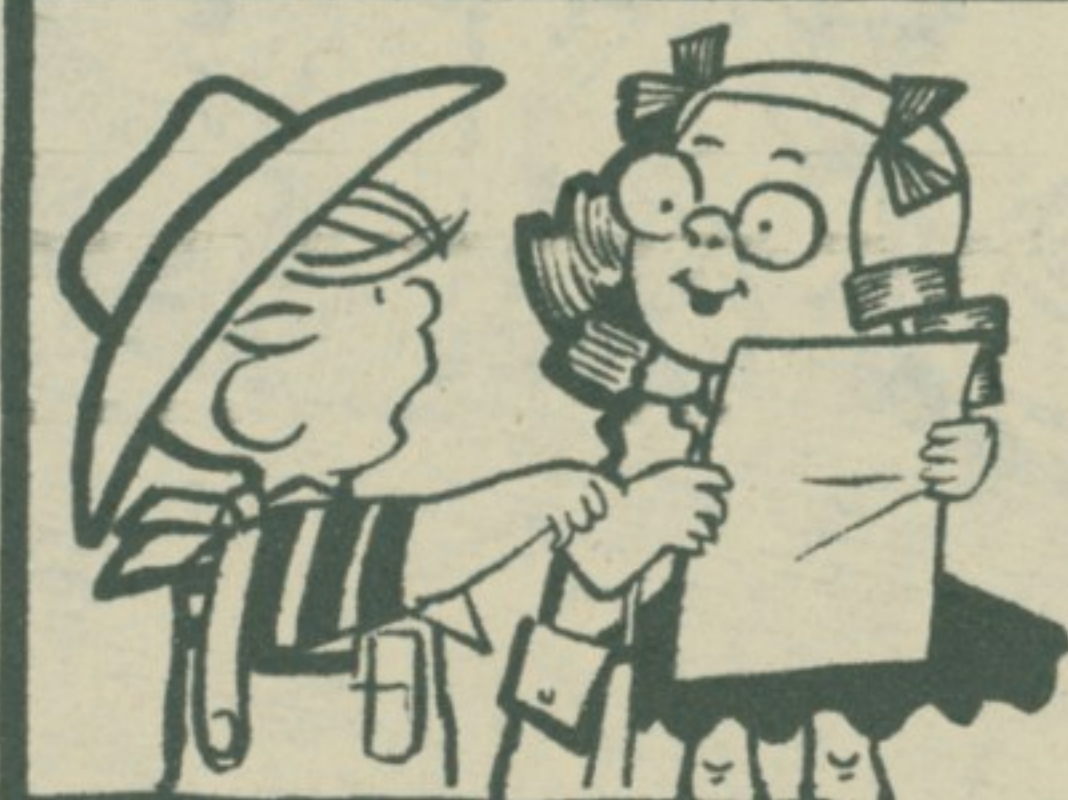
ЛИТИПУТАНЦИ СУ СЕ НАТЯЗИЛИ У ТОРБИЦИ ИЗА СЕДИШТА...

ЛИТИПУТАНЦИ СУ ЧШТИ У ЧУИОНИЦУ У ПОСЛЕДЊИ ЧАС...

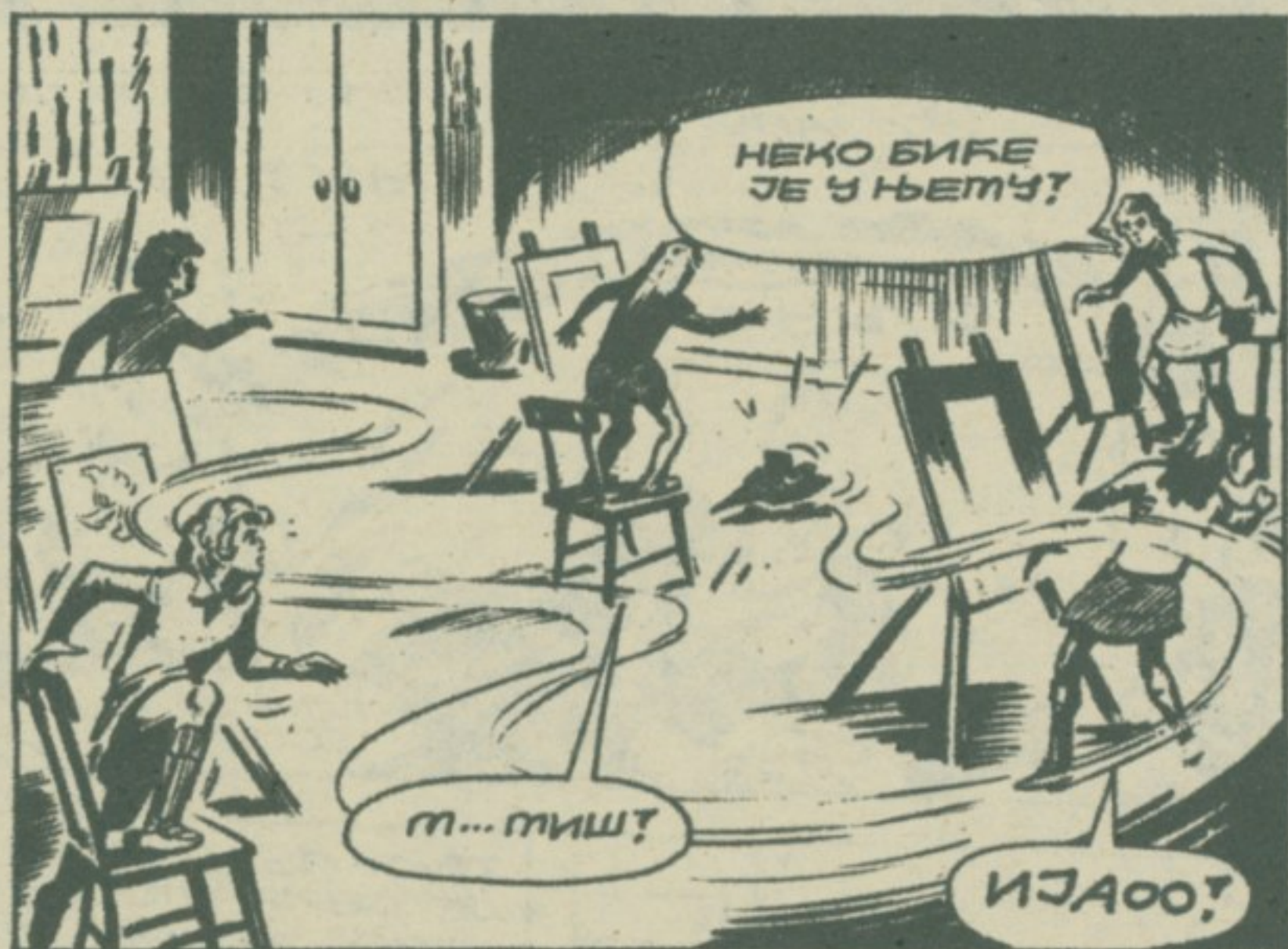
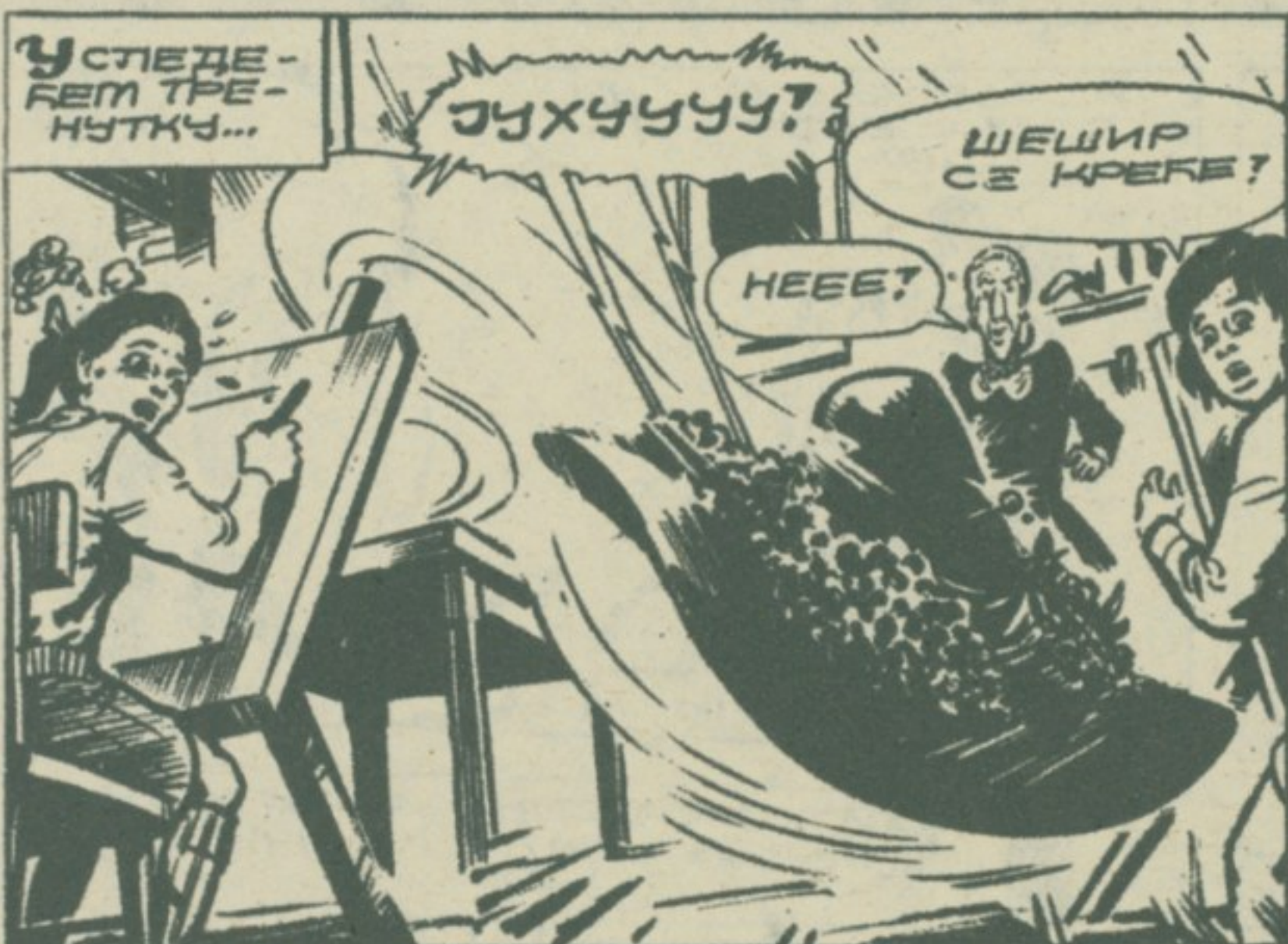

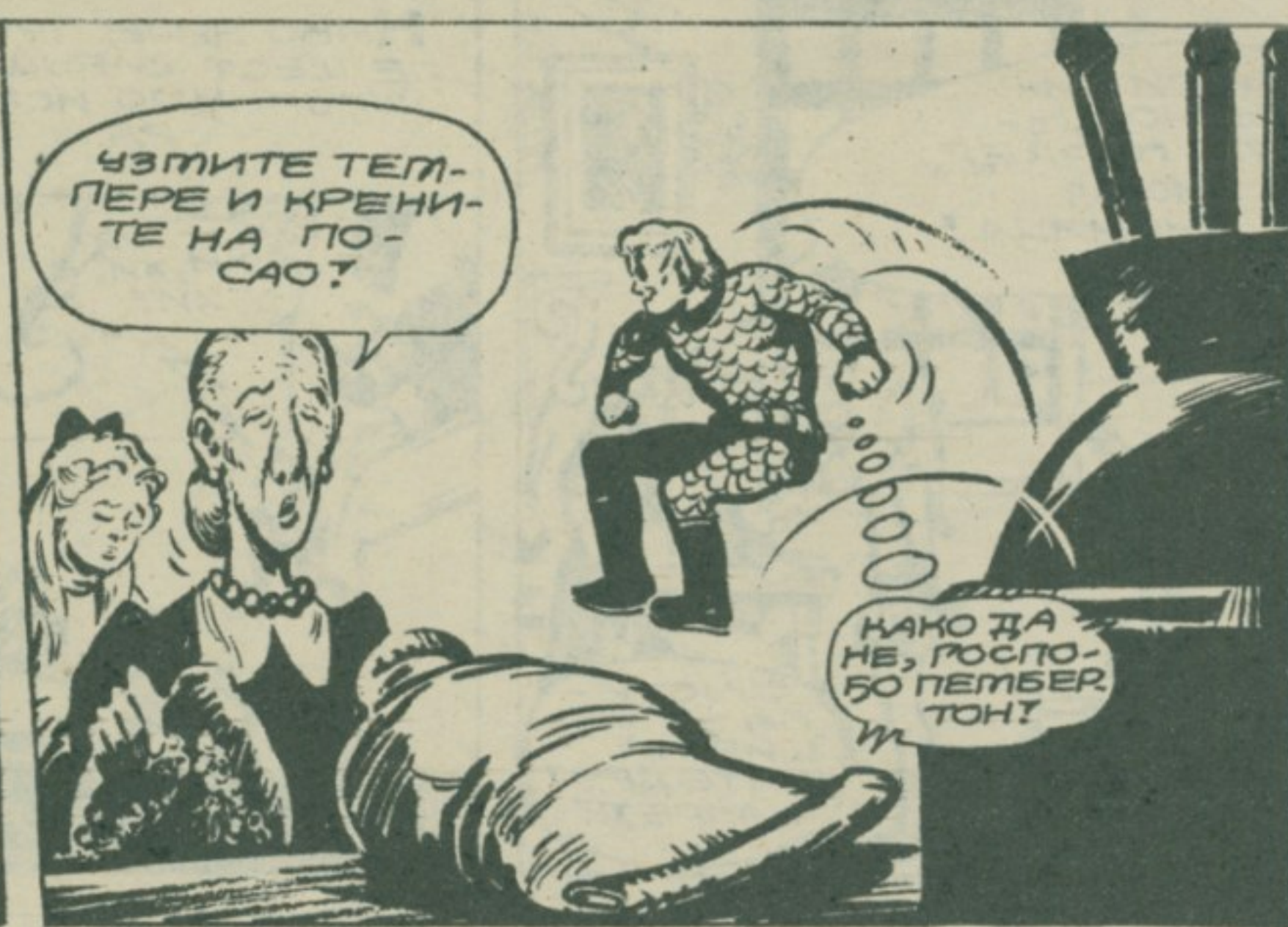
Denis

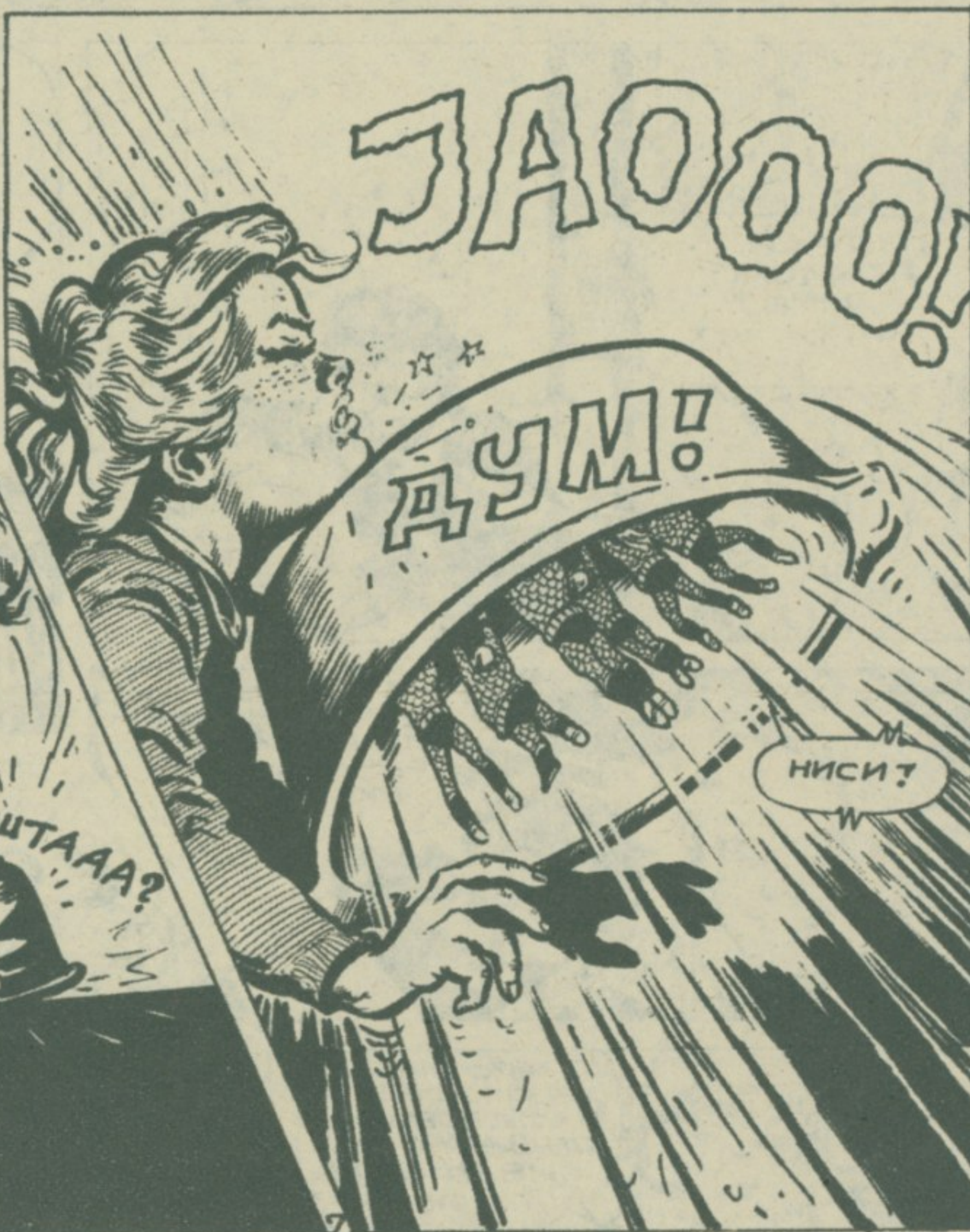
★★★★★

ВАС СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ВОДИ
У НОВЕ АВАНТУРЕ

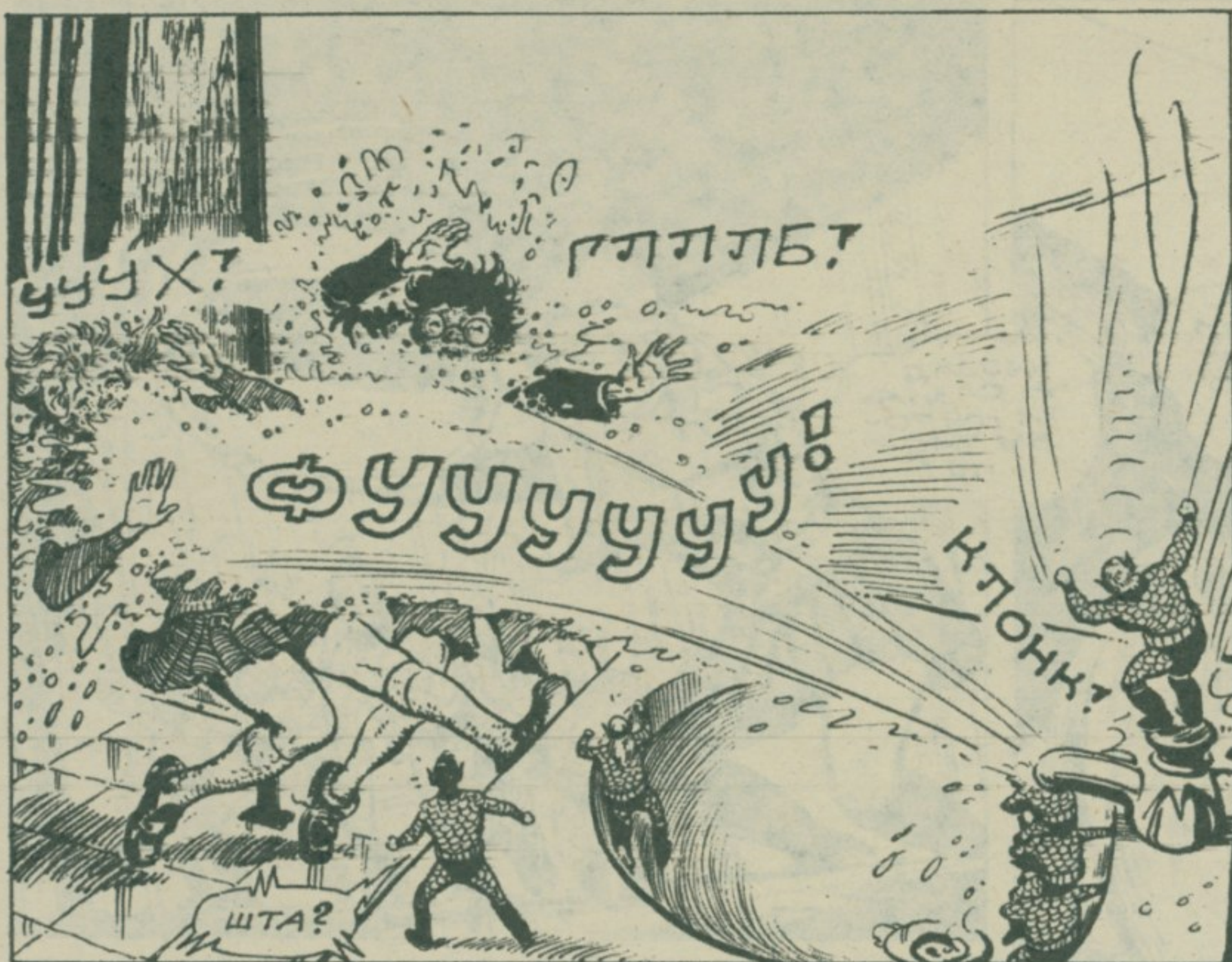

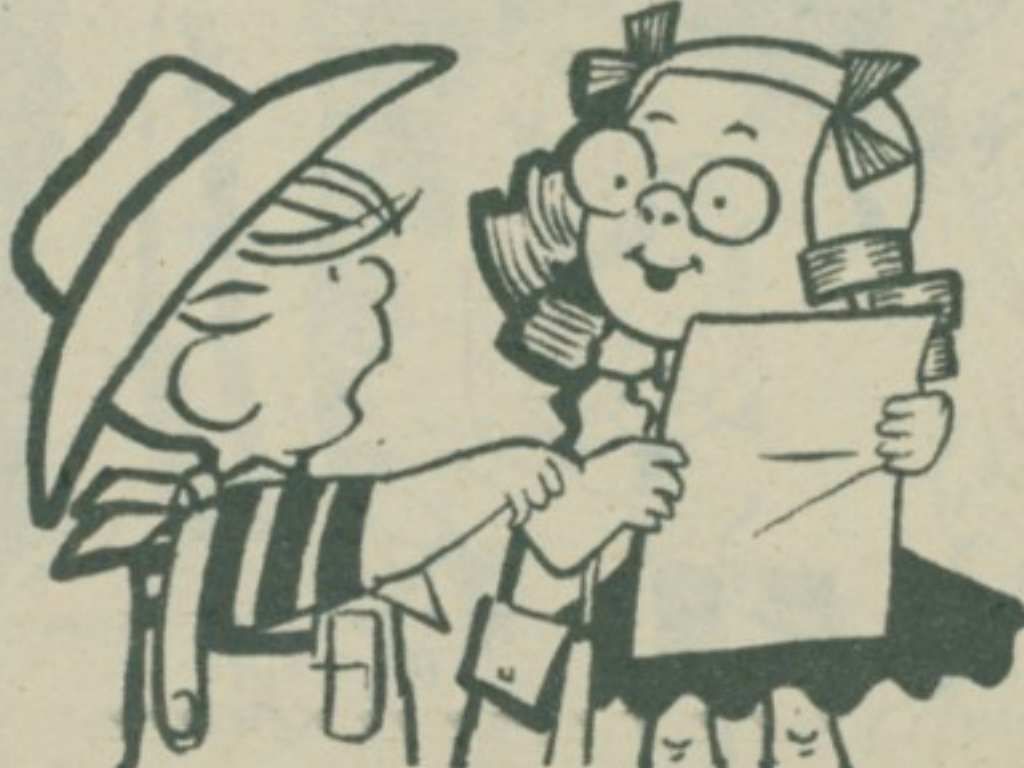
ДРУЖИТЕ СЕ С ЈУНАЦИМА

Волша Ризнија

ЧИТАЈТЕ **Микијев
ЗАБАВНИК**

Denis

★ ★ ★ ★ ★

**ВАС СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ВОДИ
У НОВЕ АВАНТУРЕ**

ДОШАО ЈЕ ДАН ОДРЖАВА-
ЊА ПРИРЕДБЕ...

БОЖИМ
СЕ ДА
МОЈА
ТАЧКА
НЕБЕ
УС-
ПЕ-
ТИ?

А ЗАШТО
СТО
МИ
ОВДЕ?

ЗАП ЈЕ НАЈСНАЖ-
НИЈИ И БИКЕ СКРИ-
ВЕН У ЛОПТИ КОЈА
БЕ ЛЕБДЕТИ?

ЈА КУ СЕ
ПОБРИЊУТИ
ЗА ТРИКОВЕ
У ШЕШИ-
РУ?

ОНДА,
БРЗО У
МОЈ
РУКАВ,
ТИГ?

ТЕК ШТО СЕ ПИТ ПРЕСВУКАО...

ПИТЕ, НА ТЕБЕ
ЈЕ РЕД? ДАЈ
СВЕ ОД СЕБЕ?
ПУБЛИКА ЈЕ
НЕЗАДОВОЉНА
И НАПУШТА СВО-
ЈА МЕСТА?

ЗАИСТА?

ВОДИТЕЉ ЈЕ БИО
У ПРАВУ...

ХА, ХА?
ВИДИ ГА
ШТО ЈЕ
СМЕ-
ШАН?

АКО НЕ БУ-
ДЕ, ИДЕМ
КУБИ?

НАДАМ СЕ ДА
БЕ ПИТ БИТИ
БОЉИ ОД СВО-
ЈИХ ПРЕТХОД-
НИКА?

ПОЧЕЋУ СА КАРТА-
МА? КАО ШТО ВИДИ-
ТЕ, НЕМАМ НИШТА
У РУКАМА, А НИ
У РУКАВУ?

СУПЊАМ
ДА БЕ ОН ТО
ДОБРО
ИЗВЕСТИ?

АЛИ...

ПОКАЗА-
БЕМО МИ
ЊИМА, ПИ-
ТЕ?

ДОБРИ
МОЈ
ТИГ?

САДА?

ЗЗП?

ХЕЈ, ВЕШТО
ЈЕ ТО ИЗ-
ВЕО?

НИЈЕ
БИЛО
ПОШЕ.

БРАВОООО?

У ТОМ ТРЕНУТКУ...

ГРАНФЕ,
НЕМОЈ СВЕ
ДА ПОКВА-
РИШ? НИКО
НЕ СМЕ ДА
ВИДИ ДА
ПИТ ИМА
ПОПЛАГА-
ЧЕ?

ДОБРО,
ДОБРО?

...ВОПЕТА
БИХ САМО
ДА НА КРА-
ЈУ НАПРАВИШ
ПИТА СМЕШ-
НИМ?

СА ЗАДОВОЉ-
СТВОМ? НА-
ПРАВИШ
ХАОС?

ГРАФ ЈЕДИНИ ОД ЛИЛИПУТАНАЦА НИЈЕ ВОЛЕО ШТО ЈЕ НА ЗЕМЉИ. ЗАТО ЈЕ СТАЈНО СТИШЉАО НЕКЕ ПАНОСТИ...

НИКО НИЈЕ МОГАО ДА ВИДИ ДА СЕ ЗАП КРИЈЕ У ЛОПТИ...

ДРУЖИТЕ СЕ С ЈУНАЦИМА

Волша 2изнија

ЧИТАЈТЕ **Микијев ЗАБАВНИК**

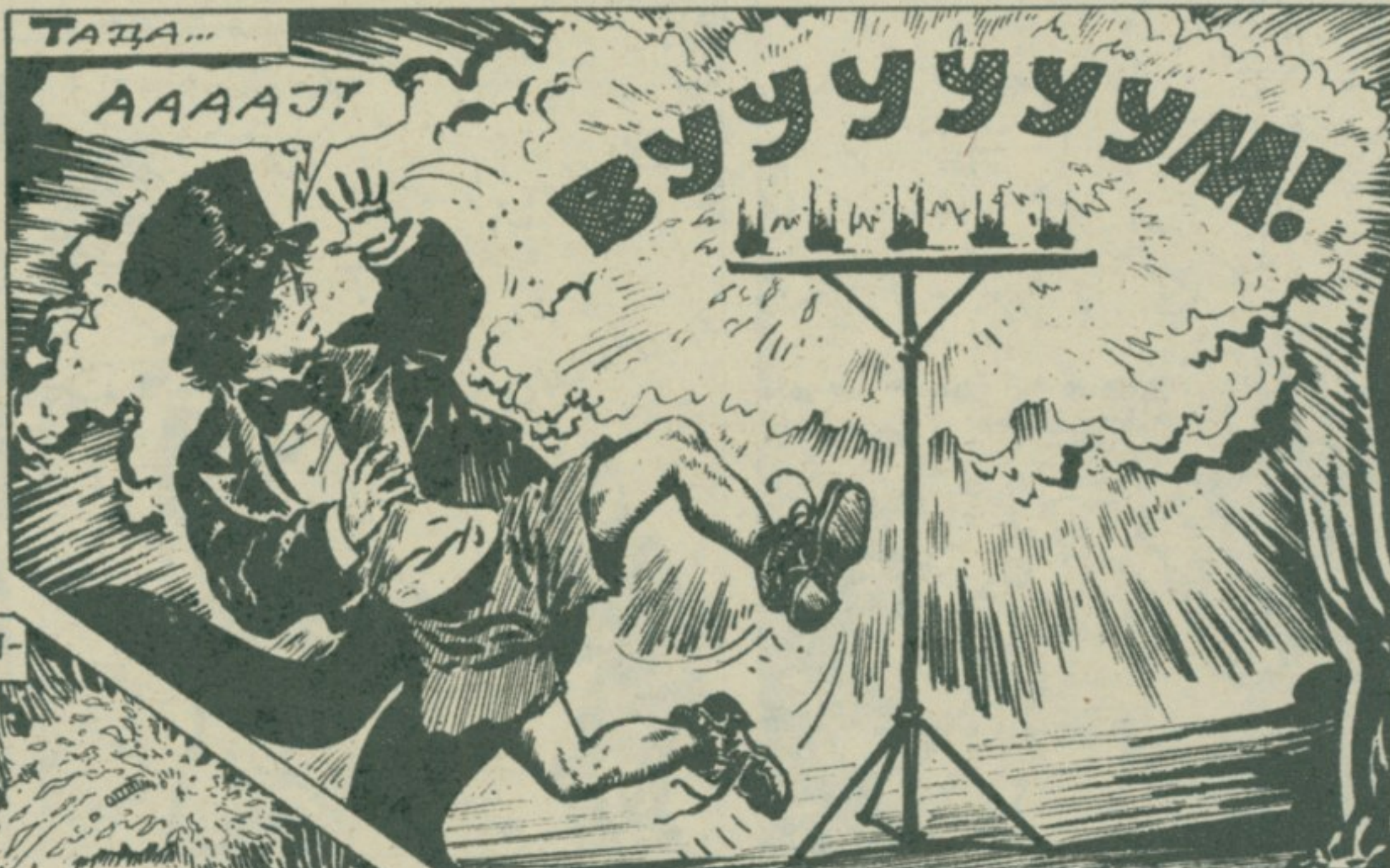
НА РЕДУ ЈЕ ОПЕТ БИО ТИГ...

И ЗАИСТА...

У ТОМ
ТРЕНУТКУ...

ПИТ ЈЕ УСТУКНУО И НОГОМ ЗА-
НАЧИО СТАПАК...

ЛИЛИПУТАНЦИ СЕ БАЦИШЕ НА СВОГ ДРУГА...

ОВОГ ПУТА СИ ПРЕТЕ-РАО, ГРАЊЕ

ААХ? СТАНИТЕ? НЕ КРИВИТЕ МЕНЕ ВЕГ ЧУЛИ?

ШТА?

ОНА МЕ ЈЕ НА-ПОВАРАЛА? ЧАК МИ ЈЕ ПОМОГЛА ДА ДОБЕМ ДО БИ-НЕ?

ЈЕ ЛИ ИСТИ-НА?

ПА... ОВАЈ... НИСАМ МИС-ЛИЛА ДА ЋЕ СЕ ОВО ДО-ГОДИТИ?

ДА НИСИ ДЕВОЈЧИ-НА, ТАКО БИХ ТЕ САД ИС-ТУКАО?

АЛИ, ПИТЕ...

МА, ПУСТИ ГА, ЧУЛИ?

ЗНАШ, НАС ДВО-ЈЕ БИСМО СЕ ДОБ-РО СТА-ГАЛИ?

ШТАТИ ПА-ДА НА ПА-МЕТ?

ДА ВО-ЛИМ ША-ЛУ, АЛИ ТИ СИ ПРЕ-ТЕРАО?

ААЈ!

УУХ!

МАЛО КАСНИЈЕ...

ХЕЈ ИМАМ ИДЕЈУ? ДЕЧА ЋЕ ДОБИТИ НОВ КЛУБ БРЖЕ НЕГО ШТО МИСЛЕ?

КАКО, ПИТЕ?

СТАРИ ЗАМАК? МОГАО БИ ДА СЕ ПРЕУРЕДИ И ПРИВРЕ-МНО ПОСТУ-ЖИ КАО КЛУБ?

СЈАЈНА ИДЕЈА?

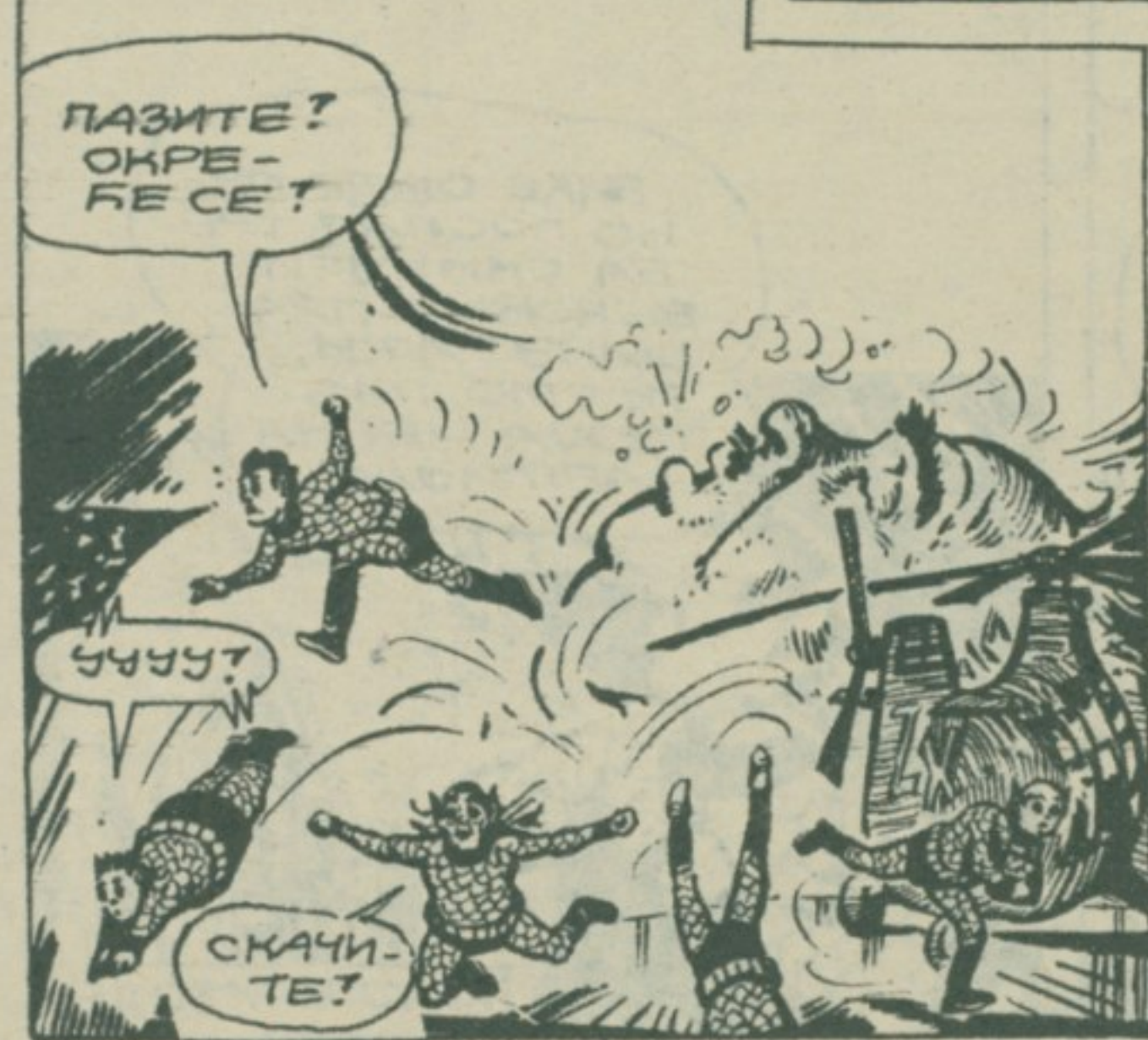
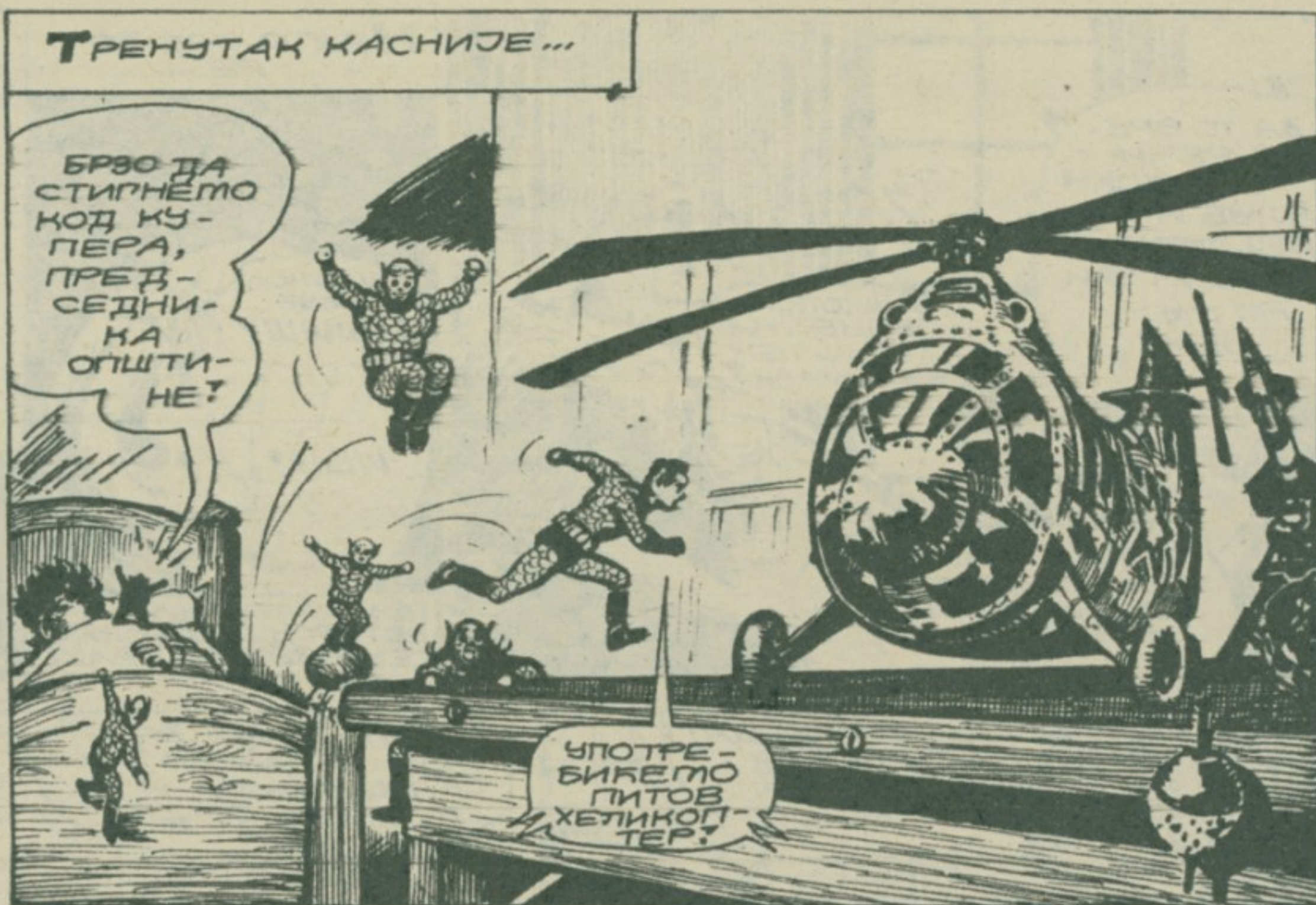

МОРАЋЕМО САМО ДА ЗАТРАЖИМО ДОЗВОЛУ ОД ПРЕДСЕДНИКА ОП-ШТИНЕ? АЛИ, НЕЋЕ ОН ИМАТИ НИШТА ПРО-ТИВ?

НА-ДАМ СЕ?

ЗАХВАЉУЈУКИ СВОМ НЕВЕ-
РОВАТНОМ ЗНАЊУ И СПОСОБ-
НОСТИ, ЛИЛИПУТАНЦИ СУ
ОД ПИТОВЕ ИГРАЧКЕ НА-
ПРАВИЛИ ПРАВУ ПЕТЕТИ-
ЦУ...

ЗА ТО ВРЕ-
МЕ РЕЧИ
ШКОЛСКИ
КЛУБ И НА-
ПУШТЕН
ЗАМАК УБИ
БЕ ТУ У
УШИ?

ШКОЛСКИ
КЛУБ... НА-
ПУШТЕН
ЗАМАК?

БИБЕ ТО ПРВЕ
РЕЧИ НА КОЈЕ
БЕ МИСЛИТИ КАД
СЕ ПРОБУДИ?

НЕШТО ПРЕ 30-
РЕ...

ШКОЛСКИ
КЛУБ...
ШШШ?

ШШШ?

МИНИЈАТУРНИ МАР-
НЕТОФОН ПРЕТВОРИО
СЕ У БЕЗБОЛНИ ПРАХ...

А КАДА СЕ, ПРИЛИЧНО ОША-
ТУБЕН, КУПЕР ПРОБУДИО...

ШКОЛСКИ
КЛУБ,
НАПУШТЕН
ЗАМАК?

ШКОЛСКИ
КЛУБ?
КАКВА СПУ-
ЧАЈНОСТ?
ПОГЛЕДАЈ
НОВИНЕ?

ЈАДНА ДЕЦА?
ОСТАЛА СУ
БЕЗ СВОГ
КЛУБА?

ВИТОР
ДОВА
ЈУТАР-
ЊА
АВБЕДА
КЛУБ ИЗГОРЕО
У ПОЖАРУ

АТИ... СТАРИ ЗА-
МАК БИ МОГАО ДА
СЕ РЕНОВИРА И
ПОСТАНЕ КЛУБ?

ОДЛИЧНО! КА-
КО СИ СЕ СА-
МО СЕТИО
ТОГА?

ОВАЈ...
КО ДА МИ ЈЕ
ТО НЕКО УЧУ-
ВИО У ПЛА-
ВУ?

ТАЈ КУПЕР
КАО ДА ЈЕ ПРО-
ЧИТАО ТВОЈЕ
МИСЛИ, ПИТЕ?

КАСНИЈЕ...
ПИТЕ, ИМАМ
НЕШТО ДА
ТИ КА-
ЖЕМ?

НАШ РАЗ-
РЕДНИ СТА-
РЕШИНА?
РЕБИ БУ ТУ
ЗА СТАРИ
ЗАМАК?

АТИ, ТО НИЈЕ
БИЛО ПОТРЕБ-
НО...

КУПЕР
МИ ЈЕ ВЕД-
ДАО КЉУ-
ЧЕВЕ ОД
ЗАМКА? ПРЕ-
НЕСИ ВЕСТ
СВИМА?

ЈУПИИ?

КАД ЧУЈУ
СВА
ДЕЧА?

МОЖ-
ДА ТУ
ЈЕ НЕ-
КА ПТИ-
ЧИЦА
ТО ШАП-
НУЛА НА
УВО, КА-
КО ВИ
ЗЕМЉА-
НИ КА-
ЖЕТЕ?

ИМАЋЕМО И
СПОРТСКУ
ДВОРАНУ?

БИБЕ ТО
НАЈЛЕП-
ШИ КЛУБ
НА СВЕ-
ТУ?

ИЗ ПИТОВОГ ЏЕПА ВИРИО
ЈЕ КОНДАР...

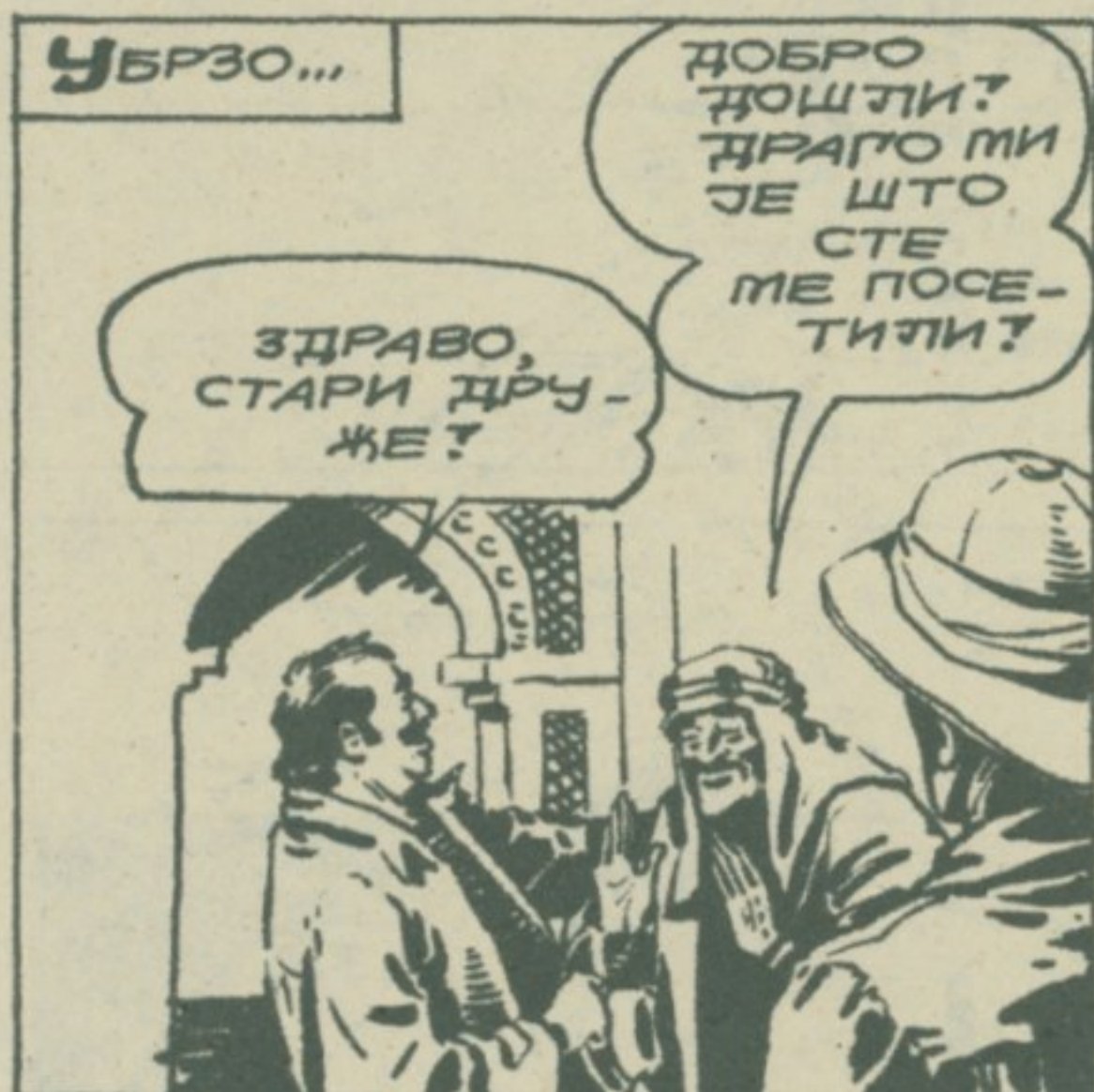

БИБЕ ОВДЕ ГИ-
НО ПОСТАЈ? ТРЕ-
БА СКИНУТИ
ВЕКОВНУ ПРА-
ШИНУ? АТИ,
ТУ СТО МИ,
ТВОЈА ЏЕПНА
АРМИЈА?

КРАЈ ЕПИЗОДЕ

ДОСТАВЛЯЧ

ПОКУШАВАШ
ДА СЕ ИЗВА-
ДИШ, А?

УУХ?

А ЗНАШ ЛИ ДА МИ ЈЕ
ЈЕДАН ТВОЈ „ПРИЈА-
ТЕЉ“ ЈАВИО КОЗИМ
ПОСЛОМ СЕ БАВИШ?

ХОБЕШ ДАТИ
ИСПРИЧАМ СВЕ
ШТО ЗНАМ О
ТЕБИ?

УУХ? ДАКУ ТИ ПАРА
КОЛИКО ЖЕЛИШ, СА-
МО МЕ ПУСТИ ДА
ИДЕМ?

НЕ? ТИ РЕШ СА МНОМ?
У ПОЛИЦИЈИ ТЕ ОЧЕ-
КУЈУ С НЕСТРПЉЕ-
ЊЕМ?

ХОБЕ ЛИ МЕ
ЗАТВОРИ-
ТИ?

ЈОШ ПИТАШ?
ХАМЕДЕ, ЈА-
ВИТЕ ПОЛИ-
ЦИЈИ ДА СТО
УХВАТИЛИ
ТРОВЕЛИ?

ОДМАХ?
ЗНАШ, ОНАЈ
БУНАР ЈЕ
ДУБОК СА-
МО ТРИ
МЕТРА?

ЗАР
И
ТИ?

ИЗВИНИ, ТРОВЕЛЕ,
АЛИ НИ МЕНИ СЕ
НЕ СВИЂА ПОСАО
КОЗИМ СЕ БАВИШ?
САМ САМ ПОМОГАО
ПОЛИЦИЈИ ДА ТЕ
УХВАТИ?

ДВА ДАНА КАСНИЈЕ...

ПРЕДАЈЕМ
ВАМ ГА, ШЕ-
ФЕ?

НАЗАД СИ
ДОПИЗАО,
ТРОВЕ-
ЛЕ?

ТИП ЈЕ ОПАСАН
И ДОБРО МОТРИ-
ТЕ НА ЊЕГА ДОК
ГА НЕ ПРЕБА-
ЦИТЕ У ЗАТВОР?

ПОХВАТИЛИ
ВАС ВАШИМ
ПРЕТПОСТАВ-
ЉЕНИМ? ЗА-
ИСТА СТЕ
БРЗИ?

КРАЈ

Дан када се поглавици Сијукса родио син првенац прослављен је великим свечаностима. По обичају, детету је изабран и други отац да га васпита и научи ратничким вештинама.

ПРИЧА СА ДИВЉЕГ ЗАПАДА

су се све чешће враћали празних руку. У селу је завладала глад.

Велики Јастреб је данима седео у свом вигваму и стрпљиво шиљео кост буфала. Када је после неколико недеља завршио посао, једног хладног, јануарског јутра придружио се малој групи ловаца. Зачуђени ловци покушали су да га наговоре да остане у селу и да се не излаже опасности, али младића ништа није могло да поколеба.

ПОГЛАВИЦА СА ВЕШТАЧКОМ РУКОМ

Тако је Велики Јастреб пошао у свој први лов. Чим су изашли из села, младић се одвојио од других ловаца и упутио ка оближњем шумарку. Затим је застао и из торбе извадио само израђену кост буфала. Кост је са једне стране била зашиљена, а на другом крају налазило се удубљење око којег су били причвршћени исплетени каишеви од нештављене коже. Велики Јастреб намести удубљени део кости на место где му је рука била пресечена и

ПРВИ ЛОВ ВЕЛИКОГ ЈАСТРЕБА

Велики Јастреб одлазио је данима на један пропланак удаљен од вигвама својих родитеља. Ово место нарочито је волео. Ту је у тишини лежао сатима, без хране и воде, чекајући да усни сан који ће му предсказати будућност. Страсно је желео да постане ловац.

ЧИПИВЕ ОТЕРАЛЕ СИЈУКСЕ

Дан када се Велики Јастреб родио свечано је прослављен у индијанском селу. Први син великог поглавице био је снажан и здрав. По обичају Сијукс Индијанаца дечаку је одмах изабран и други отац да га васпита и научи свим вештинама које један индијански ратник мора да зна. Био је то Сиви Вук, најхрабрији ратник у целом племену.

Године су пролазиле, а Велики Јастреб је израстао у лепог и снажног младића. Сиви Вук га је научио да поштује свог оца по крви, да јаше коња и вешто користи лук и стрелу. Испричао му је историју њиховог племена и васпитао га да буде поносан и храбар. Младић је брзо учио и био је сигуран да ће уско-

ро на делу доказати да је велики ловац и ратник.

Једног мирног јесењег дана ратници из Чипива племена изненада су напали село у коме је живео Велики Јастреб. Иако неприпремљени за напад, Сијукси су се храбро борили, али су их бројнији Чипива ратници брзо надвладала.

После крвавог сукоба малобројни преживели Сијукси сахранише мртве, покупише најнеопходније ствари и побегоше са обала реке Мисисипија у потрази за новом домовином. Међу њима је јахао и Велики Јастреб који је пуким случајем преживео напад Чипива. Његово срце било је тужно. У борби је погинуо његов отац по крви, одважни поглавица Сијукса, а он сам изгубио леву руку.

После неколико дана лутања, Сијукси су наишли на велико језеро и одлучили да се населе на његовој шумовитој обали. Подигли су нове вигваме, а онда се скупих око ватре да се договоре како да организују живот на новој земљи. Одлучили су да следећег јутра сви старији мушкарци крену на оближња брда, и да тамо, у свечаном миру и тишини шума, призивају своје духове. Сијукси су веровали да ће духови сваком ратнику у сну јасно

означити пут којим треба да крене.

— Ја сам одувек знао свој пут — шапнуо је Велики Јастреб свом поочиму Сивом Вуку. — Бићу велики ловац!

Сиви Вук је сажаљиво гледао у младића:

— Треба добро да размислиш, сине — рече. — Тешко је бити добар ловац без једне руке. Има много других послова којима би могао да се бавиш.

УВЕК ИСТА ВИЗИЈА

Али, Велики Јастреб је остао непоколебљив. Устао је и пред читавим племеном свечано изјавио да ће постати велики ловац и да ће се његов отац једнога дана поносити њиме.

Сутрадан, на шумовитом пропланку, Велики Јастреб усни чудан сан. Видео је неку густу шуму и у њој кугуара како опрезно следи јеленов траг. Ускоро се појавио и јелен, а кугуар је скочио на њега и оборио га на земљу. У том тренутку на небу се појавио огроман јастреб и почео да кружи око места где се водила борба...

Младић је дуго лежао на пропланку и сваки пут ка-

да би заспао пред очима му се јављала иста визија. — Кугуар који је вребао свој плен имао је само три шапе, а велики јастреб надлетао је место окршаја.

После три дана Сиви Вук дође по свога сина и поведе га назад у село да се окрепи и одмори. Увече се окупише око ватре да протумаче своје снове. Велики Јастреб исприча свој сан, а Сиви Вук га овако протумачи: — Ловац кугуар имао је само три шапе, а на небу се сваки пут појављивао огроман јастреб. То је знак да ће Велики Јастреб бити ловац.

Остали Сијукси с неверицом одмахнуше главом. То не може бити истина. Никада ниједан ратник из њиховог племена није ловио само једном руком.

Ускоро дође зима и Сијукси се преселише на место које су одредили за своје зимско ловиште. Свакога јутра најхрабрији ратници из племена кретали су у лов, а Велики Јастреб остајао је у селу са женама и децом. Велика туга му је обузимала срце, али се свим силама трудио да се не преда болу. Дуго је размишљао како би могао да лови једном руком, а онда се изненада сетио...

Дани су пролазили, а залихе хране се смањивале. Улов је био слаб и ловци

кожним каишевима је причврсти за раме. Затим на „лажну руку“ закачи лук и тако опремљен крену у шуму.

У сумрак, деца су у даљини приметили обресе ловца погнутог под тежином лова. Када се приближио, могли су јасно да разазнају лице Великог Јастреба који је на својим леђима носио огромног јелена.

Од тога дана Велики Јастреб је стално одлазио у лов са другим ратницима из свог племена, и уз помоћ своје чудне „руке“ донео много буфала и јелена.

У селу су се сви дивили његовој мудрости и вештини и ускоро је постао познат као најбољи ловац међу Сијуксима.

Много година касније, неки француски трговци који су зашли на територију Сијукса били су задивљени када се пред њима појавио велики поглавица. Изгледао је достојанствено са својом седом, распуштеном косом коју је красила велика црвена перјаница и дугом хаљином од јеленске коже која му је допирала до самих пета. Док су заједно пушили лулу мира, поглавица им је рекао да се зове Велики Јастреб, а трговци су са чуђењем приметили да има само једну руку. М. Ш.

ЗАБАВНИКОВА ВАТРОГАСНА ШКОЛА

ДЕСЕТИ ЧАС

Када се говори о пожарним опасностима, обично се мисли на запаљиве гасове, течности или чврста тела. Међутим, постоји велики број материја које не можемо сврстати у ову групу, јер нису запаљиве, али које својим присуством те како могу угрозити пожарну сигурност места на којем се налазе.

У ову групу материја могу да се уброје и многи метали. У облику у којем их најчешће користимо (као веће или мање комаде) неће се запалити под утицајем извора паљења. Али, ако тим металима променимо облик, на пример у танке фолије или у прах, јавиће се опасности од пожара и експлозија. И кисеоник, сам по себи, није запаљив, али његово присуство, његова концентрација у ваздуху, од пресудног су утицаја на сагоревање, јер је кисеоник хемијски елемент који потпомаже горење.

Вода је најјефикасније и најчешће коришћено средство за гашење пожара. Међутим, у оваквим случајевима она као средство за гашење пожара не само да не би била од користи, већ би постала извор нових опасности.

ЗАПАЉИВО ГВОЖЂЕ

Данас су, неоспорно, два најзначајнија метала у техници гвожђа и алуминијума. И код ових два метала може се говорити о опасностима од пожара.

Комади алуминијума, односно легура алуминијума, који се врло широко примењује у првом реду у ауто и авио-индустрији, неће се запалити под утицајем извора паљења. Међутим, ако им променимо облик, извучемо их, на пример, у танке листове, танку жицу, или састружемо у прах или опилке, онда долази до опасности од пожара, а у неким случајевима и до експлозија. У тим облицима алуминијум може да се запали и сагори, при чему се развијају врло високе температуре. Прашина од алуминијума која лебди у ваздуху под одређеним условима може снажно да експлодира. Када се оваква прашина нађе на једном месту, у гомили (а то је случај и са опилцима од алуминијума), може се временом тако загрејати да ће се запалити сама од себе, спонтано. До оваквих појава знатно лакше и брже долази ако је алуминијум испрљан масним материјама.

Хемијско реаговање алуминијума у праху са многим хемијским елементима може бити врло бурно, на пример, са воденим раствором амонијака или са хлором када долази до експлозија.

Алуминијум у праху врло лако се једини са кисеоником. За овакво реаговање он може „одузети“ кисеоник који се налази у саставу многих хемијских једињења. На пример, смеша оксида гвожђа и алуминијума у праху под одређеним условима врло интензивно сагорева при чему алуминијум у праху сагорева помоћу кисеоника који се налази у молекулима оксида гвожђа. При овом сагоревању развијају се врло високе температуре (и до 3500°C) што се већ дуже време користи у техници, а у другом светском рату ова смеша је употребљавана за пуњење пожарних бомби које су немачким градовима нанеле огромне штете и велике људске жртве.

И гвожђе може да се запали. Овде се не ради о гвожђу у облику већих или мањих комада — пиротормим металима (овако се називају метали који се у додиру са ваздухом спонтано пале) припада фини гвоздени прах. Кремен за упаљаче начињен је од легуре гвожђа и цера. Када се од кремена кременом откине честица, она се у додиру с ваздухом запали, усија се.

ГЛАВНИ ПОМАГАЧ

Кисеоник је најраспрострањенији хемијски елемент — у природи га има колико свих других хемијских елемената заједно. Он је незапаљив гас, али потпомаже горење. Многе запаљиве материје, које у ваздуху тешко сагоревају, у чистом кисеонику горе врло интензивно, а у неким случајевима сагоревање је праћено избијањем експлозија.

Запаљиве материје у највећем броју случајева за сагоревање користе кисеоник из ваздуха, а у ваздуху га има око 21 одсто. Свако повећање или смањење количине кисеоника у ваздуху одражава се на сагоревање запаљивих материја. Са повећањем количине кисеоника оно се убрзава, а са смањењем успорава. За сваку запаљиву материју постоји доња гранична вредност количине кисеоника у ваздуху при којој се може обављати процес сагоревања.

КАД МЕТАЛ БУКНЕ

Кисеоник има врло значајну техничку примену. Најчешће се добија из течног ваздуха — течан кисеоник многе материје може учинити експлозивним. Тако ће, на пример, плута или картон натопљени течним кисеоником врло лако експлодирати.

Многа хемијска једињења кисеоника и других елемената лако отпуштају кисеоник. Због тога оваква хемијска једињења (која се називају оксидациона средства), иако сама по себи нису запаљива, носе са собом сличне опасности од пожара као и кисеоник.

ОПАСНА ВОДА

Ако дође до пожара у неком складишту у којем је смештен калцијум-карбид (односно карбид, како се обично назива) који сам по себи није запаљив, као средство за гашење пожара не сме да се употреби вода. Карбид припада незапаљивим чврстим материјама, али оне реагују на воду тако да се као производ ове реакције јављају запаљиви и експлозивни гасови. При додиру калцијум-карбида са водом развија се гас ацетилен, а он спада у најзапаљивије и најексплозивније гасовите

материје. При његовом сагоревању, а нарочито ако се оно обавља у чистом кисеонику, развијају се врло високе температуре (преко 2000°C). Велика опасност од овога гаса је и последица тога што он практично у сваком додиру са ваздухом гради експлозивне смеше.

Највеће количине калцијум-карбида користе се били за добијање ацетилена, специјалним уређајима у којима се мешају вода и ацетилен. Ова производња праћена је бројним могућностима избијања пожара и експлозија.

Инж. В. Костић

МИНИ-КВИЗ

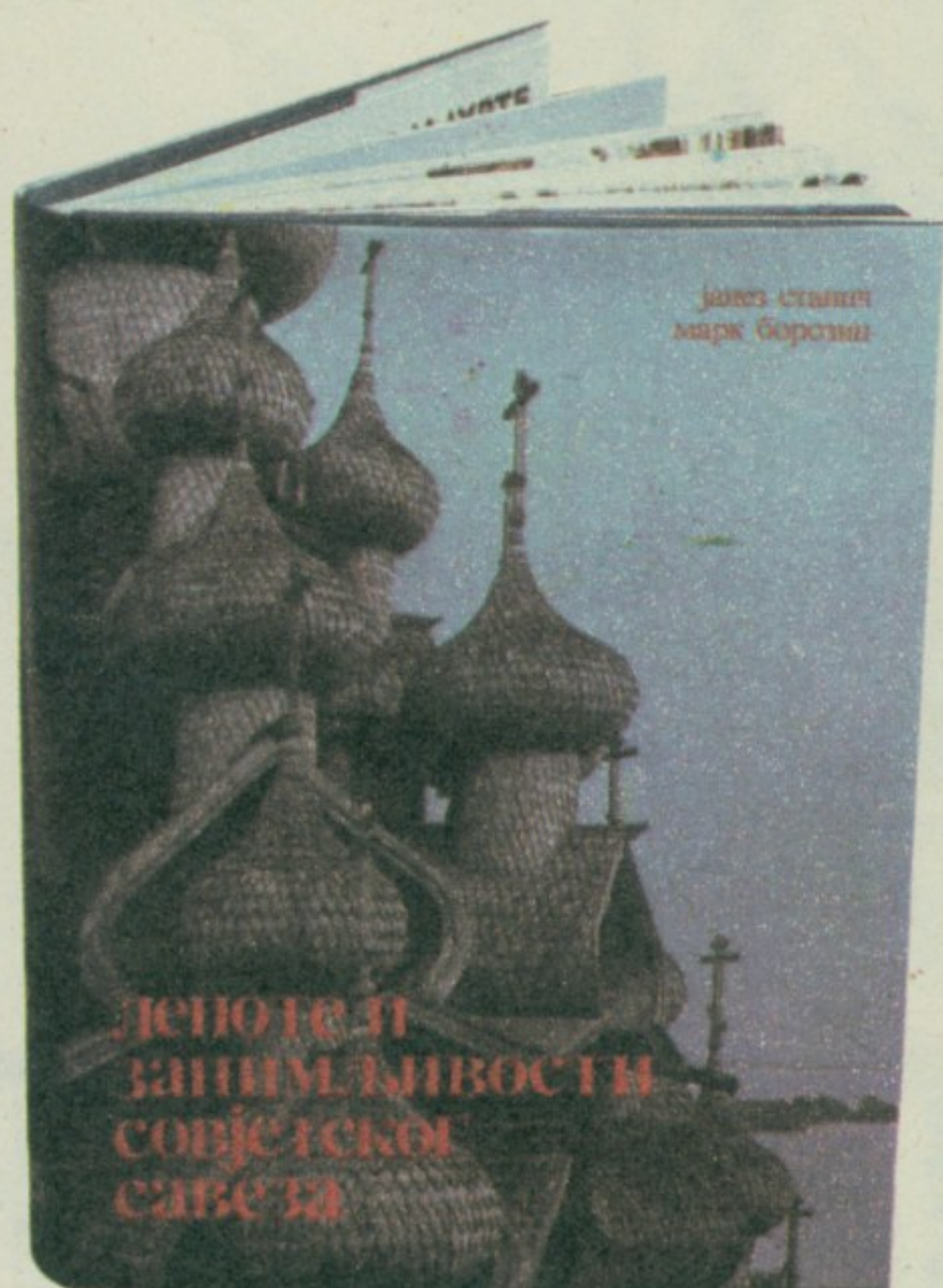
- 1 Ко је Змај од Ноћаја из народне песме?
- 2 Шта је крокирање?
- 3 Где је Нехај-град?
- 4 Нефроза је врста неурозе?
- 5 Ко је био Ксенофан из Колофона?

ОДГОВОРИ:

1. Змај од Ноћаја је Чушић (Добрањин). Стоји (око 1765—1815) из села Ноћаја, поднога на Минари и устаника, који се борио у бојевима на Минари и Саташу; 2. Крокирање је израза скриве неких пред-мета или земаљских ствари које се налазе под зем-лином; 3. Нефроза је болест бубрега, која се карактери-зује крвавом урином; 4. Не, нефроза је детерминисана болест бубрега, која се карактери-зује крвавом урином; 5. Ксенофан је био један од највећих грчких филозофа, који је живео у Колофону (око 540—480 пре н. е.) и је аутор „Филозофских фрагмената“.

Јанез Станич и Марн Борозин

ЛЕПОТЕ И ЗАНИМЉИВОСТИ СОВЈЕТСКОГ САВЕЗА

Ова књига пружа могућност читаоцу да помоћу слика и занимљивог приступачног текста, пуног необичних података „пропутује“ Совјетским Савезом и упозна многе знаменитости. Да ли сте знали:

ДА ЈЕ У СОВЈЕТСКОМ САВЕЗУ СРЦЕ АЗИЈЕ

ДА ЈЕ НАЈВЕЋА БРАНА НА СВЕТУ ПОДИГНУТА У СОВЈЕТСКОМ ПАМИРУ
ДА У ХЛАДНОМ СИБИРУ УСПЕВАЈУ ЛУБЕНИЦЕ

ДА СЕ НАЈВЕЋИ БИСЕР ИСЛАМСКОГ ГРАЂЕВИНАРСТВА НАЛАЗИ У СОВЈЕТСКОМ САВЕЗУ

Вирилица, 22 x 30 цм, 255 страна,
284 привлачних илустрација у боји,
четворобојна штампа,
платнени повез са златотиском,
заштитни омот у боји.
ЦЕНА 400.— динара.

Купци из Београда књиге могу подићи сваког радног дана до 15 часова у ИРО „ВУК КАРАЦИЋ“, Краљевића Марка 9, тел: 620-371,

а можете их купити и у нашим представништвима у

Новом Саду — Лазе Костића 22, тел: 20-339;

Сарајеву — Симе Милутиновића 10, тел: 22-773;

Светозареву — Славке Ђурђевић 66, згр. Б-3, тел: 23-313

и у Загребу — Николе Тесле 14/III, тел: 410-525.

БИБЛИОТЕКА РУСКЕ И СОВЈЕТСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ

Иван Буњин
ПЕСМЕ И ПРИПОВЕТКЕ
Дмитриј Фурманов
ЧАПАЈЕВ

Александар Серафимовић
ГВОЗДЕНА БУЛИЦА
Николај Островски
КАКО СЕ КАЛИО ЧЕЛИК
Николај Љесков
ЗАЧАРАНИ ПУТНИК

Константин Паустовски
ЗЛАТНА РУЖА
Чингиз Ајтматов
ПРИЧЕ СТЕПА И ПЛАНИНА
Александар Куприн
ДВОБОЈ

Вирилица, 14,5 x 20,5 цм, око 3700 страна,
платнени повез, омот у боји.
ЦЕНА КОМПЛЕТА 600.— динара.

Издавачка радна организација „ВУК КАРАЦИЋ“, Београд,
Краљевића Марка 9

НАРУЧБЕНИЦА

Овим неопозиво наручујем:

1. ЛЕПОТЕ И ЗАНИМЉИВОСТИ СОВЈЕТСКОГ САВЕЗА по цени од 400.— динара;
2. БИБЛИОТЕКУ РУСКЕ И СОВЈЕТСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ у 6 књига по цени од 600.— дин.

Одговарајући износ од _____ динара исплатићу:

А) ЗА ГОТОВО — са попустом од 10% плаћање поштару приликом пријема књига;

Б) НА ОТПЛАТУ — за укупан износ од _____ који ћу исплатити у _____ редовних месечних рата а према рачуну добијеном од ИРО „ВУК КАРАЦИЋ“ с тим што рата не може бити мања од 100.— динара.

Рате ћу отплаћивати редовно сваког месеца, најкасније до 10-ог у месецу, по пријему књига, рачуна и одговарајућег броја уплатнице „ВУК КАРАЦИЋ“.

(Непотребно прецртати)

У случају спора признајем надлежност Општинског суда у Београду

Презиме, очено име и име _____

Место и година рођења _____

занимање _____

Поштански број и место становања _____

Улица и број телефон _____

Назив радне организације _____

Место седишта _____

Улица и број _____ телефон _____

Овера о запослењу _____ потпис купца _____

бр. л. карте _____ Издаје од СУП-а _____

Пензионери прилажу претпоследњи чек од пензије

«Суперглас» захтева негу — Грејс Хол свакодневно испира грло јабуковачом помешаном с медом.

Иако су сигурно задовољни што је њихово место прославила, становници сеоцета Вајтстоун, у Девонширу, морали су да замоле Грејс Хол за једну услугу — да своју изузетну способност опробава што даље од њихових кућа. Треба их разумети. Место у књизи необичних подвига и рекорда њихова мештанка обезбедила је захваљујући томе што, када се продере, њен глас достигне запањујућу јачину од 110 децибела. Када се има на уму да звуци у некој прометној градској улици не прелазе јачину од 60-80 децибела, за Грејс се мора признати да је — изразито грлата.

* ЈАБУКОВАЧА И МЕД

Изгледа да Грејс није била задовољна званично забележеним резултатом, јер тврди да је успела да га надмаши:

— Сада сам у стању да достигнем 112 децибела, а то је више од било које жене или мушкарца на свету.

Грејс у последње време вредно тренира. Припрема се за Светско првенство у викању које ће се новембра одржати у Новој Шкотској, у Канади. Домаћица из Вајтстоуна на да се првом месту. Имајући у виду оних 112 децибела, сви су изгледали да ће се њена очекивања и испунити.

Лепо је бити светски првак, али када се титула заради захваљујући гласу који пара уши, може да дође и до неприлика.

— Са гласом као што је мој захвална сам свима који имају стрпљења да се са мном друже — каже Грејс.

Најгласнија жена света, разуме се, мора да води рачуна о својим гласним жицама. „Торнадо из Вајтстоуна“, како су прозвали Грејс Хол, свакодневно испира грло мешавином јабуковаче и меда.

Способност да јачином гласа надмаши остале људе Грејс можда дугује и чињеници да се у младости припремала за позив оперске певачице. Јер, необична рекордерка тачно зна како треба да дише и на који се начин глас „извлачи“ из стомака да би се постигла одговарајућа јачина.

Иако је Грејс без сумње првак — њено викање чује се и са удаљености од преко три километра — она има и озбиљне конкуренте.

Рибар Кен Лидер из Скарбороа, у источном Јоркширу, уопште не

Шездесет једногодишња Енглескиња Грејс Хол ушла је у Гинисову књигу рекорда. Сасвим заслужено — када викне то се чује и са удаљености од преко три километра.

тренира, али се и поред тога јачина његовог гласа опасно приближила рекорду који држи Грејс — 111 децибела.

Изгледа да је то највише изненадило његову жену:

— Када сам чула за ову Кенову способност запрепастила сам се. Па он у кући ретко када повиси тон!

Четрдесет осмогодишњи рибар ни сам не зна одакле му тако снажан глас:

— Можда ми помажу она два-три „пивца“ која увече волим да попијем.

* ПОЛУДЕЛИ МИКРОФОНИ

Жена која задаје главобоље техничком особљу енглеске радио-телевизијске мреже Би-Би-Си не пије пиво, али и поред тога својим громогласним смехом омета пренос забавних радио-емисија. „Госпођа Кикот“, како су је прозвали, то не ради намерно. Она мирно седи у гледалишту и ужива у програму, а муке настају када је — спонадне смех.

Кад се први пут за време снимања емисије засмејала, осетљиви микрофони у студију потпуно су

полудели — просторију су испунили продорни звуци слични грмљавини и неподношљиво пуккетање и крчање. Ускоро су уследили и позиви слушалаца који су се жалити на озбиљне сметње у пријему. Иако у први мах нико није знао шта се дешава, „кривац“ је убрзо откривен.

И поред свега, надлежнима из Би-Би-Си-ја не пада на памет да „Госпођи Кикот“ — њено право име није обелодањено — забране приступ у студио. Дозволили су јој да и даље из непосредне близине ужива у омиљеним емисијама, али су је замолили да их унапред обавести о свом доласку како би се за њу обезбедило седиште подаље од микрофона.

Због чега неке особе имају изузетно продорне гласове?

Један лондонски научник мишљења је да се нико не рађа с том особином, већ да је људи стичу с

годинама. Каткад је узрок снажног гласа и врста посла којом се неко бави. Фабрички радници су због буке у којој проводе добар део дана присиљени да вичу, а то сигурно утиче на стварање навике гласног говора.

* БУЧНИЈЕ — ПОСЛЕ УДАЈЕ

До открића занимљивих за женски род дошла је доктор Гизела Бри из Минхена. Она је, између осталог, утврдила да се глас „слабије“ пола по правилу мења после удаје — постаје дубљи и продорнији.

Зашто? То бар лако може да се објасни: гомила бучне деце коју треба надвекати и муж који, када му то одговара, изненада „оглуви“.

М. И.

25

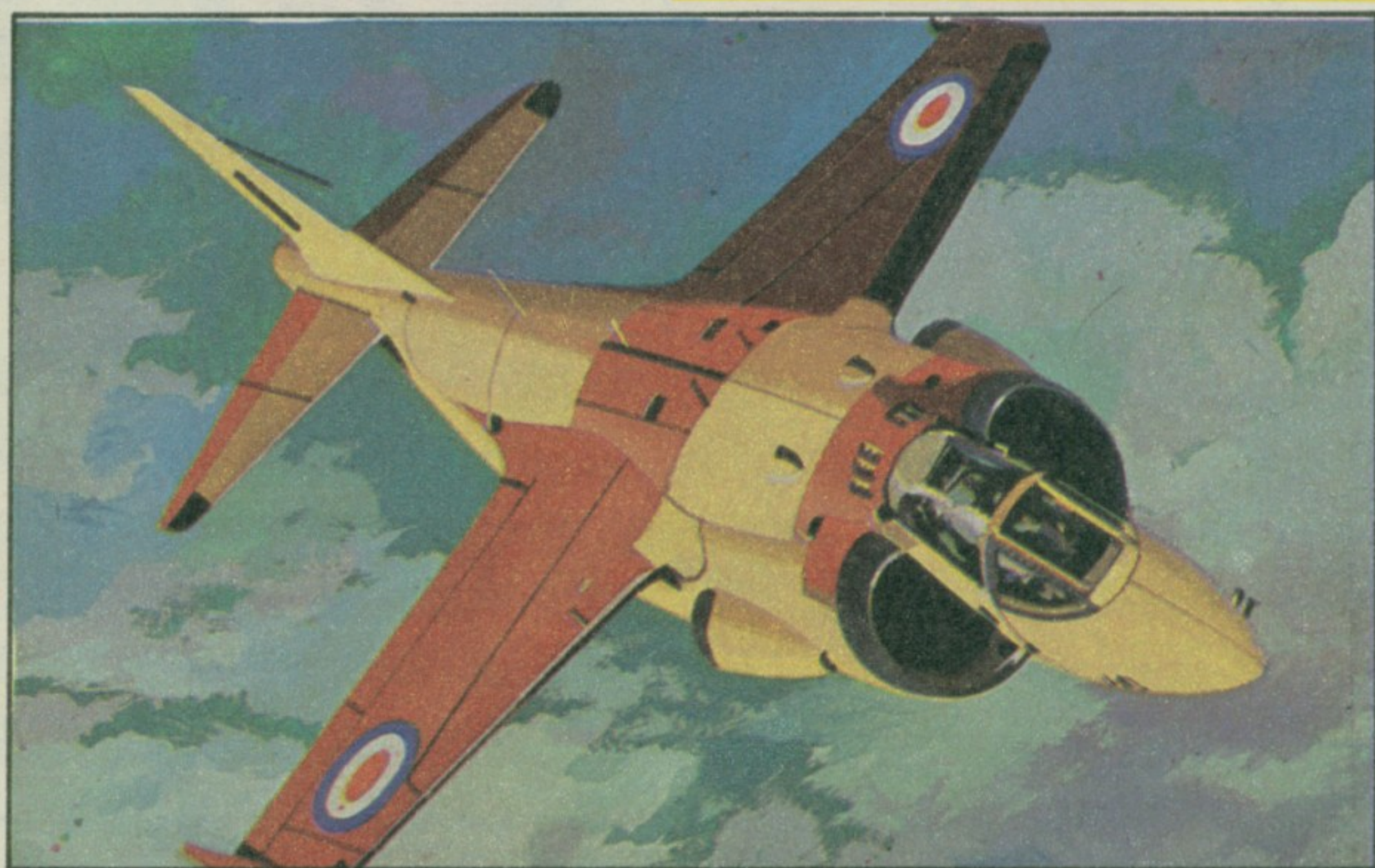
НАЈВЕЋИ И НАЈТЕЖИ

ТУПОЉЕВ ТУ-28П (Совјетски Савез) — О совјетским војним авионима не зна се много, јер се подаци никада не објављују. Због тога се једно време мислило да је овај авион конструисао Јаковљев који се прославио својим ловачким авионима „јак“. Најзад се препознало да је, у ствари, изведен из сличног старијег двомоторног млазњака 1960. године. Био је највећи и најтежи ловачки авион на свету, тежак више од 43 тоне. Највећа брзина му је 1745 km/h. Има радар великог домета, а наоружан је ракетама ваздух-ваздух.

ВЕРТИКАЛНО СЛЕЋЕ И УЗЛЕЋЕ

27

ХОКЕР СИДЛИ ХАРИЈЕР (Велика Британија) — Мада је први пут полетео пре 12 година, овај авион још је изузетан у ваздухопловном свету. Он је ловачко-бомбардерски једносед којем не треба аеродром, јер веритикално и узлеће и слеће. Конструктори су ово постигли посебним усмеравањем цеви мотора ролс-ројс „пегазус“ који има потисак од 8600 kg. Највећа брзина му износи 1160 km/h. Снажно је наоружан топовима, ракетама и бомбама. Могуће је напајати га горивом у лету. У том случају може да остане у ваздуху до седам часова.

29

ПОПУЛАРНА ДЕВЕТКА

МАКДОНЕЛ ДАГЛАС ДЦ-9-30 (САД) — Са већ више од хиљаду произведених апарата у разним серијама, које се међусобно разликују пре свега по дужини трупа и броју седишта, слободно се може рећи да је ДЦ-9 најуспешнији авион у категорији средњих млазних путничких летелица. Серија 30 која лети још од 1966. године има два мотора „прат-витни“ са 6350 kg потиска и вози 115 путника путном брзином од 909 km/h. Поседује их и ваздухопловна путничка флота Југославије.

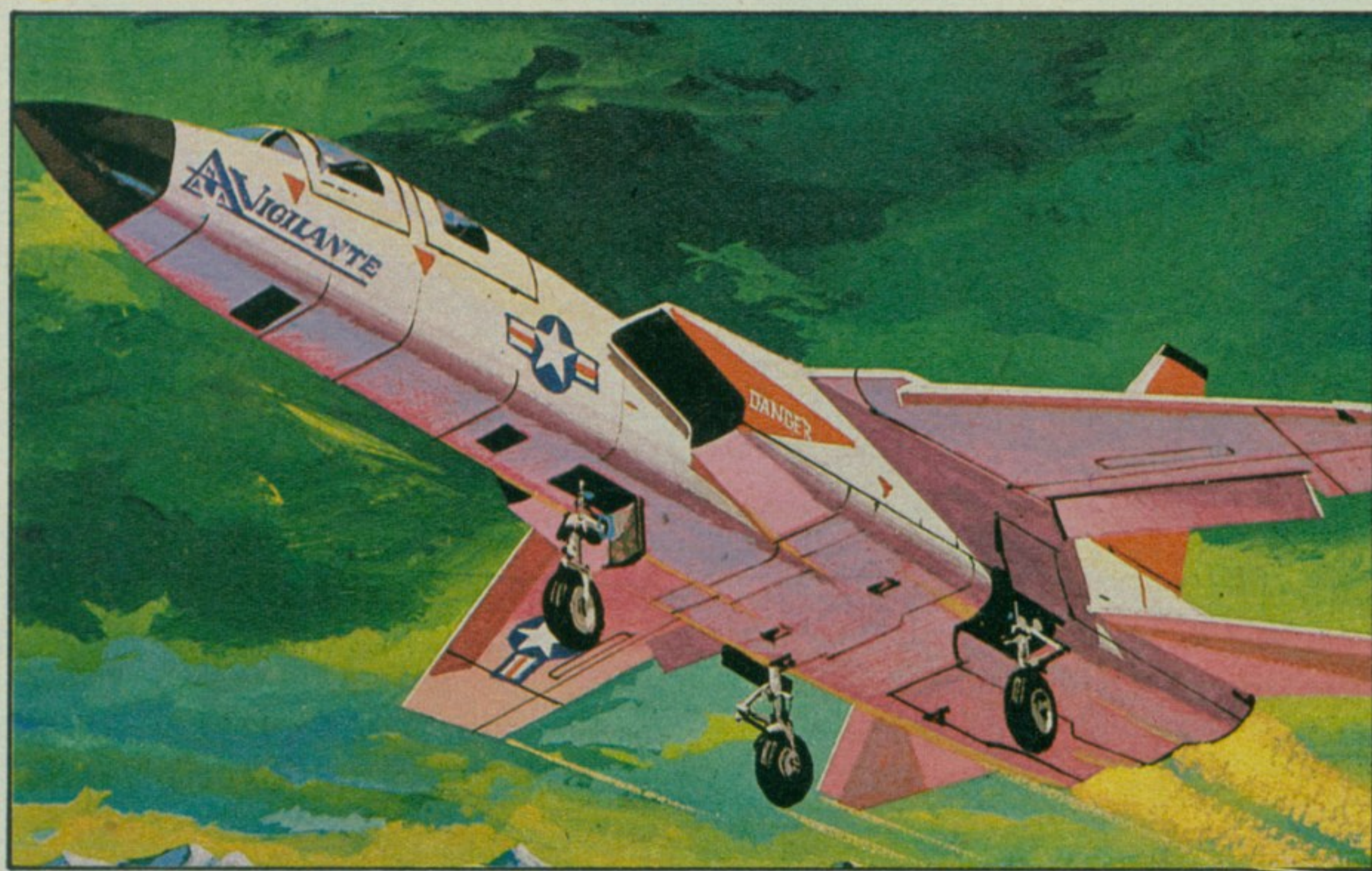

МАШИНИ ЦИН

ДВА
МОТОРА
У
РЕПУ

26

АЕРОСПЕСИЈАЛ СЕ 210 „КАРАВЕЛА“ (Француска) — То је први путнички млазни авион који се појавио на нашем небу. Први у свету имао је два млазна мотора у репу. Такав распоред повећавао је ефикасност крила и знатно смањивао буку у путничкој кабини. Прва „каравела“ полетела је 1955. године, а касније су је израђивали у разним моделима и са разним моторима као „супер каравелу“ која је носила 94 путника брзином од 840 km/h. Са оптималним теретом и економичном путном брзином могла је да лети нешто мање од 5000 km.

* * * * *

28

СКУПЉИ
ОД
ЗЛАТА

НОРТ АМЕРИКЕН РА-5Ц „ВИЦИЛАНТ“ (САД) — Овај авион стар је већ 12 година, а када се први пут појавио, запањено је јавност податком да је сваки килограм његове тежине скупљи од килограма злата. Цена је била тако вртоглава углавном због посебне електронске опреме израђене за овај дво-седи бомбардер и извиђач који делује са носача авиона. Изванредно је брз, јер му два мотора „џенерал електрик J79“, са укупним потиском већим од 16 тона, дају брзину од преко 2200 km/h. У основној изведби бомбе су избациване кроз посебан отвор на репу.

* * * * *

ДУГОТРУПИ
ПРВАК

30

МАКДОНЕЛ ДАГЛАС ДЦ-8 СУПЕР 60 (САД) — Међу великим путничким млазњацима који су се педесетих и шездесетих година борили за прво место нашли су се „боинг 707“ и ДЦ-8. Изгледало је да ће „боинг“ победити, али су „дагласу“ 1966. године продужили труп за неколико метара остваривши „серију 60“ која је имала 259 седишта. Тако је дуготрупи цин постао први по броју путничких места на свету и премашили су га тек широкотрупи данашњи авиони који владају прекоокеанским саобраћајем.

•ХИТ-СТРАНА•ХИТ-СТРАНА•ХИТ-С

ЕМИ СТУАРТ (AMI STEWART)

После првог успеха са композицијом „Кучи у дрво“ („Knock on Wood“) ЕМИ СТУАРТ је постигла још већи тријумф са својим другим хит-синглом „Распали ватру у мени“ („Light My Fire“). Стару песму ДОРСА (THE DOORS) она је обрадила у карактеристичном диско-ритму коју су одмах прихватили љубитељи диско-музике.

Еми Стјуарт сада живи у Лондону, али каријеру је започела у Вашингтону где је и рођена. За њен успех соло-певачице заслужан је Бери Лонг који ју је видео и чуо у мјузиклу „Bubbling Brown Sugar“ и, одушевљен њеним гласом, омогућио јој да сними своју прву плочу. Успех који је постигла тим синглом изненадио је и саму Еми. Искористила је шансу која јој се указала, а велико искуство на сцени и дугогодишња балетска пракса само су допринели њеном брзом успеху.

Еми тренутно завршава снимање свог другог албума. Од њега много очекује, а када се појави у продаји, кренуће на своју прву турнеју. За сада се само појављује на телевизији, а имала је и два наступа на диско-фестивалима у Берлину и Токију.

ЛЕД ЦЕПЕЛИН •LED ZEPPELIN•

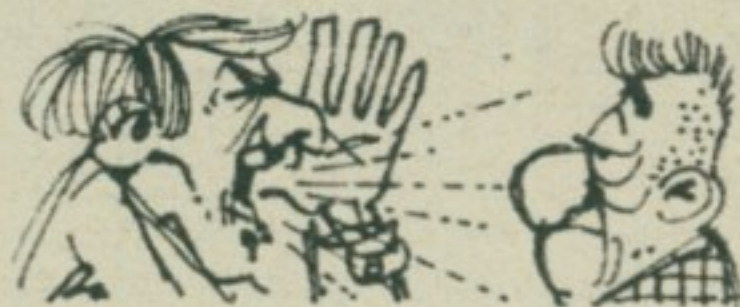
После пуне три године једна од најпопуларнијих светских група ЛЕД ЦЕПЕЛИН, поново се активирала. Мада дуго нису наступали, представили су се, на велико одушевљење бројне публике, у најбољој светлости.

На своја два концерта, одржана 4. и 11. августа у Неборту, подигли су 140 000 гледалаца на ноге. Њихови концерти трајали су дуже од три часа, а за то време презентирали су публици коктел композиција са претходних албума. Ипак, најзначајнији део наступа био је резервисан за представљање песама са тек изишле плоче „Улазак на задња врата“ („In through the Out Door“). Ова дугоочекивана плоча, последња је изишла у априлу 1976. године, сигуно је од великог значаја за ЛЕД ЦЕПЕЛИН. Познато је какве су све тешкоће имали чланови састава. Роберт Планта је у једном моменту из-

БЕРЗА ПЛОЧА

Желео бих да ми се јаве сви читаоци који би хтели да продају било коју плочу групе QUEEN и SMOKIE.

Саша Анђелковић,
Албјанске споменице 11/5,
19210 Бор
(телефон 030/22-307)

За плочу John Travolta и Olivia Newton John дајем плочу BEATLES или Suzi Quatro.
Мелита Шлат,
Бабуричина 10, 41020 Загреб

Желео бих купити сингл-плоче „Пријани дани“ (ПАРНИ ВАЉАК) и „Заљубила сам се у капетана свемирског брода“ (Сара Брајтмен).

Јасмина Ђурђевић,
Омладинска 76,
81210 Пљеска

Продајем следеће ЛП плоче: „The Best of Uriah Heep“ (URIAH HEEP), „Fever of Love“ (SWEET), „Innocent Victim“ (URIAH HEEP), и „Live at the Hollywood Bowl“ (BEATLES).
Давор Булатовић,
Пут Мурзнице 6/3,
57000 Загреб
(тел. 057/34345)

Желео бих да купим плоче групе: ANIMALS, БИЈЕЛО ДУГМЕ, PINK FLOYD, QUEEN и STRANGLERS. у обзир долази и замена.

Мирко Стоилков,
Цара Јована 5,
24000 Суботица

Дајем нову касету „Moody Blue“ (Elvis Presley) за нову или стару, али добро очувану касету „Витанга и принцеза“ (БИЈЕЛО ДУГМЕ).

Тилда Бренко,
Јордановац 119/пр,
10000 Загреб

Продајем комплет од 15 ЛП плоча групе BEATLES. Уз то поклањам њихове постере и исечке о њима из страних часописа. Продајем и 5 ЛП плоча састава WINGS. Све плоче су стране производње.

Јован Најдановић,
Анете Андрејевић 12а,
18000 Нити

ЧИТАОЦИ ЈАВЉАЈУ...

ВЕСТИ ИЗ СИВЦА

МАКСИМ МУДРИНИЋ (26 год), кантаутор из Сивца, обележио је ових дана деценију свог плодног рада самосталним концертном у Дому културе.

За протеклих десет година дружења са акустичном гитаром Максим Мудринић је створио преко 60 композиција од којих су „Нисмо више исти“, „Месечев сјај“ и „Домовино моја“ изведене на фестивалима Опатија 75, Шлагер сезоне 76 и на Фестивалу ЈНА 77.

Године 1977. Максим Мудринић је основао ФАМУС (Фестивал акустичарске музике у Сивцу). Основна идеја била му је да млади људи кроз музику и ширење музичке културе, у својим првим покуша-

јима добију признање и подстрек за даљи рад. Акустичарска музика Максима Мудринића може се чути на радио-станицама у Војводини. Захваљујући сарадњи са тонским сниматељем Радио-станице Сомбор Зденком Бакићем, композиције „Гастарбајтер мама“, „Велике звезде“ и „Шалтер наш свакодневни“ постале су хитови за веома кратко време.

Славољуб Томић
М. Орешковића 63
Сивац
(хonorар 150 дин.)

ГРАНА • ХИТ-СТРАНА • ХИТ-СТРАНА •

ПЕСМА НЕДЕЉЕ РАСПАЛИ ВАТРУ У МЕНИ (LIGHT MY FIRE)

Музика и текст: ДОРС (DOORS)
Пева: Еми Стјуарт

You kno know that it would be untrue
You know that I would be a liar
If it was to say to you:
Girl, we couldn't get mucs higher

Come on, baby, light my fire...
Come on, baby, light my fire
Try to set the night on fire

The time to hesitate is through
No time to wallow in the mire
Try now we can only loose
And our love become a funeral pyre

Come on, baby, light my fire...

СЛОБОДНО ПИТАЈТЕ

У прошлом броју „Поли-
тичког забавника“ за пес-
му недеље изабрали сте ком-
позицију »I don't Like Mon-
days«. Чула сам да је та пе-
сма инспирисана истинитим
догађајем. Да ли је то тачно?

Ана Петровић,
из Београда

Док се група БУМТАУН
PETS (BOOMTOWN RATS)
налазила на турнеји по САД,
Боб Гелдоф, вођа састава,
чуо је да је једна девојка
тих дана упала у свој раз-
ред и почела да пуца. Када
су, најзад, успели да је уми-
ре, девојка је изјавила: „Не
волим понедељке“. Ова ре-
ченица инспирисала је Бо-
ба Гелдофа да, заједно са
клавијатуристом Џонијем
Фингерсом, компоује песму
„Не волим понедељке“ »(I
don't Like Mondays)«.

НАША КАРИКАТУРА

»ВАТРЕНИ ПОЉУБАЦ« — САРАЈЕВО

ПОП-ВЕСТ

ФОРМУЛА 4

ФОРМУЛА 4

Изишла је нова плоча
групе ФОРМУЛА 4 у про-
дунцији Дискотона. На
синглу се налазе компо-
зиције »Млади смо, мла-
ди ми« и »Ником није
тано као што је мени«. Састав је овог лета др-
жао концерте на радним
анцијама, а учествовао је
и на »Турнеји солидарно-
сти« по Црној Гори.

МУЗИЧКИ РЕЧНИК

ЛАРГО — Ларго је ита-
лијанска реч и значи ла-
гано, отегнуто и пред-
ставља ознаку за најспо-
рији од свих лаганих
темпа.

ЛАУТА — Лаута је му-
зички инструмент са жи-
цама персијско-арапског
порекла оданле је преко
Шпаније у 14. веку до-
шао и до Европе. У 15.
и 16. веку лаута је би-
ла веома популарна као
пратећи или солистички
инструмент. Свира се на
тај начин што се жице
онидају прстима десне
руке или трзалицом но-

ја је обично од дрвета
или неке рожнате мате-
рије, док се прстима ле-

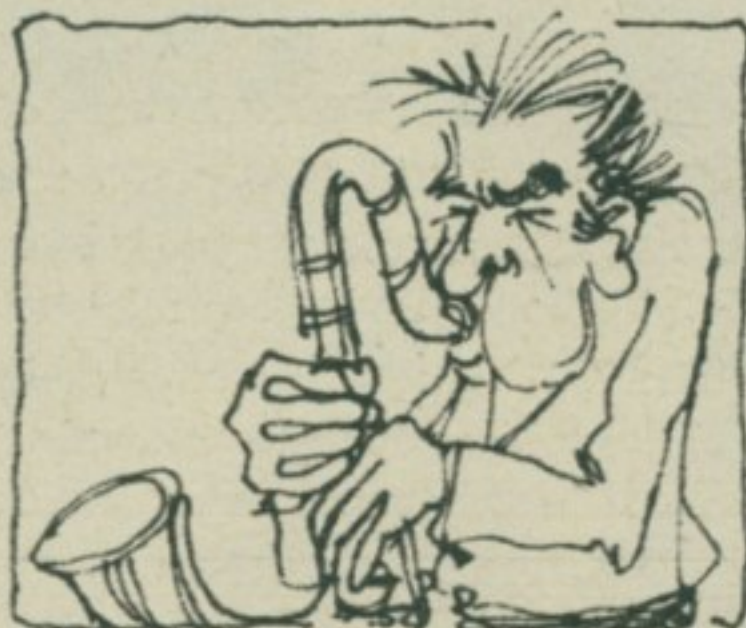
ве руке скрађују жице
нако би се добиле одре-
ђене промене у висини
тона.

ЛЕГАТО — Легато је и-
талијанска реч и значи
повезано извођење низа
тонова различите висине
без пренида.

ЛЕСТВИЦА — Лествица
представља низ тонова
поређаних један до дру-
гог по интонативној ви-
сини. Смер тог низања
може бити узлазни и си-
лазни. Све до сада по-
знате лествице могу имати
оба смера кретања осим
грчких које имају
само силазно кретање.

**ЛИМЕНИ ДУВАЧКИ ИН-
СТРУМЕНТИ** — Лимени
дувачки инструменти се
граде од лима, а још че-
шће од месинга. Спада-
ју у групу аерофоних
инструмената, тј. звун

произведе треперењем
ваздушног стуба у цеви
инструмента. Свирач ду-
ва у цев инструмента
помоћу усника присло-
њеног на усне. Услед
велике дужине, цев ин-
струмента је савијена и,
зависно од њене дужи-
не или ширине, дувачки
инструменти имају ра-
зличите облике. Висина
њиховог тона је у зави-
сности од дужине вазду-
шног стуба, па се због
тога на главну цев угра-
ђују три до четири вен-
тила који помоћу меха-
низма дирки укључују
додатне цеви на главну
и на тај начин продужу-
ју или скрађују вазду-
шни стуб. Инструменти
са дужом и широм цеви

производе ниске тонове,
а они са ужом и краћом
више и високе тонове.

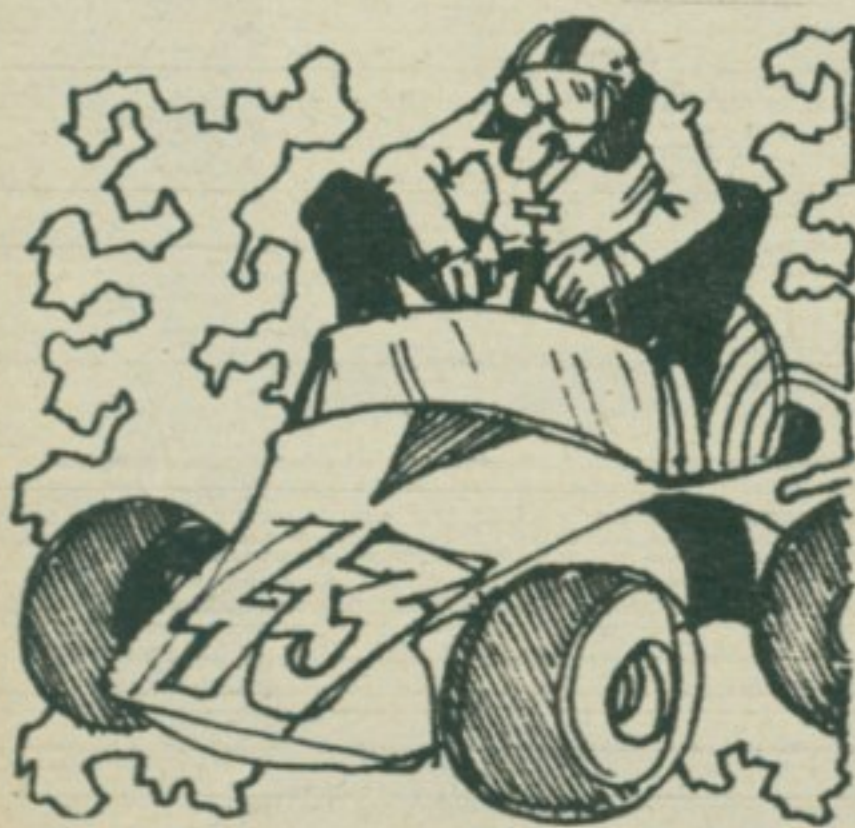
ЛИЊО — Линђо је на-
родно коло из околине
Дубровника које се са-
стоји из неколико фигу-
ра у које се прелази на
команду коловође, обич-

но у стиховима. У току
игре изводе се разне
фигуре у паровима или
укруг са разним покре-
тима руку (плескање,
пуцкетање прстима итд).
Линђо се игра брзо и
спада у поскочице.

ЛИРА је старогрчки ин-
струмент са жицама, по
облику и начину свира-

ња сродан гитари с ко-
јом се упоредо развијао
Резонантна кутија се
правила од корњачиног
онклопа, а облик лире је
насније постао симбол
музичке и песничке у-
метности. Лира је назив
још и за гудачки инстру-
мент из 16. века који по
облику подсећа на вио-
лину, а градио се у три
величине. Лира је тако-
ђе назив и за инстру-
мент који се употребља-
ва у неким дувачким
војним орнестрима. Ин-
струмент има облик ли-
ре са причвршћеним ме-
талним плочицама по ко-
јима се удара чекићем.

EUROCREM®

ДРАГОЦЕНЕ СНАГЕ ПРИРОДЕ, САДРЖАНЕ У УКУСНОМ ПРОИЗВОДУ

МАМА ЈЕ
ИЗАБРАЛА ЗА ВАС
EUROCREM,
ЈЕР EUROCREM,
СА ХЛЕБОМ,
ОБЕЗБЕЂУЈЕ,
ВЕЋ ГОДИНАМА,
СВАКИ ДАН,
ЗДРАВУ ИСХРАНУ

ПРИЈАТЕЉИ, ПАЖЊА! НИЈЕ ДОВОЉНО ДА ЛИЧИ НА EUROCREM
ДА БИ БИО EUROCREM!

УЗБУДЉИВО, АЛИ ОПАСНО

НЕ ИЗАЗИВАЈ ЈЕГУЉУ

РИБАРИ НЕРАДО ЛОВЕ ЦИНОВСКЕ РИБЕ КОЈЕ НАСТАЊУЈУ ПРИОБАЛНИ ПОЈАС ВЕЛИКЕ БРИТАНИЈЕ. ЗА ДЕНА И ВИЉЕМА ШИЕНА БИЛО БИ БОЉЕ ДА СУ ИХ СЕ И ОНИ КЛОНИЛИ.

Децембра прошле године Ден Шиен и његов педесет петогодишњи отац Виљем из Сент Бруарда у Корноволу нису се вратили из ноћног рибарења са стене у близини месташца Тинтејдела. Нико не зна шта се догодило те ноћи! Али се претпоставља да су обојица завршили као жртве циновске јегуље коју су покушали да улове.

Највероватније је да је један од њих уловио јегуљу и да га је она својом тежином повукла за собом у воду. Тада је други, отац или син, у жељи да помогне, скочио

и у неравноправној борби са морским цином и сам страдао.

ЗАКЛЕТВА

Можда би Ден и његов отац данас били живи да се на једном од претходних рибарских излета нису пуних пола сата борили са огромном јегуљом која је упркос свим њиховим напорима на крају ипак успела да им умакне. Отац и син тада су се заклели да ће следећи пут они бити јачи и вештији од рибе. Та заклетва стајала их је живота.

Тревор Ингланд, капетан

тан обалске страже у Педстоу, каже да у области у којој су Шиенови настрадали јегуље често достижу тежину од 22 до 27 килограма:

— Оне су овде толико велике и снажне да и када их рибар улови, лако може да се догоди да јегуља тако силовито повуче удицу да и он са њом одлети у воду.

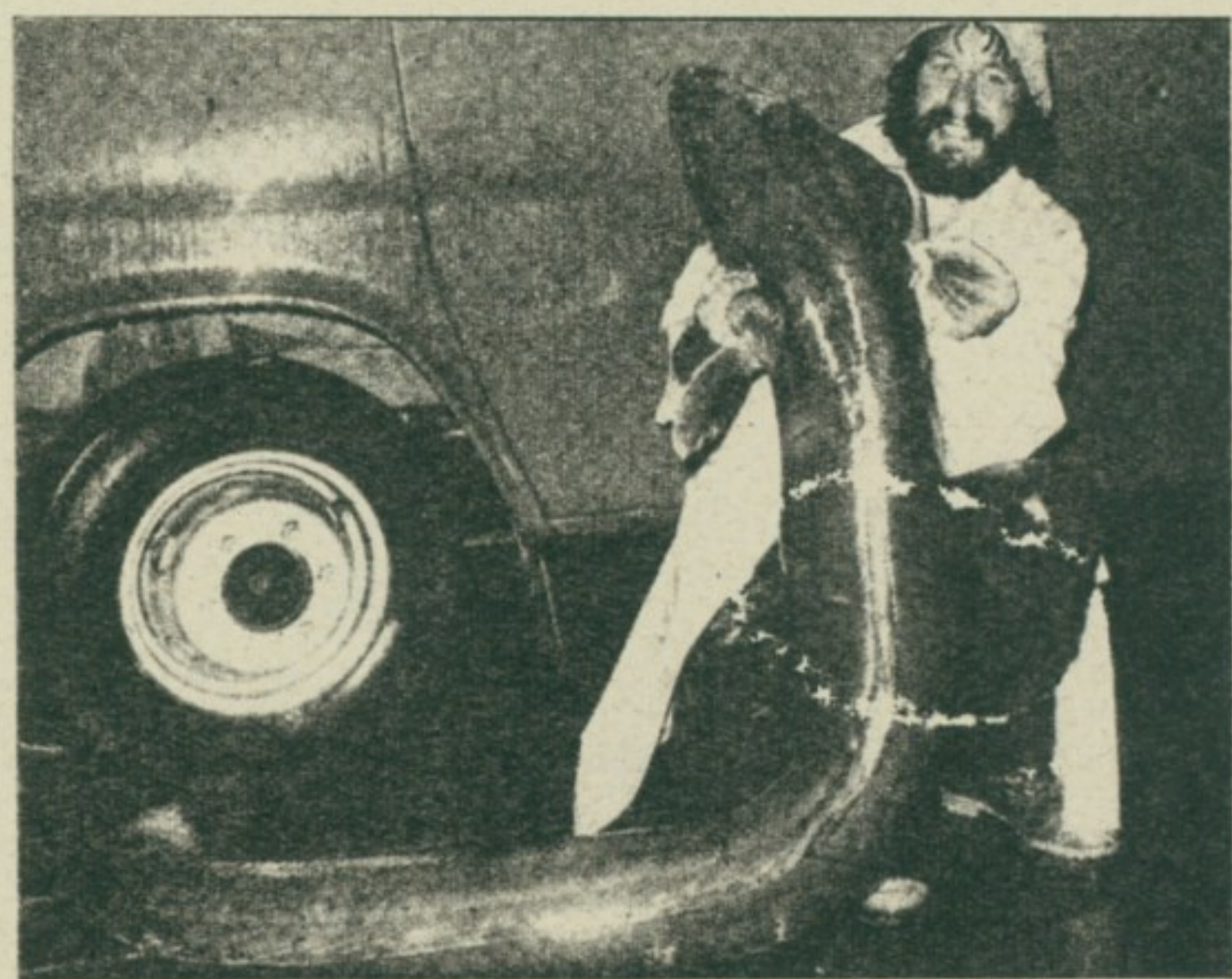
Иако највеће и најопасније најчешће настањују олупине потонулих бродова, дешава се да нека залута исувише близу обале и насуче се. Управо то догодило се у Холбичу у Линконширу.

Тројица људи који су се ту затекли преварили су се ако су мислили да ће у плићаци лакше савладати циновску јегуљу.

Двадесет и два килограма тешка и метар и осамдесет сантиметара дугачка риба борила се очајнички: копрцала се и ударала репом и људи су убрзо увидели да су беспомоћни. Тек када је један од њих отрчао до куће по пушку и опалио два метка у змијолику рибу, успели су да је савладају.

РОБИНОВ РЕКОРД

Због тога што се веома тешко лови риболовци јегуљу сматрају вредним трофејем. И у праву су, јер је потребно много вештине и храбрости за борбу са рибом оштрих зуба која је у стању да једним јединим замахом великог репа сломи човеку руку или ногу.

Када одлуче да лове велике јегуље, људи у риболов ретно иду сами. Ова јегуља изузетна је због двеју ствари — своја 42 килограма тешине и чуду да ју је уловио рибар без ичије помоћи.

У Великој Британији постоји чак клуб страствених ловаца на јегуље. Удружење има хиљаду чланова, а сваке године додељују се награде за најтежу уловљену јегуљу. Овогодишњи рекорд држи срећни члан чији је улов тежио тачно — 42 килограма.

Рег Квест, секретар овог клуба, каже да ретко ко у лов на јегуље креће сам:

— Опасно је ловити их из малих чамаца. Наши чланови најчешће и знају барке са искусним посадама које их воде до места на којима се налазе олупине.

Да би се уловила јегу-

ља од 36 до 45 килограма тежине потребна је не само посебна опрема и изузетна вештина, већ и удружена снага бар двојице људи који ће рибу увући у чамац, а затим је стрпати у посебан џак премазан катраном.

Најпоноснији ловац на јегуље у Великој Британији је Робин Потер из Бристола. Њему је пошло за руком да 1976. године улови једну од 49 килограма, дугачку нешто више од 2 метра и 45 сантиметра. Обим „струка“ ове јегуље износио је 67 сантиметара. Нико у Великој Британији није до данас оборио рекорд вештог Робина.

М. И.

ПОЛИТИКА
Мозаик

У НОВОМ
БРОЈУ:

ЕНИГМАТИКА
РАЗНОДА
ЗНАЊЕ

ПРИЧЕ

КВИЗОВИ
И МНОГО
ДРУГИХ
ЗАНИМЉИВИХ
ПРИЛОГА

КАКО ДАНАС
ЖИВЕ
НЕКАДАШЊЕ
ХОЛИВУДСКЕ
ЗВЕЗДЕ

НЕ СПАВАЈТЕ
ДУГО

СКАНДИНАВКЕ,
МАЛЕ И
ВЕЛИКЕ
УКРШТЕНЕ
РЕЧИ,
РЕБУСИ,
АНАГРАМИ,
КРИПТОГРАМИ

ПСИХО-ТЕСТ:
КАКВИ СТЕ
КАО ДОМАЋИН
И КАО ГОСТ

СТРИПОВИ

ХУМОР

ВИНО ЈЕ
ЛЕКОВИТО

МУЗИЧКИ
МОЗАИК

ИСТИНИТА
ЉУБАВНА
ИСПОВЕСТ
ТАМАРЕ
ПАВЛОВИЋ

Мозаик

НЕПОЗНАТО
О ПОЗНАТИМ
СПОРТИСТИМА:
БРАЋА ВУЈОВИЋ,
МИЛУН
МАРОВИЋ,
ИВИЦА
ШУРЈАК

ПОЛИТИКА
Мозаик

НОВА БИБЛИОТЕКА ЗА ДЕЦУ

НАУКА И АВАНТУРА

КЊИГЕ СУ ШТАМПАНЕ НА СРПСКОХРВАТСКОМ, ХРВАТСКОСРПСКОМ И СЛОВЕНАЧКОМ ЈЕЗИКУ У ВИШЕБОЈНОЈ ТЕХНИЦИ, ТВРДОМ ПЛАСТИФИЦИРАНОМ ПОВЕЗУ, ФОРМАТА 30x24 цм.

- ЗАНИМЉИВЕ ПУСТОЛОВИНЕ У СТРИПУ
- МАШТОВИТЕ И УЗБУДЉИВЕ ПРИЧЕ
- НАУЧНА ОБЈАШЊЕЊА ПРИЛАГОЂЕНА ДЕЧЈЕМ УЗРАСТУ

УЖИВАЋЕТЕ У ИЗВАНРЕДНОМ СТРИПУ, ПРОЧИТАЋЕТЕ ЛЕПУ ПРИЧУ, А УЈЕДНО ЋЕТЕ СЕ УПОЗНАТИ СА НИЗОМ НАУЧНИХ ЧИЊЕНИЦА О ЗБИВАЊИМА У НАШЕМ ТЕЛУ И У ПРИРОДИ ОКО НАС.

МЕДИЦИНСКА КЊИГА — ИЗДАВАЧКА ООУР
БЕОГРАД, МАТА ВИДАКОВИЋА 24
ЗАГРЕБ, БЕЛОСТЕНЧЕВА 3—5

ПОРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво поручујем комплет књига
НАУКА И АВАНТУРА на српскохрватском,
хрватскосрпском, словеначком језику
(непотребно прецртати)

1. ЗА ГОТОВО по цени од 500 динара —
плаћање поштару приликом преузимања.
2. НА ОТПЛАТУ по цени од 600 динара —
у 4 рате по 150 дин. без додатних
трошкова.

Поштарина се не зарачунава. Код куповине
на отплату потребна је овера радне органи-
зације а за пензионере последњи чек од
пензије.

Име и презиме

Место, улица и број

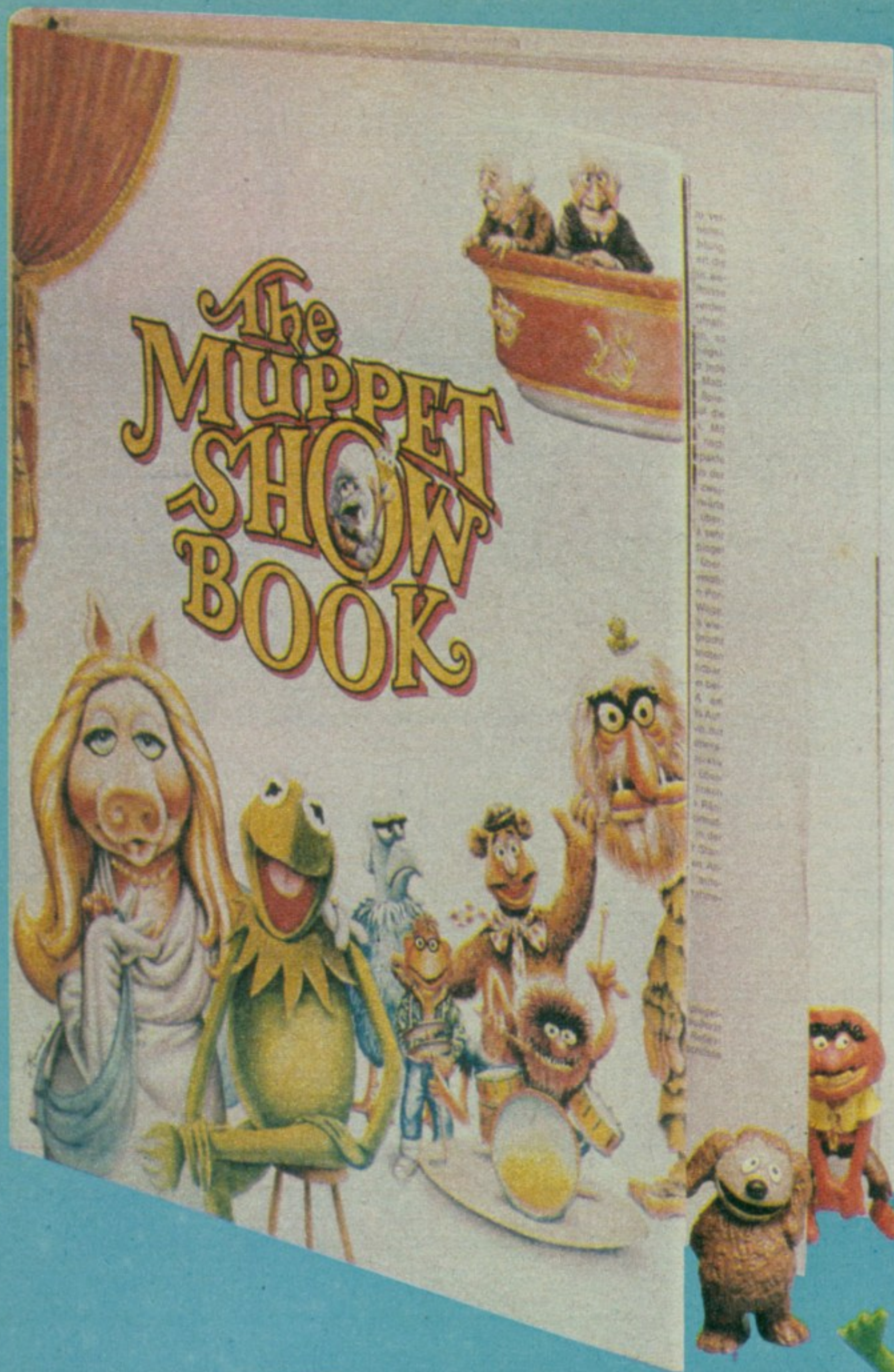
Радна организација

Овера радне организације
код куповине на отплату

МП

потпис купца

лична карта и место издавања

МАПЕТОВЦИ И У ВАШОЈ КУЋИ!

У ИЗДАЊУ „ЈУГОСЛАВИЈЕ“ ИЗАШАО ЈЕ ИЗ ШТАМПЕ

ЈЕДИНСТВЕНИ

МАПЕТ ШОУ

*За свирку сад је време,
И рефлектора с'ио
Да иадну сви на шеме
Кад иочне Маиетш шо!*

у изванредном, надахнутом
преводу Драгослава Андрића
формат 23,5 × 29 см, страна 192
повез: тврди, цена 300 динара

Непотребно прецртати
19. 10. 1979. Забавник

(Место и датум)

Издавачка радна организација „Просвета“
11001 Београд, Добричина 30 Поштански факс 555, телефон 631-651

Поручујем књигу МАПЕТ ШОУ по цени од 300 динара.

Обавезујем се овај износ исплатити:

- а) Одједном поузећем (плаћање поштару приликом пријема књиге)
са 20% попушта, тако да ћу платити свега 240 динара;
б) У 3 месечне рате, по 100 динара, почев од наредног месеца,
уек са уплатницама добијеним од „Просвете“.

II

Поручујем следеће књиге из данашњег огласа (навести бројеве)

..... у укупном износу од динара.

Наведени износ обавезујем се исплатити:

- а) Одједном поузећем (плаћање поштару приликом пријема књига)
са 20% попушта;
б) На отплату (најмања рата 100 динара)
у 6 месечних рата бескаматно
у 12 месечних рата са 6% трошкова на име камате, почев од
наредног месеца, уек са уплатницама добијеним од „Просвете“
У случају спора надлежан је I општински суд у Београду.

(Име, име оца и презиме)

(Занимање, назив и телефон радне организације, ако је купац у
радном односу)

(Број поште, место, адреса и телефон у стану)

(Овера радне организације, за пензионере чек од пензије,
ако се купује на отплату)

(Својеручни потпис, бр. л. к. /СУП)

САЧЕКАЈТЕ „ПРОСВЕТИНЕ“ УПЛАТНИЦЕ!

просвета

Данас најпопуларнија телевизијска серија, први пут у облику књиге, са текстовима и цртежима аутора који су својим ликовима придобили милионе младих и старих у преко сто земаља света.

Књига која вас води у забавни, луцкасти свет жапца Краке, шармантне Госпођице Гице, меце Тупка и других мајсторски креираних јунака најгледанијег ТВ-шоа на свету.

Књига МАПЕТ ШОУ је штампана на најфинијој бездрвнјој хартији и повезана у платно, са око две стотине страна текста и великим бројем оригиналних илустрација у боји. Књига обухвата епизоде приказане на телевизији у оквиру прва два циклуса серије.

Поруџбеним купоном из овог огласа можете наручити:

— првих шест књига из дечје енциклопедије **РИЗНИЦА ЗНАЊА ЗА МЛАДЕ**

1. Праисторијски живот	300.—
2. Саобраћај	300.—
3. Математика	300.—
4. Васиона, земља и време	300.—
5. Животиње	300.—
6. Електроника и енергетика	300.—

— Сликовницу
7. Драган Лукић КАПЕТАНОВ СЛАНИК 150.—

ФАНТАС-
ТИЧНА

ПРИЧА

Зоран Маодуш

ДОШЉАК

— УЗАЛУД СЕ ОПИРЕТЕ — РЕКАО ЈЕ СТРАНАЦ
ЉУБАЗНО. — ЈА ВАМ НЕ ЖЕЛИМ ЗЛО. ПОТРЕБ-
НИ СТЕ МИ ЖИВИ И ЗДРАВИ.

Дошљак је ушао у собу тако тихо да га Крам Тилси није ни приметио. Занет у писање осетио је да некога има тек када је хтео да запали цигарету. Прекинуо је писање и подигао главу. Тргао се изненађено, а затим је осетио сажаљење.

Човек који је стајао пред њим више је личио на карикатуру него на људско биће. Имао је голу четвртасту лобању која као да је била усађена у тело јер се врат није видео. Обрве равне, нос спљоштен, округла уста протезала су се од носа готово до саме браде, уши шиљате, дугачке и повијене напред. Рамена је имао широка, док је у струку био толико танак да је Тилси имао утисак да ће се сваког тренутка сломити. Из рамена и кукова вирили су танки израштаји.

„Грешник“, помисли Тилси сажаљиво. „Јадник, вероватно је дошао нешто да испроси“.

Затим га поново погледа и зачуди се. Човек уопште није личио на просјака. На себи је имао сјајан трико, а руке и ноге, сасвим голе, завршавале су се троугластим деловима начињеним од истог материјала као и трико.

Покрећна пројекција

Крам Тилси није волео да га било ко узнемирава у писању. Зато је и купио ову усамљену кућу, саграђену на врху брежуљка у боровој шуми. Ту је имао мир и тишину, а висока ограда и увек закривљена капија заустављале су не-

жељене посетиоце. Није му, дакле, био по вољи упад овог странца који се изненада створио у његовој радној соби и без речи зурио у њега.

— Ко сте ви? Како сте ушли у кућу? Шта тражите овде? — плану

Странец се поклони.

— Добро вече, господине Тилси — рече дубоким гласом у којем се осећао страни нагласак. — Поставили сте ми неколико питања одједном. Којим редом желите да вам одговорим на њих?

Тилси изнервирано. Рука му склизну до преграде у столу у којој је држао напуњен револвер.

Тилси љутито одмахну главом.

— Којим год редом хоћете — рече, једва се уздржавајући да не скочи и не избаци уљеза из куће. Наже се напред чврсто стежући револвер у десној шасти.

Биће се исцери:

— Што се тиче првог и последњег питања, не могу вам одговорити укратко — рече полако. — Моје име је Золи Линех и матични број ми је 17263АЦ118, а ко сам, шта сам и шта тражим — је управо разлог због којег сам дошао. Што се тиче другог питања, одговор гласи: нисам ушао у кућу иако сам могао. Још стрпљиво стојим пред улазом, а пред вама се нала само моја покретна тродимензионална пројекција.

Не мрдајте!

Тилси нагло устаде и упери револвер у придошлицу.

— Каква пројекција? Шта то трабуњате? — упита љутито и пружи леву руку према телефону. — Сад се ви, господине Пројекцијо, лагано спустите у фотељу, а ја

ћу да позovem полицију. Кад они дођу, рашчистићемо заједно да ли сте пројекција или обичан провалник.

Золи Линех се уозбиљи. Са лица му несташе накардни осмех.

— Ви ми, значи, не верујете? — упита зачуђено. Није изгледао нимало уплашен Тилсијевом претњом. — Врло добро, гледајте пажљиво. Одмах ћу вам доказати да грешите.

Тилси испружи руку са револвером.

— Не мрдајте, иначе ћу... — поче, али не заврши реченицу. Бу-

љио је запрепашћено испред себе не верујући очима.

С ким разговарам?

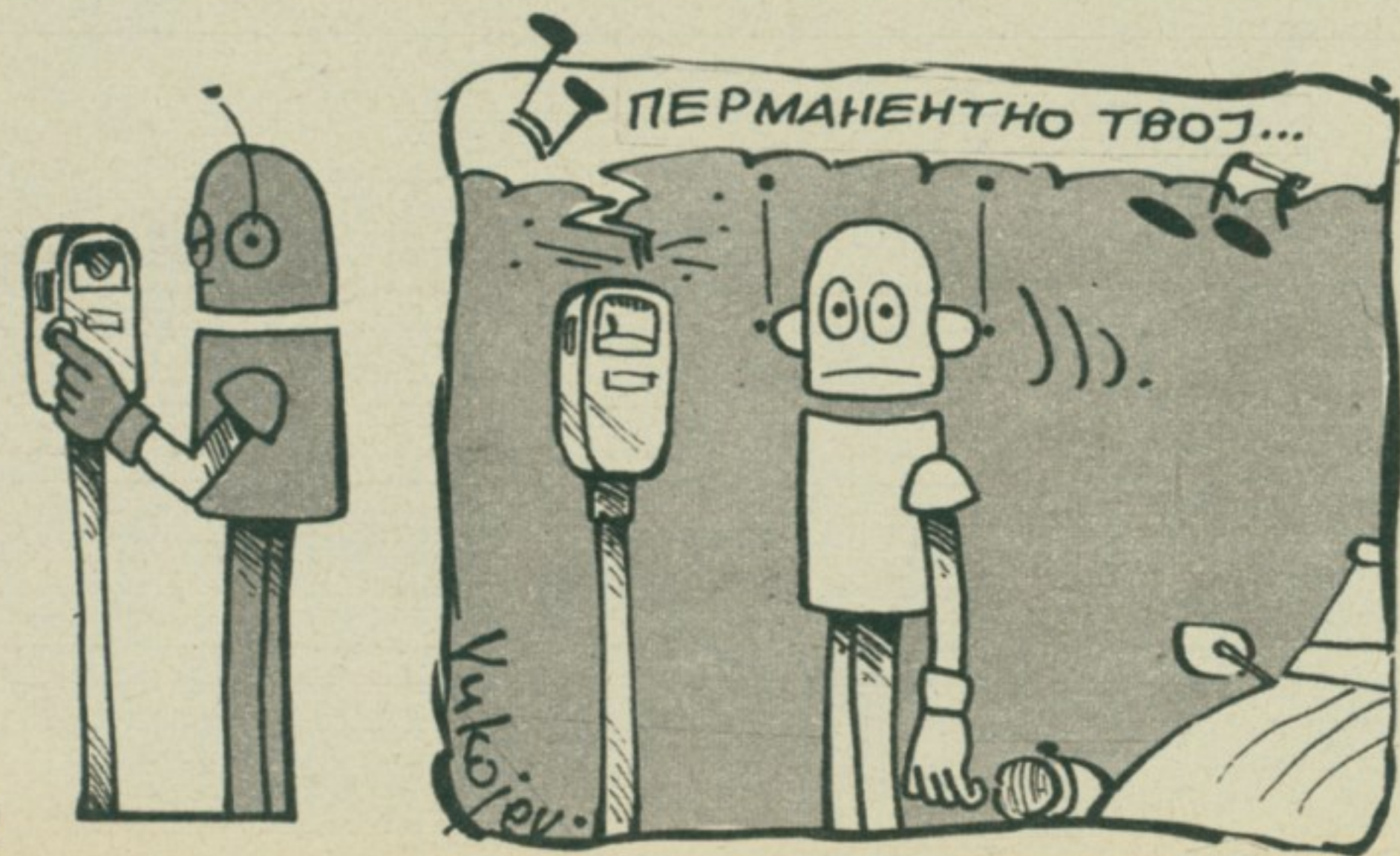
Човек пред њим се расплињавао и постајао све прозирнији и блеђи, да би коначно потпуно ишчезао.

Крам Тилси спусти револвер на сто и протрља очи. Зурио је у место на којем се човек до малочас налазио и где сада није било ничега. Опрезно се приближио том месту и гурнуо ногом тепих. Није било ничег. У том тренутку зачу се писак из интерфона и Тилси скочи као опарен. Приђе столу и притисну другме.

— Ко је? — упита са зебњом.

— Ја, Золи Линех — зачу дубоки глас. — Хоћете ли сада да ме пустите унутра?

Тилси немоћно слеже раменима и притисну дугме за отварање капије. Затим приђе вратима собе и отвори их широм. Пред вратима се налазило исто оно биће које је малочас било у соби. Тилси га пропу

сти унутра и затвори врата. Затим седе за сто и дошљаку руком показу фотељу.

— Седите. — рече полако. — Прво што желим да знам јесте да ли сте сада живо створење или пројекција.

Золи Линех се исцери накарадним осмехом:

— Сада сам живо створење како рекосте — одговори.

— Докажите — рече хладно Тилси. — Пројектујте своју пројекцију на зиду.

Линех не одговори већ се само загледа у зид. После неколико секунди поред зида поче да се појављује фигура Линеха, али у стојећем ставу, док је прави Линех седео у фотељи. Он се окрену Тилсију и погледа га.

— Задовољни? — упита нацено.

Тилси климну главом.

— У реду — рече. — Сада вам верујем. Али, уклоните је, иначе нећу знати са ким разговарам — са вама или вашом пројекцијом.

Линех се исцери и поново се окрете према зиду. Пројекција је лагано нестајала и сасвим се изгубила. Линех се завали у фотељу и погледа Тилсија озбиљно.

Тражиће групу планету

— Ви сте интелигентан човек — рече. То није било питање већ констатација непобитне чињенице. — Мени је потребан такав човек.

— Није могуће!

Линех продужи мирно:

— Ви сте схватили да ја нисам са ове планете, али се нисте уплашили, нити сте покушали да ме уништите. Ја таквог човека тражим врло дуго. Помозите ми, па ћу и ја помоћи вама. — Он направи паузу и значајно погледа Тилсија. — Приметио сам да је многима на овој планети веома стало до елемента који зову злато. Ја вам га могу створити на тоне ако хоћете.

— Али мене не интересује злато — рече Тилси мирно.

Линех се загледа у њега.

— Није важно — рече узбуђено. — Створићу вам оно што зажелите. То је за мене сигница. Најобичнија трансформација мисли у материју — на мојој планети то могу да ураде и деца.

— На којој то планети? — упита Тилси заинтересовано.

— На планети Хохек која је удаљена од ваше планете близу два милиона светлосних година — одговори Линех. — Звезда Хахек, која је објасњавала систем од 17 планета на којима ми живимо, променила је путању. Незнатно, додуше, али сасвим довољно да се читав систем поремети. Две планете су се помериле са својих орбита око Хахеба и сада иду директно према њој. Ускоро ће се сударити са звездом Хахек, а шта ће се тада десити, можете и сами да наслути-те. Ми смо углавном раселили становништво наших планета у четири мања система довољно удаљена од Хахеба. Али, остала је још планета Хохек. Све планете у она четири система су пренасељене, па смо одлучили да становништво са Хохека преселимо у неки пети систем. Послали смо извидницу и овамо, на Земљу — групу од шест научника. Они су нам јавили о постојању цивилизације на Земљи. Такође су јавили да нема могућности да се физички населимо, али да су пронашли начин да се уселе

у мозгове људи... — Линех за-стаде.

Тилси га је гледао запрепашћено.

— У мозгове?! — промуца.

Линех га погледа равнодушно.

— Да — рече мирно. — Знате, свако је себи најважнији. Уосталом, ми бисмо се ту сместили само привремено, а касније бисмо нашли другу планету и оставили би вас да и даље живите.

— А како бисмо ми после тога живели? — упита Тилси.

Линех нестрпљиво одмахну руком.

— То сад није важно. Последња порука коју смо примили од те групе гласила је: „Не желимо да употребимо тај начин јер бисмо уништили читаву цивилизацију. Не желимо ни да се вратимо. Тражите другу планету“. Ми морамо да их нађемо! Ми морамо што пре да побегнемо са Хохека!

Одвек си био ограничен

Тилси се горко насмеја.

— И ви очекујете од мене да вам помогнем да уништите живот на Земљи? — упита. — Да ли сте при себи?

Линех се смркну.

— Ми смо их лоцирали у овој области — објасни нестрпљиво. — Очекујем да ми помогнете да их нађем, а ја ћу вам се одужити за ту услугу.

Тилси се завали на наслон столице и насмеја се.

— И кад бих тачно знао ко су и где се налазе, опет вам не бих рекао!

Линех устаде.

— У том случају — рече претечним гласом — повешћу вас са собом. Моја пројекција ће остати овде да истражује. Полазите!

Тилси се не помери.

— А шта ћу вам ја, ако смем да знам? — упита.

— Извршићемо опите на вашем мозгу — рече Линех церећи се. — На тај начин ћемо открити и где се налазе они које тражимо, а можда ћемо и сами пронаћи начин за усељавање у људске мозгове.

Тилси брзо пружи руку и дохвати револвер.

— Нећете ви то урадити ни са мном нити са било ким другим — рече одлучно и упери револвер у Линеха. — Ја ћу нешто урадити са вама. Збогом, Золи Линеху!

Он повуче обарач и аутоматски револвер испразни седам метака у Линеха. Линех је, међутим, и даље стајао и церио се. Тилси осети да га нека невидљива сила обавија и стеже.

— Узалуд се опирете — рече Линех готово љубазно. — Ја вам не желим зло. Потребни сте ми живи и здрави...

Изненада, иза његових леђа про-ломи се пуцањ и Линех се занесе и паде. Његово тело се згрчи и поче да се распада. На поду је остала само гомилица пепела.

— Одвек си би ограничен, Золи Линеху — рече Тилси стојећи на вратима и држећи у руци неко оружје необичног облика. — Пустимо сам те да истрошиш заштитну енергију заробљавајући моју пројекцију. Зар ниси могао да претпоставиш да ћемо, када смо већ пронашли како да се увучемо у људски мозак, пронаћи и начин да пројектујемо људско тело и тако га заштитимо од себичних завојевача са Хохека?

укрштене речи

ШЕСТ РЕКА НА ШЕСТ КОНТИНЕНТАТА

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

Овога пута неће бити тешко решити укрштеницу. Потребно је само да под бројевима 1, 2, 3, 4, 5 и 6 упишете највеће реке на сваком од шест континената. За оне који воле и познају географију прилика да још једном провере своје знање, а други ће, уз мало труда, сазнати које то велике воде пресецају велике земље.

АУТОР: ВЕ-МАК	НАГОМИ- ЛАВАТИ, СТИЦАТИ (НОВАЦ)	АУТО- ОЗНАКА МАКАР- СКЕ	ИТАЛИЈАН- СКО МУШ- КО ИМЕ (МОРО)	ФИЛМ КОСТЕ ГАВРАСА	УМАЗАТИ КРВЛОУ, ИСКРВА- ВИТИ	СЛИЧНОСТ МЕЊУ СТА- РИМ ДИ ПОЗ- МОВИМА	1	ВОДЕНА БИЖИЈА, РЕСИНА
2						ЛИЧНА ЗА- МЕТЛИВА	3	
БЛАТО				ВЕШТАЧКИ ПРОКОП				
ЗНАК УРАНА		4						
		ЖЕНА ИМА- ТАТОР						
ДРАГ				5 6				
ИНТЕ- ЛЕКТ, РАЗУМ			МУДРАЦ, ВРАЧ			БЕОГРАД- СКА ПОП ГРУПА		НОВИ САД
			ВОЛТ					
ПРЕЗИМЕ И ИМЕН- ГЛАСНЕ ГЛУМИЦЕ								
ИВО ТИЗАР- ДОВИЧ			ПРИПАДНИК ИТАЛИЈАН- СКОГ ПЛЕ- МЕНА					
ВРСТА ЦРВЕНЕ ВРБЕ						„ЈОД“ ИДУСТР. МЕСТО У СЛОВЕНИИ		ИТАЛИЈАН- СКИ ФУД- БАЛЕР РОСИ
			СИСАК			СТОЧНА БОЛЕСТ		
КОИЧ			ГРАД У ФРАНЦУ- СКОЈ			ИСПАРЉИВА ТЕЧНОСТ		
НАШ РЕ- ЖИСЕР ЈАНКО- ВИЧ					ВУЛКАН НА СИЦИ- ЛИЈИ			
					ДРЖАВА У АФРИЦИ			
					ШАНДОР ПЕТЕФИ			
ЛЕК ПРОТИВ КАШМА	ПРОИЗ- ВОЂАЧ КАИ- ШЕВА						„ЛИТАР“	
ПРЕВРЕ- МЕН				ПОСЕЛО				

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: Фестивали, р, КАРОКАН, алат, њи, ненамеран, цод, л, Ола, „Унига“, кер, сонет, ухо, квар, брид, А, ВА, јони, еспресо, Горки, дава, скај, овас, ан, алва т.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА“ — ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“, Македонска 29, 11001 Београд. Директор НО „ПОЛИТИКА“ Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА“ Живо-рад Стојановић. Помоћник главног и одговорног уредника Александар Б. Костић. Уредник: Бојана Дожић, телефон 324-483. Ликовно-графички уредници Владимир Горбунов и Соња Јашовић, телефон 326-628. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републич-ког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. 1 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 8 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ

3 месеца	88,00 динара
6 месеци	176,00 динара
1 година	352,00 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО

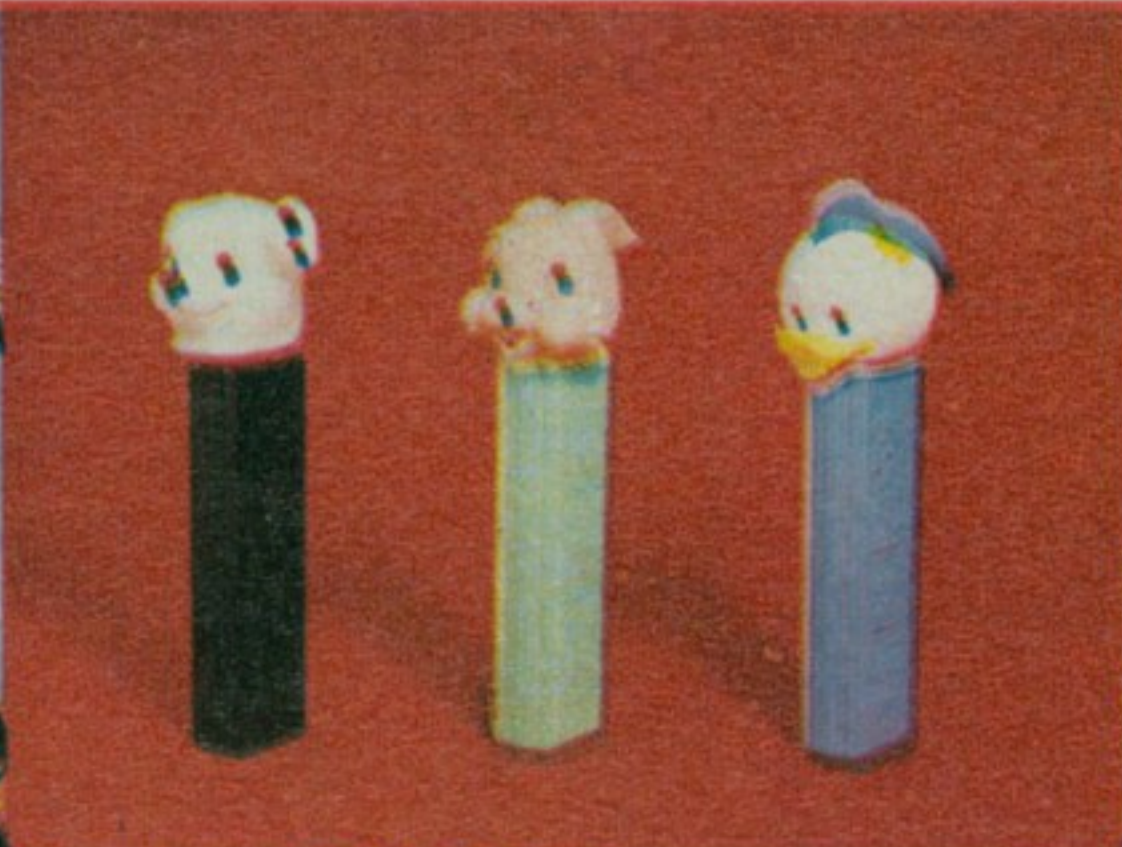
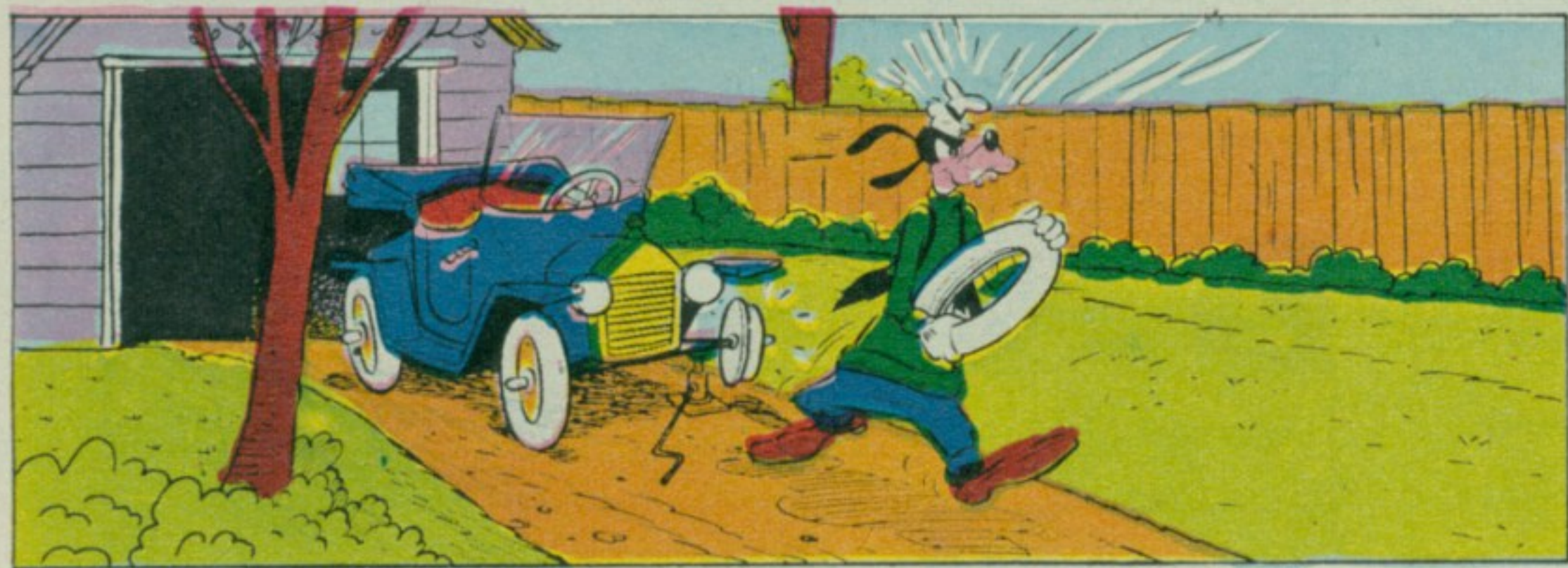
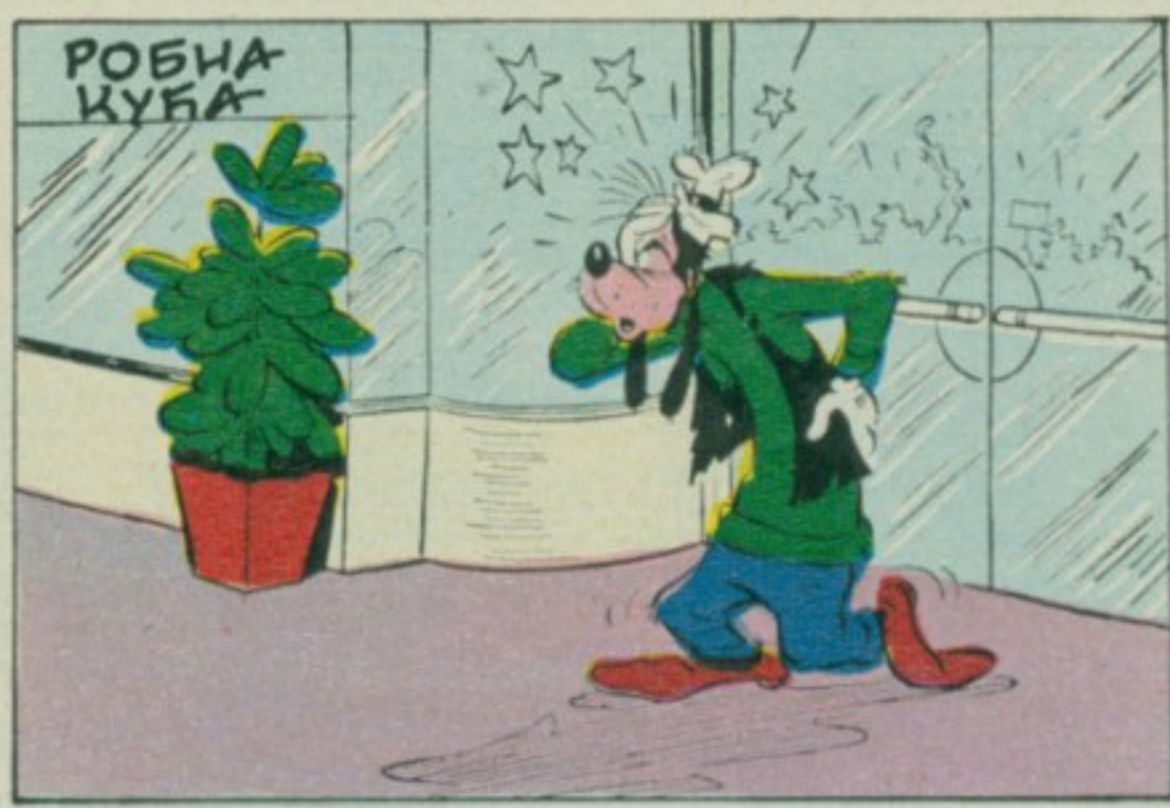
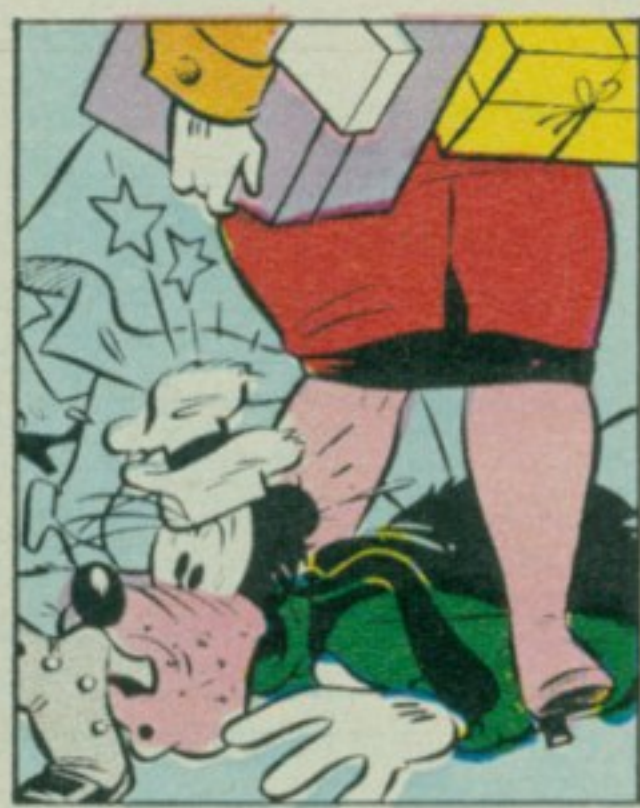
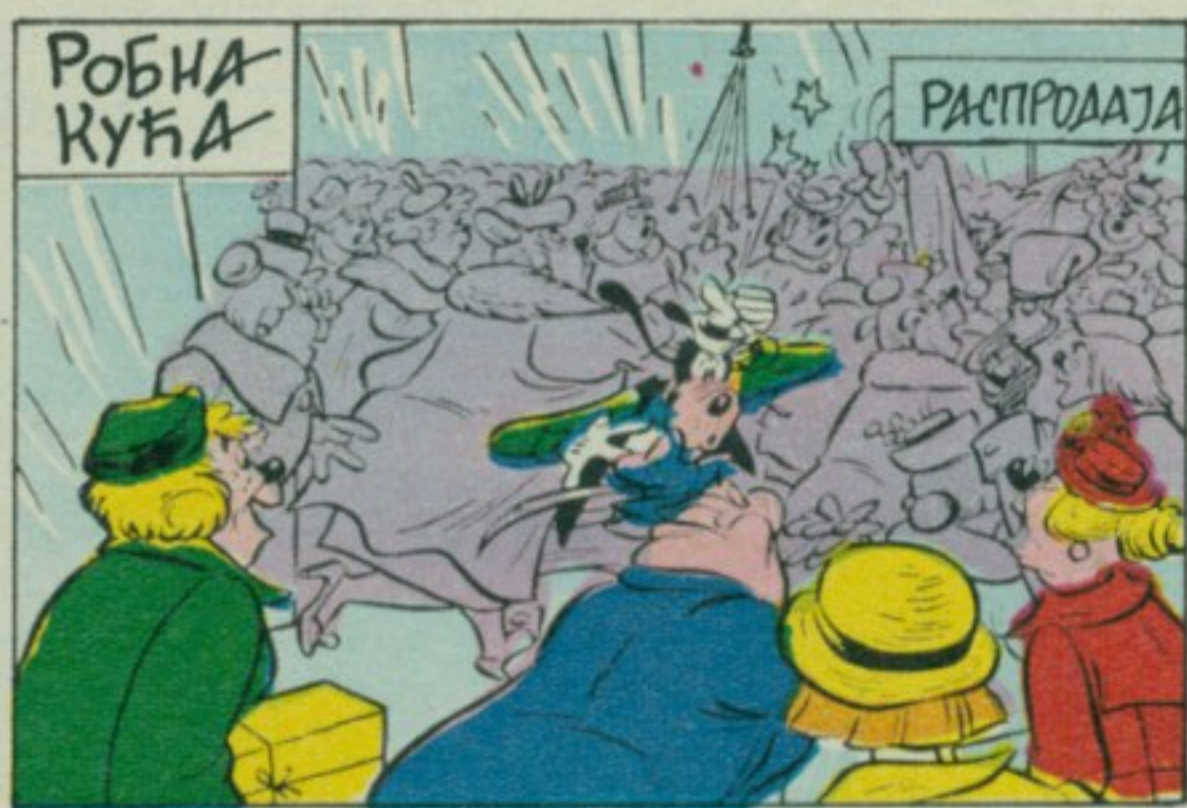
3 месеца	176,00 динара
6 месеци	352,00 динара
1 година	704,00 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-603-18915 НО „ПОЛИТИКА“ — са обавезном назнаком претпла-та на лист „Политикин забавник“.

ПРЕТПЛАТА У СТРАНОЈ ВАЛУТИ

САД	\$	38.—
СР НЕМАЧКА	DM	76.—
ШВЕДСКА	Skr	167.—
ФРАНЦУСКА	Ffr	164.—
ШВАЈЦАРСКА	Sfr	64.—

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „ПОЛИТИКА“ код ИНВЕСТ БАНКЕ БЕОГРАД број 60811-620-63-822700-999-00054, са обавезном назнаком претплата на „Политикин забавник“.

Децо!

PEZ бомбони, нове PEZ фигурице, нове шаљиве приче Дизнијевих јунака и PEZ значке, чекају на вас у вашим трговинама.

Играјте се - сладијте се

За чланове клуба „PEZ пријатељи“ већ припремамо нове погодности за куповину предмета са ознаком PEZ

1908-1978
Kolinska

ПОШТАНИ
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавнице,

ИЗВАДИТЕ ЛИЧНУ КАРТУ

Неколико мојих другова и ја желели бисмо да следеће године летујемо сами. Родитељи се слажу с тим. Интересује нас да ли морамо да имамо исправе.

Небојша Грковић,
Георги Димитрова 2
26000 Панчево

Пошто сте напунили 14 година, можете да извадите личну карту, али само уз сагласност родитеља, па да сами кренете на летовање.

Било где да дођете, морате да пријаве свој боравак, па ако летујете без родитеља, односно не одседате код рођака, треба да имате исправе.

КОЈОМ БРЗИНОМ

Интересује ме да ли на бицикл може да се угради брзинометар и, ако је то могуће, где може да се купи?

Милојко Раић,
Ужичка Пожега

Брзинометар са мерачем километраже могуће је уградити, а потребне делове можеш купити у

продавницама „Југобицикла“ и појединим робним кућама. Цена за оба дела је око 500 динара.

КАКО ДА ТЕ ЗОВЕМ?

Како се зове наука о људским именима и шта значи моје име?

Мирјана Ј.
54431 Чепин

Наука о именовању назива се ономотологија и изведена је од грчке речи **онома** што значи име. Име Мирјана настало је од хебрејског имена **Мирјам** или је изведено од корена **мир** на који је додат наставак **јана**, што је често код женских имена (Горјана, Бојана). Помиње се у многим старим записима од 12. до 19. века. Варијанте овог имена су Мирјана, Миријана и Мирјанка. Поуздано значење речи није утврђено.

О пореклу и значењу наших имена можеш наћи опширнија о-

бавештења у књизи Милице Грковић „Речник личних имена код Срба“ која је у издању „Вука Караџића“ изашла 1977. године.

ЗА ПРОНАЛАЗАЧЕ

Молио бих те за адресу Института проналазача, јер ми је јако потребна!

Живковић Дејан,
Лесковац

Драги Дејане, ако си нешто занимљиво пронашао јави нам своју адресу, а ти и други проналазачи ево коме можете да се обратите: Савезни завод за патенте СФРЈ, Београд, Маршала Тита 2.

Постоје и савези проналазача и аутора техничких унапређења и то: Београда (Хилендарска 1), СР

Србије (Београд, Филипа Филиповића 83), СФР Југославије (Београд, Булевар револуције 44).

ТО РАДЕ ЛЕКАРИ

Приликом теже операције задобила сам опекотину на нози. Временом, опекотина је зарасла, али је оставила велики, ружан ожи-

љак. Недавно сам чула да у Црној Гори живи човек који помоћу трава и мелема отклања ожиљке опекотина. Молим редакцију да објави његову адресу.

Светлана Милинковић,
Нови Београд

Ожиљке с успехом лече лица квалификована за такве ствари, односно лекари. Зато се обратите једној од специјализованих медицинских установа.

МОЗАК ПИЈАНОГ МАЈМУНА

Можете ли потврдити да се мозак пијаног мајмуна сматра изузетним гурманским специјалитетом?

Група студената
Сарајево

Укуси су различити, али мозак пијаног мајмуна одиста спада у специјалитете! Наравно за оне који могу да га једу и гледају „ритуал“ припремања. Ово „гурманско“ јело служи се у њујоршком ресторану „Четири годишња доба“ („Four seasons“), веома ексклузивном и приступачном само веома богатима. Келнер доноси пред госта ЖИВОГ, малог мајмуна одређене врсте и вештим потезом скида му скалп, а затим вади мозак и сервира га топло. Мајмун мора да буде пијан како би се овај ужасни поступак лакше обавио... Иначе, овај специјалитет потиче из старе

Кине где је служен на трпезама царева и мандарина. Данас је у Кини забрањен, а нама остаје само да се чудимо што се у цивилизованом свету још негде допушта овакав поступак према животињама.

МЕЊАМО, ПОКЛАЊАМО, ТРАЖИМО

Желео бих да ми неко помогне и пошаље плочу Ватреног пољупца „Наврат-нанос и на своју руку“ и њихов постер као и плочу Ханке Палдум „Вољела сам, вољела“ јер нисам у могућности да их набавим у свом месту. Слободан Љубомировић, 19210 Брестовци (код Бора)

Комплетирам бројеве Забавника и молим све да ми помогну у сакупљању бројева који су изишли прије 1100. Аида Салихагић, 71270 Фојница, Трогранчића 1

За три папирнате лутке из старијих бројева Забавника нудим десет салвета и неколико наљепница разних албума. Весна Буторац, 51000 Ријека, Франц Прешерна 46

Желео бих да ми се јаве сви који сакупљају маркице, стари новац и значке. Стојче Насев, 92000 Штип, Партизанска 66

За слике и постере Радоша Бајића и „Хајдука“ дајем две разгледнице Ниша. Милена Јовић, 18000 Ниш, Доњоматејевачка 2

Мијењам поштанске марке. Душан Вујковић, 78344 Сански Мост, Копривна 40

За две металне значке дајем два цртана романа или пет Микијевих забавника или 16 салвета. Тања Чубрило, 21400 Бачка Паланка, Јандрије Томића 22

Молим све „забавниковце“ да ми помогну у сакупљању папирнатих луткица. Радмила Кнежевић, 15000 Шабац, Стојана Новаковића 44

За двије металне значке дајем књигу по избору Жељо Пејак, 78250 Бугојно, Стипе Ђерека 25

За једну металну значку дајем девет маркица или две разгледнице. Душан Обрадовић, 38300 Пећ, Мете Барјактара 2

